

बच्चाको हेरचाह अनुमतिपत्र दिने बारेको नियमहरू

दर्ता गरिएको तथा अनुमति दिइएको
पारिवारिक बाल हेरचाह गृहहरू

मानव सेवाहरूको निकाय
बालबच्चा तथा परिवार विभाग

 VERMONT

दर्ता गरिएको र अनुमति प्राप्त गरेको

पारिवारिक बच्चा हेरचाह गृहहरूलाई

अनुमतिपत्र दिने नियमावलीहरू

लागू हुने मिति सेप्टेम्बर १, २०१६

बाल हेरचाह अनुमतिपत्र दिने नियमावलीहरूले भर्मोन्ट राज्यमा बालबच्चा हेरचाह सुविधाहरू र कार्यक्रमहरू माथि लागू हुन्छ । यी नियमावलीहरू घर बाहिरको हेरचाहमा रहेका भर्मोन्टको बालबालिकाहरूको स्वास्थ्य र सुरक्षालाई रक्षा गर्नको लागि स्थापना गरिएका न्यूनतम आवश्यकताहरू हुन र यिनीहरूले भर्मोन्टमा बालबालिकाहरूको हेरचाह कार्यक्रमहरूमा रहेका बालबालिकाहरूलाई स्वास्थ्यकर वृद्धि र शैक्षिक अनुभवहरू उपलब्ध गराइएको कुरा निश्चित गर्छ ।

यो दुई थान नियमावलीहरू: 'पारिवारिक दिवा हेरचाह गृहहरूको नियमावलीहरू' (अक्टोबर १९९६), र 'पारिवारिक बालबच्चा हेरचाह अनुमति प्रदान गर्ने बारेको नियमावलीहरू' (फेब्रुअरी २००१) को संशोधित रूप हो, यस पछि यसलाई 'दर्ता गरिएको र अनुमति प्राप्त पारिवारिक बाल हेरचाह गृहहरू' भनेर संयुक्त पारिएको भनेर जानिएको हुने छ । अनुमति प्राप्त पारिवारिक बाल हेरचाह गृहहरूले अरू बढी बालबच्चाहरूको लागि सेवाहरू उपलब्ध गराउन सक्नेछन् र दर्ता गरिएको पारिवारिक बाल हेरचाह गृहहरूको लागि आवश्यक नरहेको केही थप आवश्यकताहरू पुरा गर्न आवश्यक हुनेछ । संयुक्त नियमावलीले एउटा पारिवारिक बाल हेरचाह गृहको स्थानको स्तरहरूको आधारभूत मानकहरूमा एकरूपता सृजना गर्नेछ र यदि एकजना प्रदायकले त्यो परिवर्तन गर्न चाहेमा एउटा प्रकार देखि अर्को प्रकार सम्म पथलाई स्पष्ट बनाउने छ ।

भर्मोन्टको बाल हेरचाह सम्बन्धी नियमावलीहरूबारे एउटा व्यापक, बाल केन्द्रित, परिवार मैत्री र प्रदायकहरूको लागि न्यायसङ्गत संशोधन निर्माण गर्नको लागि राष्ट्रिय विशेषज्ञहरू, स्थानीय सरोकारवालाहरू बाल हेरचाह र शिक्षा प्रदायकहरू र बाल विकास विभाग (सिडीडी) का अनुमतिपत्र दिने र कार्यक्रमको गुण स्तरका कर्मचारीहरू संलग्न रहेको अढाई वर्ष सम्मको एउटा गहन प्रक्रियाद्वारा संशोधनको विकास गरिएको थियो । भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभाग, भर्मोन्ट शिक्षा निकाय र भर्मोन्ट मानसिक स्वास्थ्य विभागको प्रतिनिधिहरूले पनि सुझाव दिएका थिए अनि सहभागी भएका थिए । स्पष्ट, सुसङ्गत, हेरचाह र शैक्षिक स्थानहरूमा बालबच्चाहरूको स्वास्थ्य, सुरक्षा र कल्याणलाई सुरक्षा र प्रवर्द्धन गर्ने भनेर जानिएको पालना गर्न योग्य कार्यक्रमको लक्षणहरूमा आधारित विकासगत रूपमा उपयुक्त मानकहरूको लक्ष्य निर्धारण गर्नमा सबै सहभागीहरू सहमत भएका थिए ।

सिडीडी उज्वल भविष्य निर्माण गर्दै क्षेत्रीय परिषद्हरू र राज्य भरीका क्षेत्रहरूको मानव सेवाहरूको प्रत्येक बाह्र (१२) वटा निकायहरूको स्थानीय समुदाय बाल हेरचाह सहायता निकायहरू द्वारा संयुक्त रूपमा

आयोजित सामुदायिक सभा स्थलहरूमा फराकिलो भरणहरू सङ्कलन गरेर विकास प्रक्रिया सुरु भएको थियो । त्यसपछि एक सय भन्दा बढी बाल हेरचाह प्रदायकहरू, बाल हेरचाह अनुमति प्रदायकहरू र अन्य सामुदायिक सरोकारवालाहरू तेह्र महिनामा छ (६) पटक, भौगोलिक रूपमा छरिएको शनिवार बिहान कार्य समूहहरू एघार (११) पटक सबै भन्दा असल चलन र वास्तविकताहरूबारे गरिएको अनुसन्धानबारे समीक्षा गर्न, हालको प्रचलनहरूबारे छलफल गर्न को लागि र संशोधित अनुमतिपत्र दिने मानकहरू सिफारिस गर्नको निमित्त विकास गर्नको लागि एकै ठाउँमा आए । यी उच्च रूपमा वचनबद्ध रहेका, कठोर कार्य गर्ने स्वयम् सेवकहरू प्रति यस परिणामको लागि तिनीहरूको सु सूचित योगदानको लागि भर्मोन्ट राज्य ऋणी रहेको छ ।

कैयन् महिनाहरू सम्म सिडीडी कर्मचारीहरूको एउटा टोलीले कार्य समूहहरूको सिफारिसहरूलाई समीक्षा गर्यो र पुनरावृत्तिय मस्यौदाहरूमा सङ्कलन गर्यो र कर्मचारीहरूले मस्यौदा संशोधनहरूबारे छलफल र समीक्षाहरू गर्नको लागि भर्मोन्ट अग्नि सुरक्षा विभाग, भर्मोन्ट प्राकृतिक स्रोतहरूको निकाय र भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभागको कर्मचारीहरूसँग भेट गर्यो ।

नियमहरूमा गरिएको संशोधनहरूले बालबच्चाहरूले कसरी सिक्छन् र विकास गर्छन् भन्ने बारेको हालको वैज्ञानिक प्रमाणहरू प्रतिको समझलाई प्रतिबिम्बित गर्छ । ती नियमहरूले बालबच्चाहरूको स्वास्थ्य, सुरक्षा र कल्याणमा असर पुर्याउने बाल हेरचाह र प्रारम्भिक शिक्षा कार्यक्रमको चलनहरूलाई व्यवहारमा लागू गर्दा उद्योगको मानक वास्तविकताहरूलाई पनि प्रतिबिम्बित गर्छन् । तिनीहरूमा प्रमाणपत्र दिनमा र सुपरिवेक्षण गर्नमा संलग्न रहेको भर्मोन्ट राज्यको निकायहरूको सङ्गठनमा भएको परिवर्तनहरूलाई अन्य सम्बन्धित नियामक निकायहरूबाट लागू हुने ऐन र नियमहरूमा गरिएको परिवर्तन सरकार र कार्यक्रम प्रशासनमा सूचना प्रविधिको प्रयोग; र प्रारम्भिक बालापनको विकासको प्रणाली र भर्मोन्टमा विद्यालय पश्चात्को सेवाहरू समावेश गरिएको छ ।

अनुमतिपत्र लिनको लागि आवश्यकताहरू स्पष्ट, मनासिब, न्यायसङ्गत र लागू हुने खालको होस् र बालबच्चाहरू र तिनीहरूको परिवारलाई हाम्रो सरोकारको केन्द्र बिन्दुमा राखोस् भन्ने बालबच्चा र परिवार विभाग मानव सेवाहरूको भर्मोन्ट निकायको बाल विकास विभागको अभिप्राय हो । जनतालाई सेवा गर्ने चासोमा नियमहरूमा गरिने टिप्पणीहरूलाई कुनै पनि समयमा स्वागत छ र तिनीहरूलाई भविष्यको संशोधनको लागि वा नयाँ आवश्यकताहरूको विकासको लागि सोच विचार गरिने छ । टिप्पणीहरू हाम्रो वेब साईट http://dcf.vermont.gov/cdd/child_care_licensing मा गर्न सकिने छ ।

रीभा सुलिभान मर्फी
नायब आयुक्त
बाल विकास विभाग

केन स्साज
आयुक्त
बालबच्चा तथा परिवार विभाग

लक्ष्य

बाल विकास विभागको लक्ष्य भर्मान्तको बाल बालिकाहरूको कल्याणमा सुधार ल्याउनु हो । हामी यसलाई उच्च गुणस्तरीय, दिगो बाल विकासका सेवाहरूमा पहुँच वृद्धि गर्ने परिवारहरू, समुदायहरू, विद्यालयहरू, प्रदायकहरू र राज्य तथा संघीय निकायहरूसँगको साझेदारी मार्फत गर्ने गर्दौं ।

विषय सूची

पृष्ठ

एफसिसिएच भाग १ - परिचय

१.१ सेवाहरूलाई नियमन गर्नको लागि कानुनी प्राधिकरण.....	६
१.२ उद्देश्य.....	६
१.३ लागू हुने मितिहरू.....	६

एफसिसिएच भाग २ - सामान्य प्रावधानहरू

२.१ नियमन गरिएको सेवाहरूको परिभाषा तथा सीमाहरू.....	७
२.२ नियमहरूमा प्रयोग गरिएको पारिभाषिक शब्दहरूको परिभाषाहरू.....	८
२.३ अनुमतिपत्र दिइने प्रक्रिया र कार्यविधिहरू.....	१४
२.४ उल्लङ्घन तथा सुधारात्मक कार्य.....	२६
२.५ अनुमतिपत्र बर्खास्त खारेजी वा अस्वीकार.....	२६
२.६ नियामक कार्यहरू विरुद्ध अपिल गर्ने अधिकार.....	२७
२.७ नियम असम्मति.....	२९
२.८ उल्लङ्घनको सार्वजनिक अभिलेख.....	३०

एफसिसिएच भाग ३ – प्रशासन र सञ्चालन

३.१ बाल हेरचाह अनुमतिपत्रको लागि सूचनाहरू.....	३१
३.२ बाल दुर्व्यवहार र उपेक्षाको सम्बन्धमा कानुनी अधिकार पत्रहरू.....	३२
३.३ कार्यक्रम व्यवस्थापन र अभिलेखीकरण.....	३३
३.४ विभेद रहित भर्ना.....	३८
३.५ बालबच्चाहरूको सुरक्षित छोडाइ.....	३८

३.६ आपतकालिन तयारीता	३८
३.७ गोपनीयता	४०
३.८ वार्षिक कार्यक्रम मूल्याङ्कन	४०

एफसिसिएच भाग ४ – आफ्नो बालबच्चाको हेरचाहमा माता पिता/परिवारको संलग्नता

४.१ भर्ना पूर्वको उपस्थिति र अभिमुखीकरण.....	४०
४.२ भ्रमण र बालबच्चाहरू सम्म पहुँच.....	४१
४.३ माता पिताहरूको गोष्ठी.....	४१
४.४ माता पिताहरूको सञ्चारण.....	४१
४.५ पारिवारिक सहभागितालाई प्रोत्साहन दिनको लागि क्रियाकलापहरू.....	४२
४.६ स्तनपानलाई सहयोग गर्नु.....	४२
४.७ एफसिसिएचको नीति तथा कार्यविधिहरूबारे सञ्चारण गर्नु	४२

एफसिसिएच भाग ५ – स्वास्थ्य, सुरक्षा र पोषण

५.१ बाल स्वास्थ्य प्रवर्द्धन तथा सुरक्षा.....	४३
५.२ नियमित स्वास्थ्य प्रचलनहरू.....	४४
५.३ सङ्क्रामक रोगहरूको व्यवस्थापन.....	४९
५.४ निन्द्रा र आरामको प्रावधानहरू.....	५०
५.५ मुखको स्वास्थ्य (दन्त मन्जन गर्नु)	५३
५.६ औषधि खुवाउने.....	५३
५.७ प्राथमिक उपचारको साधनहरू.....	५४
५.८ दुर्घटना, चोटपटक र मेडिकल आपतकाल प्रति प्रतिक्रिया जनाउनु.....	५५
५.९ विशेष स्वास्थ्य हेरचाहको आवश्यकता भएको र अपाङ्गता भएको बालबच्चाहरू.....	५६
५.१० भौतिक वातावरण र सुरक्षा.....	५६
५.११ खाद्य तथा पोषण.....	७६

एफसिसिएच भाग ६ – शिक्षण र सिकाइ

६.१ विकासगत क्रियाकलापहरूको कार्यक्रम.....	७९
--	----

६.२ स्वास्थ्य सम्बन्धहरू निर्माण गर्नु..... ८५

६.३ विशेष आवश्यकताहरू भएको बालबच्चाहरूलाई सहयोग गर्नु..... ९६

एफसिसिएच भाग ७ – कार्यक्रम कर्मचारीगण/ कर्मचारी नियुक्ति

७.१ एफसीसीएच प्रदायक र कर्मचारीको लागि सामान्य योग्यताहरू..... ९७

७.२ पृष्ठभूमि जाँच र उपयुक्त फेडर्घोट ९९

७.३ योग्यता र अनुभवहरू..... १०१

७.४ वार्षिक पेसागत विकास..... १०४

७.५ कर्मचारी नीति र कार्यविधिहरू..... १०५

७.६ प्रतिस्थापनहरूको प्रयोग..... १०५

७.७ स्वयम् सेवकहरूको प्रयोग १०६

अनुच्छेद क

रोगको लक्षण र सङ्केतहरूको रेखाचित्र (अनुकूलित)

अनुच्छेद ख

उपभोक्ता उत्पादन सुरक्षा आयोग नादहरूको सम्बन्धमा १६ सी.एफ.आर १२२०

एफसिसिएच भाग १ - परिचय

१.१ सेवाहरूलाई नियमन गर्नको लागि कानुनी प्राधिकरण

आफ्नै बाहेक दुई (२) भन्दा बढी परिवारका बालबालिकाहरूलाई हेरचाह उपलब्ध गराउने एक जना व्यक्ति यी नियमहरू बमोजिमले अनिवार्य रूपमा दर्ता गरिएको हुनु पर्ने छ । कुनै पनि व्यक्ति निकाय, कर्पोरेसन, साझेदारी वा व्यक्तिले बालबच्चा तथा परिवारहरूको भर्मोन्ट विभाग (डिसीएफ) को स्वीकृति बिना र बाल विकास विभाग (सिडीडी) द्वारा जारी गरिएको म्याद गुज्रिएको अनुमतिपत्र बिना दर्ता गरिएको वा अनुमति प्राप्त गरिएको पारिवारिक बाल हेरचाह गृह सञ्चालन वा रेखदेख गर्नु हुँदैन । यी नियमहरूको लागि कानुनी प्राधिकरण भर्मोन्ट विधानको ३३ भि.एस.ए. १०५ (बी) र ३५०२ रहेको छ ।

१.२ उद्देश्य

यी नियमहरूको उद्देश्य पारिवारिक बाल हेरचाह गृहहरूमा सेवाहरू प्राप्त गर्ने बालबच्चाहरूको स्वास्थ्य, सुरक्षा, कल्याण, सकारात्मक वृद्धि र विकासको सुरक्षा र प्रवर्द्धनको लागि हो । यी नियमहरूले भर्मोन्टमा नियमन गरिएको बाल हेरचाह कार्यक्रमहरूको लागि आधार रेखा वा न्यूनतम गुणस्तरहरूलाई प्रतिबिम्बित गर्छ । नियमन गरिएका सबै कार्यक्रमहरूको बालबालिका तथा परिवारहरूको विभागद्वारा निर्धारण गरिएको नियमहरूको हद भन्दा बढि जाने विकल्प हुनु पर्छ ।

१.३ लागू हुने मितिहरू

१.३.१ यी नियमहरू दर्ता गरिएको पारिवारिक बाल हेरचाह गृहको रूपमा वा अनुमति प्राप्त पारिवारिक बाल हेरचाह गृहको रूपमा अनुमतिको लागि वा त्यस पछि प्राप्त भएको सबै प्रारम्भिक निवेदकहरूलाई लागू हुनेछन् ।

१.३.२ यी नियमहरू सेप्टेम्बर १, २०१७ भन्दा ढिलो नहुने गरे अनुपालना गर्न आवश्यक रहेको निम्नलिखित खास नियमहरू बाहेक हाल दर्ता गरिएको पारिवारिक बाल हेरचाह गृहको रूपमा वा सेप्टेम्बर १, २०१६ मा अनुमति प्राप्त पारिवारिक बाल हेरचाह गृहको रूपमा सम्पूर्ण पारिवारिक बाल हेरचाह प्रदायकहरूलाई लागू हुनेछ :

- ३.६.१ यी नियमहरूको (आकस्मिक योजना तर्जुमा) ;
- ३.६.३ यी नियमहरूको (स्थानमा आश्रय) ;
- ४.७ यी नियमहरूको (लिखित नीति र कार्यविधिहरू) ;

- ५.४.१.२ यी नियमहरूको (सिपिएससी अनुवर्ती क्रिब हरू र पोर्टा क्रिब हरू) ;
- ५.६.२ यी नियमहरूको (औषधि खुवाउने तालिम) ;
- ७.१.२.२ यी नियमहरूको (सबै समयमा सिपीआर र प्राथमिक उपचार) ;
- ७.१.३ यी नियमहरूको (अभिमुखीकरण तालिम) ;
- ७.३ यी नियमहरूको (योग्यता र अनुभव) ; र
- ७.४ यी नियमहरूको (वार्षिक पेसागत विकास)

१.३.३ पारिवारिक बाल हेरचाह गृह सञ्चालन गर्नको लागि हाल अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका वा सेप्टेम्बर १, २०१६ मा अनुमति प्राप्त पारिवारिक बाल हेरचाह गृह सञ्चालन गर्ने एफसिएसएच प्रदायकहरूले यी अंगीकार गरिएका नियमहरू पढ्नु पर्छ र यी नियमहरूलाई सेप्टेम्बर १, २०१७ भन्दा पहिला नै बाल विकास विभाग (सिडीडी) द्वारा स्वीकृत यी नियमहरू बारेको तालिममा सहभागी भएर पूर्ण रूपमा बुझेको बारे निश्चित हुनु पर्छ ।

१.३.४ पारिवारिक बाल हेरचाह गृह सञ्चालन गर्नको लागि हाल अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका वा सेप्टेम्बर १, २०१६ मा अनुमति प्राप्त पारिवारिक बाल हेरचाह गृह सञ्चालन गर्ने एफसिएसएच प्रदायकहरूलाई यदि तिनीहरूले सेप्टेम्बर १, २०१७ सम्ममा यी नियमहरू अनुपालना गर्न सक्षम नभएमा र यदि भाग २३६३ को नियमको आवश्यकताहरू पुरा गरेको भएमा विभागको विवेकमा एउटा अस्थायी अनुमतिपत्र जारी गर्न पनि सकिने छ ।

एफसिएसएच भाग २ - सामान्य प्रावधानहरू

२.१ नियमन गरिएको सेवाहरूको परिभाषा तथा सीमाहरू

२.१.१ एउटा पारिवारिक बाल हेरचाह गृहले बालबच्चाहरूलाई तिनीहरूको घर बाहिर प्रति दिन चौबीस (२४) घण्टा भन्दा कम समय अवधिको लागि स्वस्थ वृद्धि र शैक्षिक अनुभव निश्चित गर्नेको लागि ढाँचा तयार गरिएको विकासगत रूपमा उपयुक्त हेरचाह, शिक्षा, सुरक्षा र सुपरिवेक्षण उपलब्ध गराउँछ । एउटा पारिवारिक बाल हेरचाह गृह पारिवारिक बाल हेरचाह प्रदायक (एफसीसीपी) ले ओगटेको आवासमा सञ्चालन गरिनु पर्छ । पारिवारिक बाल हेरचाह गृह(एफसीसीएच) हरू दुई (२) प्रकारका छन् :

- भाग २.६.१ को नियममा तोकिए बमोजिमले बालबच्चाहरूलाई सेवा गर्नको लागि अनुमति दिइएको दर्ता गरिएको एफसीसीएच; वा

- भाग ६.२.२ को नियममा तोकिए बमोजिमले बालबच्चाहरूलाई सेवा गर्नको लागि अनुमति दिइएको दर्ता गरिएको एफसीसीएच; वा
- २.१.२ यी नियमावलीका नियमहरू दुवै प्रकारको एफसीसीएचलाई लागू हुने भएको हुँदा एउटा कोष्ठ भित्र फ्रेम गरिएका नियमहरू अनुमति प्राप्त एफसीसीएच प्रकारहरूलाई मात्र लागू हुन्छ । यी तोकिएका नियमहरू दर्ता गरिएको एफसीसीएच प्रकारलाई लागू हुँदैन ।
 - २.१.३ एफसीसीएच सञ्चालन गर्नको लागि दर्ता गरिएको वा अनुमति प्राप्त गरेको कुनै पनि व्यक्ति वा निकाय एउटा केन्द्रमा आधारित बाल हेरचाह र पूर्व विद्यालय कार्यक्रम वा एउटा विद्यालय समय पछिको बाल हेरचाह कार्यक्रम एकसाथ सञ्चालन गर्न निषेध गरिएको छ ।
 - २.१.४ एउटा स्वीकृत प्राप्त एफसीसीपीलाई विभागको फेर बदल बिना एउटा अनुमति प्राप्त पालन पोषण गर्ने हेरचाह प्रदायकको एक साथ स्वीकृती दिइने छैन । तिनीहरूले विभागको अनुरोधमा तिनीहरू द्वारा नियमन गरिएको एफसीसीएचमा भर्ना भइसकेको बाल बालिकालाई फुर्सतको वा अस्थायी पालन पोषणको हेरचाह उपलब्ध गराएको बाहेक अनुमति प्राप्त वा पेसागत कुनै पनि पालन पोषण गर्ने बालबच्चालाई हेरचाह वा पालन पोषणको हेरचाह उपलब्ध गराउन पाउने छैन ।
 - २.१.५ नियमन गरिएको एफसीसीएचमा रहेका बालबच्चाहरूलाई दुर्व्यवहार, बेवास्ता, गलत व्यवहार गरिनु हुँदैन वा अनैतिक वातावरणमा राखिनु हुँदैन ।

२.२ नियमहरूमा प्रयोग गरिएको पारिभाषिक शब्दहरूको परिभाषाहरू

- २.२.१ “वार्षिक अनुमतिपत्रको आवश्यकताहरू” को अर्थ तीन (३) वर्षको अनुमतिपत्र अवधि भित्र प्रत्येक ३६५ दिनमा पुरा हुनु पर्ने अनुपालनाका क्रियाकलापहरू हुन ।
- २.२.२ “उज्वल भविष्यहरू सूचना प्रणाली” यी नियमहरूमा “बिएफआईएस” को अर्थ बाल हेरचाह र शिक्षा प्रदायकहरू र माता पिताहरूसँग सञ्चारण गर्नको लागि विभागद्वारा प्रयोग गरिएको वेभमा आधारित सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणाली हो । यसलाई प्रक्रियाहरू कारबाहीहरू कागजपत्रहरू र बाल हेरचाह तथा प्रारम्भिक शिक्षा अनुमतिपत्र; प्रारम्भिक बालापन र विद्यालय समय पश्चात्को पेसाकर्मिहरूको योग्यता र पेसागत विकास अनुभवहरू; र बालबच्चा हेरचाह आर्थिक सहयोग कार्यक्रम र अन्य भुक्तानीहरू सँग सम्बन्धित जानकारीहरूलाई व्यवस्थापन गर्नको लागि प्रयोग गरिन्छ ।
- २.२.३ “क्षमता” को अर्थ अनुमतिपत्रमा स्वीकृत गरिए बमोजिमले कुनै पनि एक (१) समयमा उपस्थित हुनको लागि अनुमति दिइएको बालबच्चाहरूको कुल सङ्ख्या हो ।
- २.२.४ नियमहरूको उद्देश्यको लागि “बच्चा” को अर्थ कम्तीमा पनि छ (६) हप्ता पुगेको र तेह्र (१३) वर्ष नपुगेको एक व्यक्ति हो ।

- २.२.५ “विशेष आवश्यकता भएको बच्चा” को अर्थ (क) बालबालिकाको एकीकृत सेवा एक योजना, व्यक्तिगत पारिवारिक सेवा योजना (आईएफएसपी) वा एउटा निजी कृत शिक्षा योजना (आईईपी) वा एउटा एफसीसीएच मा सफल हुनको लागि विशेष आवास आवश्यक भएको हुन सक्ने एउटा ५०४ योजना बमोजिम विशेष सेवाको लागि योग्य रहेको तेह्र (१३) वर्ष भन्दा कमको एक जना व्यक्ति वा (ख) तेह्र (१३) वर्ष देखि उन्नाइस (१९) वर्षको एउटा आईईपी वा त्यस व्यक्तिलाई एक जना चिकित्सक अनुमति प्राप्त मनोवैज्ञानिक वा अदालतको अभिलेखहरूको लिखित अभिलेखद्वारा रुजू गरिएको आफ्नो हेरचाह आफैं गर्नमा वा आफैं सुपरिवेक्षण गर्नमा बाधा पुर्याउने एउटा दस्तावेजिकरण गरिएको शारीरिक, भावनात्मक वा व्यवहारगत अवस्था भएको एक व्यक्ति हो ।
- २.२.६ “कक्षा कोठा सहयोगी ” को अर्थ कर्मचारी/बच्चाको अनुपातमा गणना हुने कर्मचारीको अतिरिक्त खास बच्चा वा बच्चाको समूहसँग काम गर्नको लागि खटाइएको व्यक्ति हो ।
- २.२.७ “सफा गर्नु ” को अर्थ निर्माताको निर्देशन बमोजिमले डिटर्जेन्ट घोलले धोएर सबै फोहर र कुड कर्कटहरू हटाउनु हो ।
- २.२.८ “आयुक्त ” को अर्थ बालबच्चा तथा परिवारहरूको विभागको आयुक्त वा नायब हो ।
- २.२.९ “अवस्था ” को अर्थ अनुमति प्राप्त गर्ने व्यक्ति वा समूहले अनुमति प्रमाणपत्रमा सूचित पुरा गर्नु पर्ने समय अगावै अनुपालना हासिल गर्नु पर्ने समय सीमित आवश्यकता हो ।
- २.२.१० “गोपनीयता ” को अर्थ त्यसलाई हेर्ने वा सुन्ने अधिकार प्रदान नगरिएको व्यक्तिहरूबाट स्वास्थ्य बारेको जानकारी लगायतको व्यक्तिगत जानकारीको सुरक्षा हो ।
- २.२.११ “शारीरिक दण्ड सजाय ” को अर्थ सजाय, सुधार, अनुशासन, निर्देशन वा अरु कुनै पनि कारणको लागि कुनै पनि उपायद्वारा जानाजान शारीरिक पिडा दिनु हो ।
- २.२.१२ “पाठ्यक्रम ” को अर्थ बालबालिकाहरूले प्राप्त गरिनु पर्ने ज्ञान र सीपको लक्ष्यहरू र त्यस्तो ज्ञान र सीप प्राप्त गरिने क्रियाकलापहरू र अनुभवहरू हो ।
- २.२.१३ “विभाग” को अर्थ मानव सेवाको भर्मोन्ट निकाय बालबच्चा तथा परिवार विभाग र /अथवा यसको निकायहरू हो ।
- २.२.१४ “विकासगत रूपमा उपयुक्त ” को अर्थ स साना बालबालिकाहरूले कसरी सिक्छन् भन्नेबारे गरिने अनुसन्धानमा आधारित चलनहरू हो । यसको अर्थ एउटा व्यक्ति वा समूहको रूपमा बालबालिकाहरूको उमेर र विकासगत अवस्थासँग सुहाउँदो क्रियाकलाप र अन्तरक्रियाहरू उपलब्ध गराउनु र प्रत्येक बच्चालाई उसको अनुपम चालू विकास र सिकाइमा योगदान पुर्याउने चुनौती पूर्ण तै पनि प्राप्त गर्न सकिने लक्ष्य प्राप्त गर्नमा सहयोग उपलब्ध गराउनु हो । यस्तो चलन बालबालिकाहरू रहने गरेको सामाजिक र सांस्कृतिक परिप्रेक्ष्य प्रति उत्तरदायी रहेको हुन्छ ।

- २.२.१५ “कीटाणु रहित बनाउनु ” को अर्थ वस्तुहरू वा सतहहरूमा रहेको धेरैजसो कीटाणुहरूलाई नष्ट गर्नु वा निष्क्रिय बनाउनु हो । खाद्य सामग्रीको सम्पर्कमा नआउने वा बालबच्चाहरूले मुखमा नहाल्ने गैह्र पेरोस सतहहरूको लागि कीटाणु रहित बनाउनु उपयुक्त हुन्छ ।
- २.२.१६ “विभाग ” को अर्थ बालबच्चा तथा परिवारहरूको भर्मोन्ट विभाग, बाल विकास विभाग हो ।
- २.२.१७ “अनुभव ” को अर्थ योग्यताहरूको सम्बन्धमा प्रयोग गरिए जस्तै तलव दिइएको पेसाकर्मी वा अनुकूल र नियमित रूपमा तालिका बद्ध गरिने स्वयम् सेवक वा प्रशिक्षार्थीको रूपमा विद्यालय जाने उमेरका बालबच्चाहरूको समूहसँग काम गर्ने अनुभव हो ।
- २.२.१८ “पारिवारिक बाल हेरचाह सहायक ” को अर्थ एकजना एफसीसीपीको सुपरिवेक्षण अन्तर्गत काम गर्ने र बाल हेरचाह सेवाहरू उपलब्ध गराउने एकजना योग्य कर्मचारी सदस्य हो ।
- २.२.१९ “पारिवारिक बाल हेरचाह गृह ” यी नियमावलीहरूमा यसलाई “एफसीसीएच ” पनि भनिएको छ र यसको अर्थ प्रति दिन चौबीस (२४) घण्टा भन्दा कम समयको लागि तिनीहरूको आफ्नै घर बाहिर बालबालिकाहरूको लागि स्वस्थकर वृद्धि र शैक्षिक अनुभवहरू पाउने निश्चित गर्नको लागि ढाँचा तयार पारिएको विकासगत रूपमा उपयुक्त हेरचाह, शिक्षा, सुरक्षा र सुपरिवेक्षण उपलब्ध गराउनको लागि स्वीकृती दिइएको व्यक्तिको आवास हो । यो हेरचाह उपलब्ध गराइने भौतिक स्थान हो ।
- २.२.२० “पारिवारिक बाल हेरचाह प्रदायक ” यी नियमावलीहरूमा यसलाई “एफसीसीपी ” पनि भनिएको छ र यसको अर्थ त्यो व्यक्ति हो जसलाई एउटा दर्ता गरिएको वा अनुमति प्राप्त एफसीसीएच सञ्चालन गर्नको लागि स्वीकृति दिइएको छ र उ त्यो एफसीसीएच सञ्चालनको लागि उत्तरदायी रहेको हुन्छ र यी नियमावलीहरूलाई कानुनी रूपमा अनुपालना गर्नमा उत्तरदायी रहेका मानिन्छ । एफसीसीपीले एफसीसीएचको कार्यक्रम र पाठ्यक्रमहरू स्वीकृत र विकास गर्छ र कर्मचारीहरूलाई सुपरिवेक्षण गर्छ ।
- २.२.२१ “स्वास्थ्य हेरचाह प्रदायक ” को अर्थ सुपरिवेक्षणमा वा सुपरिवेक्षण बिना औषधि उपचारको अभ्यास गर्ने र स्थापित अनुमति प्रदान गर्ने निकायद्वारा अनुमति प्रदान गरिएको व्यक्ति हो । सबै भन्दा सामान्य प्रकारको स्वास्थ्य हेरचाह पेसाकर्मीहरूमा चिकित्सकहरू, हेरचाह अभ्यासकर्ताहरू, नर्सहरू र चिकित्सकको सहायकहरू लगायतका हुन्छन् ।
- २.२.२२ “मानव सेवा परिषद् ” को अर्थ ३ भि.एस.ए ३०९० ३०९१ मा परिभाषित गरिए बमोजिमको परिषद् हो ।
- २.२.२३ “व्यक्तिगत पेसागत विकास योजना ” यस नियमावलीमा यसलाई “आईपीडिपी” पनि भनिएको छ र यसको अर्थ बाल हेरचाह र शिक्षाको क्षेत्रमा ज्ञान वृद्धि गर्न र सीपमा सुधार गर्नको लागि चालू व्यक्तिकरण गरिएको योजना हो । यसमा सुधार, रणनीतिहरू, श्रोतहरू र लक्ष्य प्राप्त हुने समय रेखा

विकास गर्न खास क्षेत्रहरूलाई पहिचान गरिएको लक्ष्य युक्त चालू ज्ञान र सीपमा पहुँच प्राप्त गर्नु समावेश रहेको छ ।

- २.२.२४ “नाबालक ” को अर्थ कम्तीमा पनि छ (६) हप्ता पुगेको र तेह्र (१३) महिना भन्दा कम उमेरको बच्चा हो
- २.२.२५ “किण्डरगार्टेन ” को अर्थ आउने विद्यालय वर्षमा पहिलो कक्षामा भर्ना हुने बालबालिकाहरूको आवश्यकता पूरा गर्नको लागि ढाँचा तयार गरिएको एक (१) वर्षे शैक्षिक कार्यक्रम हो ।
- २.२.२६ “अनुमतिपत्र ” को अर्थ राज्यद्वारा विभागको कानून र नियम बमोजिम एउटा एफसीसीएच सञ्चालन गर्नको लागि एउटा एफसीसीपीलाई अनुमति प्रदान गरिएको प्रमाणित गर्ने आधिकारिक कागजात हो । यो दर्ता गरिएको र अनुमति प्राप्त दुवै एफसीसीएचहरूमा लागू हुन्छ ।
- २.२.२७ “अनुमति प्राप्त स्थान ” को अर्थ विभागद्वारा बालबालिकाहरू उपस्थित हुनको लागि प्रयोग गर्न योग्य स्थानको रूपमा स्वीकृत गरिएको अन्तरङ्ग र बहिरङ्ग स्थान हो ।
- २.२.२८ “उत्तरी प्रकाश करियर विकास केन्द्र ” यस नियमावलीमा यसलाई “एनएलडिसी ” भनिएको छ र को अर्थ प्रारम्भिक बालापन र विद्यालय समय पश्चात्को पेसा कर्मीहरूको लागि भर्मोन्टको पेसागत विकास प्रणाली हो ।
- २.२.२९ “आफ्नै बच्चा ” को अर्थ बच्चा, नाति नातिनी बच्चाहरू, पनाति पनातिनी बच्चाहरू, झड्केलो बच्चा वा अभिभावकत्व, आफ्नो जिम्मामा रहेको वा एफसीसीपीको पालन पोषणको हेरचाहमा रहेको र एकै घरमा बस्ने बच्चा हो ।
- २.२.३० “माता पिता ” को अर्थ जन्मको वा धर्मपुत्र वा पुत्री पालेको माता पिता, कानुनी अभिभावक, पालन पोषण गर्ने माता पिता वा एक जना बच्चाको कानुनी जिम्मेवारी लिएको वा उत्तरदायित्व भएको अरू कुनै पनि व्यक्ति हो ।
- २.२.३१ “माता पिता सम्बन्धी सूचना पत्र ” यस नियमावलीमा यसलाई “पिएनएल ” भनिएको छ र यसको अर्थ विभागद्वारा पहिचान गरिएको गम्भीर प्रकारको कर्मचारी भर्ना वा स्वास्थ्य वा सुरक्षाको नियम उल्लङ्घन भएको जनाउँदै ३३ भि.एस.ए १५१ (७) आवश्यकता बमोजिम एफसीसीपीबाट भर्ना गरिएको बच्चाको माता पिता(हरू)लाई दिइएको सुरक्षित तवरले वितरण गरिएको लिखित जानकारी हो ।
- २.२.३२ “साझेदार कर्मचारी ” को अर्थ एफसीसीएच बाहेक अर्को निकायद्वारा रोजगारी दिइएको एक जना व्यक्ति हो जसले एफसीसीएच भित्र एकजना बच्चा वा बच्चाहरूको समूहसँग काम गर्छ ।
- २.२.३३ “पूर्व किण्डरगार्टेन ” को अर्थ छत्तीस (३६) महिना पुगेको र विद्यालय जाने उमेर सम्मको बच्चा हो ।
- २.२.३४ “पेसागत विकास ” को अर्थ व्यक्तिहरूलाई बालबच्चा र तिनीहरूको परिवारसँग तिनीहरूको कार्यमा तयार गर्न र उच्च बनाउने र अभ्यासकर्ताको ज्ञान सीप र चलनहरूमा सुधार तर्फ डोर्याउने वयस्कहरूको सिक्रे सिद्धान्त बमोजिमले ढाँचा तयार गरिएको सिक्रे र सहायता क्रियाकलापहरू हो ।

- २.२.३५ “कार्यक्रम ” को अर्थ एफसीसीएचमा बाल हेरचाह र शिक्षा सेवाहरूको प्रावधानसँग सम्बन्धित रहेको सबै क्रियाकलापहरू हो ।
- २.२.३६ “कार्यक्रम सुधार योजना ” को अर्थ नियम उल्लङ्घन भएको देखिएमा यी नियमावलीहरूलाई पूर्ण वा ठोस अनुपालनामा आउनको लागि एफसीसीएचद्वारा लिइने कारबाहीहरूको समूह हो ।
- २.२.३७ “अस्थायी अनुमतिपत्र ” को अर्थ विभागद्वारा यी नियमावलीहरूलाई पुरै अनुपालना नगर्ने तर यी नियमावलीहरूलाई एक (१) वर्ष भन्दा बढि नहुने गरि विभागले निर्धारण गरेको पूर्व निर्धारित समय अवधि भित्र पूर्ण अनुपालना गर्ने सम्भावना रहेको हाल अनुमति प्राप्त एफसीसीएच वा हुन लागेको एफसीसीएचलाई जारी गरिएको नवीकरण गर्न नमिल्ने अनुमतिपत्र हो ।
- २.२.३८ “खारेजी ” को अर्थ गम्भीर प्रकारको नियमावली उल्लङ्घन गरेको, यी नियमावलीहरू अनुपालना नगरेको एउटा ढाँचा र/ अथवा ऐनहरूसँग सम्बन्धित गैह्र अनुपालनाहरूको कारणले एउटा एफसीसीएच सञ्चालन गर्नबाट अनुमति बन्द गर्ने औपचारिक अनुमतिपत्रको कारबाही हो । मानव सेवा परिषद्मा गरिएको अपिल अनिर्णीत रहेको अवस्थामा एउटा एफसीसीएच निरन्तर रूपमा सञ्चालन हुन पनि सक्छ ।
- २.२.३९ “सुरक्षित सुताइको चलनहरू ” को अर्थ अचानक अनपेक्षित नाबालकको मृत्यु (एसयुआईडी) को सम्भावनालाई न्युनीकरण गर्नको लागि यसको ढाँचा तयार पारिएको अवस्थाहरू र कर्मचारीको व्यवहारहरूको एउटा समूह हो ।
- २.२.४० “आरोग्यकरण” को अर्थ वस्तु वा सतहरूमा रहेको कीटाणुहरूलाई सार्वजनिक स्वास्थ्य संहिताले सुरक्षित मानिएको स्तरसम्म घटाउनु हो । खाने कुराको सम्पर्कमा आएको सतहरू वा बालबच्चाले आफ्नो मुखमा हाल्ने कुनै पनि कुरालाई आरोग्यकरण गर्नु उपयुक्त हुन्छ ।
- २.२.४१ “विद्यालय जाने उमेर” को अर्थ पाँच (५) वर्ष पुगेको वा त्यो भन्दा बढी उमेर पुगेको हाल किण्डरगार्टेन गइ रहेको वा किण्डरगार्टेन वा त्यो भन्दा माथिको कक्षा पुरा गरेको एक जना बच्चा हो ।
- २.२.४२ “पर्दाको समय ” को अर्थ टेलिभिजन, भिडियो टेपहरू, डिभिडिहरू, भिडियो गेम खेलन, कम्प्युटर प्रयोग गर्नमा (हातमा लिने उपकरणहरू लगायत) र ईन्टरनेट चलाउनमा व्यतीत गरेको समय हो ।
- २.२.४३ “ऐन्द्रिक ” को अर्थ प्रत्येक बच्चाको व्यक्तिगत सिकाइको शैलीलाई पाँच वटा इन्द्रियहरू मार्फत सिक्रको लागि अवसरहरू उपलब्ध गराएर सहयोग गर्नमा जानाजान गरिएको र ठोस उपाय हो ।
- २.२.४४ “गम्भीर उल्लङ्घन ” को अर्थ एउटा समूहको आकार कर्मचारी भर्नाको आवश्यकताहरूको उल्लङ्घन वा बालबच्चाहरूको स्वास्थ्य सुरक्षा वा कल्याणलाई तत्काल खतरामा पार्ने उल्लङ्घनहरू हो । गम्भीर उल्लङ्घनहरूमा शारीरिक सजाय, सुपरिवेक्षणको कमी वा अनुपयुक्त शारीरिक वा यौन सम्पर्क पनि समावेश हुन पनि सक्छ ।

- २.२.४५ “एक व्यक्तिले मात्र प्रयोग गर्ने तौलिया ” को अर्थ एक (१) जना बच्चा वा वयस्कले एकल हात धुनको लागि मात्र प्रयोग गर्ने कपडाको तौलिया हो । त्यस तौलियालाई त्यसपछि धुनको लागि एउटा टोकरी वा अन्य भाँडोमा राखिन्छ वा एकल प्रयोग कपडाको तौलिया खास बच्चा वा वयस्कलाई पटक पटक हात मुख धुवाइमा प्रयोग गर्नको लागि तोकेर दिन सकिने छ । त्यसपछि त्यस तौलियालाई धुनको लागि एउटा टोकरी वा अन्य भाँडोमा प्रत्येक दिनको अन्त्यमा राखिन्छ ।
- २.२.४६ “एक पटक मात्र पस्कने अदतहरू” को अर्थ एक पटक मात्र प्रयोग गरिने त्यसपछि नष्ट गरिने खाने कुरा तयार गर्न, पस्कन वा उपभोग गर्नको लागि प्रयोग गरिन्छ ।
- २.२.४७ “कर्मचारी ” को अर्थ एफसीसीएच मा एफसीसीपी, पारिवारिक बच्चा हेरचाह सहायक, कक्षा कोठाको सहयोगी वा प्रशिक्षार्थीको रूपमा काममा लगाइएको वा प्रतिस्थापन गरिएको सबै व्यक्तिहरू बुझिन्छ ।
- २.२.४८ “प्रतिस्थापन ” को अर्थ एउटा एफसीसीएचमा नियमित रूपमा काममा लगाइएको कर्मचारी सदस्यको अनुपस्थिति वा कमीको कारणले अस्थायी रूपमा एउटा पद भार ग्रहण गर्ने एकजना कर्मचारी सदस्य बुझिन्छ ।
- २.२.४९ “सुपरिवेक्षण ” बच्चाको) को अर्थ हेरचाह गरिएको प्रत्येक बच्चाको क्रियाकलाप र कहाँ छ भन्नेबारेको ज्ञान र हानिबाट एउटा बच्चालाई सुरक्षित राख्नको लागि कर्मचारीको तत्कालको हस्तक्षेपलाई निश्चित गर्दै सबै समयमा बालबच्चसँग कर्मचारीको सामीप्यताबारे लेखा जोखा राख्नु हो ।
- २.२.५० “सुपरिवेक्षण ” (कर्मचारी, साझेदार कर्मचारी र स्वयम् सेवकहरूको) को अर्थ कर्मचारी , साझेदार कर्मचारी र स्वयम् सेवकहरूको (आवश्यक भए) निगरानी र मूल्याङ्कन सम्पादन गर्नु हो जसमा बालबालिकाहरू सँगको अन्तरक्रियालाई अवलोकन गर्नु एफसीसीएच को नीतिहरू, कार्यविधिहरू, पाठ्यक्रमलाई लागू गर्नु; र यस नियमावलीमा स्थापना गरिएको आवश्यकताहरूलाई पृष्ठपोषण गर्नु समावेश छन् ।
- २.२.५१ “बर्खास्त ” को अर्थ त्यो एफसीसीएचमा जाने एक जना बच्चाको वा बालबालिकाहरूको स्वास्थ्य, सुरक्षा र/ अथवा कल्याण तत्काल खतरामा पार्नुको कारणले तत्काल सञ्चालन गर्ने अनुमति हटाउने औपचारिक कार्य हो । मानव सेवा परिषद्मा गरिएको अपिल अनिर्णीत भएको अवस्थामा बर्खास्तको कारबाही गरिएको एउटा एफसीसीएचले सो समय अवधिमा कार्य सञ्चालन गर्न पाउने छैन
- २.२.५२ “सर्त ” को अर्थ आवश्यकताहरूलाई अनुमतिको प्रमाणपत्रमा सूचीकृत गरिएसम्म एफसीसीएचले अनुपालनालाई कायम राख्नु पर्ने आवश्यकताहरू हो ।
- २.२.५३ “बामे सर्ने ” को अर्थ तेह्र (१३) देखि पैंतीस (३५) महिना बीच उमेर पुगेको बच्चा हो ।

- २.२.५४ “प्रशिक्षार्थी” को अर्थ प्रत्यक्ष शिक्षा र बाल हेरचाह सेवाहरू उपलब्ध गराउने र पाठ्यक्रम लागू गर्नमा सहयोग गर्न पनि सक्ने कर्मचारी सदस्य हो ।
- २.२.५५ “असंगति” को अर्थ आयुक्त वा तोकिएको व्यक्तिद्वारा आफ्नो तजविजमा एउटा नियमको तत्काल वा अक्षरशः पालनाको परिणाम एफसीसीपी वा एउटा बच्चा वा परिवारको लागि अनावश्यक कठिनाई हुने ठानेको अवस्थामा र नियमको अभिप्राय अन्य उपायद्वारा पुरा गर्न सकिने अवस्थामा प्रदान गरिएको एउटा नियमको लागि अस्थायी अपवाद हो ।
- २.२.५६ “उल्लङ्घन” को अर्थ अनुमति दिने कानून वा नियमको उल्लङ्घन वा खलल हो ।
- २.२.५७ “स्वयमसेवी” को अर्थ कर्मचारीको उपस्थितिमा बालबालिकाहरूलाई सहयोग गर्ने एकजना तलव भुक्तानी नदिइएको व्यक्ति हो ।

२.३ अनुमतिपत्र दिइने प्रक्रिया र कार्यविधिहरू

२.३.१ निरीक्षण गर्ने अधिकार

- २.३.१.१ एफसीसीपी, एफसीसीपी वा एफसीसीएचको भावी कर्मचारीले एफसीसीएचमा मनासिब समयमा विभाग, अन्य राज्य निकाय वा कुनै पनि स्थानीय भवन अग्नि वा स्वास्थ्य निकायको कुनै पनि अधिकार प्राप्त प्रतिनिधिलाई यी नियमावलीहरूको लागू हुने प्रावधानहरूको अनुपालन निर्धारण गर्ने उद्देश्यको लागि पहुँच पाउन दिनु पर्छ । विभागको प्रतिनिधिले आफ्नो उपस्थिति घोषणा गर्नको लागि एउटा मनासिब प्रयास गर्नु पर्नेछ र एफसीसीएचमा प्रवेश गर्नु भन्दा पहिला आफ्नो पहिचान खुलाउनु पर्नेछ । भावी एफसीसीपी, एफसीसीपी, वा एफसीसीएचको कर्मचारीले प्रतिनिधिलाई वैद्य परिचयपत्र देखाउन अनुरोध गर्न सक्नेछ ।
- २.३.१.२ भावी एफसीसीपी, एफसीसीपी, वा एफसीसीएचको कर्मचारीले एफसीसीएचमा भ्रमण गर्न, यसको अभिलेख उपकरणहरू र यी नियमावलीहरूको लागू हुने प्रावधानहरू अनुपालना गरेको निश्चित गर्ने समुचित सामग्रीहरू विभागको प्रतिनिधिहरूद्वारा मनासिब समयमा निरीक्षण गर्न र जाँच गर्नलाई अनुमति दिनु पर्ने छ । विभागको प्रतिनिधिले आफ्नो उपस्थिति घोषणा गर्नको लागि मनासिब प्रयास गर्नु पर्ने छ र एफसीसीएचमा प्रवेश गर्नु अगावै आफ्नो परिचय दिनु पर्ने छ । भावी एफसीसीपी, एफसीसीपी, वा एफसीसीएचको कर्मचारीले विभागको प्रतिनिधिलाई वैद्य परिचय पत्र देखाउन अनुरोध गर्न सक्ने छ ।
- २.३.१.३ एफसीसीपीले विभागको कर्मचारीहरूलाई यो नियमावलीहरू अनुपालना गरिएको निश्चित गर्ने कुरा सँग समुचित भएको सम्बन्धित जानकारीको सम्बन्धमा कुनै पनि कर्मचारी सदस्यसँग अन्तर्वार्ता लिने अनुमति दिनु पर्नेछ ।
- २.३.१.४ अनुरोध गरिएमा एफसीसीपीले विभागलाई पहिलाको बाह्र (१२) महिनाको अवधिमा सेवा दिइएको परिवारहरूको नामहरू, ठेगाना र टेलिफोन नम्बरहरूको सूचि र सेवा प्रदान गरिएको प्रत्येक बच्चाको

उपस्थितको मिति र उपस्थित भएको समय उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । विभागले यसको लागि भ्रमण को दौरानमा वा अनुरोध गर्न सक्नेछ वा यो अनुरोध गर्नको लागि टेलिफोन मार्फत वा लिखित रूपमा एफसीसीएचलाई सम्पर्क गर्न सक्नेछ ।

२.३.१.५ एफसीसीपीले विभाग वा यसको निकायहरूलाई एउटा जाँचबुझ वा निरीक्षणमा कुनै प्रकारको हस्तक्षेप गर्नु ,बाधा पुर्याउनु, गलत जानकारी उपलब्ध गराउनु वा अरूलाई माथि भनिएको कुनै पनि कुरा गर्न गराउन लगाउनु वा कुनै पनि तवरले बाधा पुर्याउनु हुँदैन ।

२.३.२ अनुमतिपत्र जारी गर्नु

२.३.२.१ एउटा अनुमतिपत्र पाउनको निमित्त वा नवीकरण गर्नको निमित्त योग्य हुनको लागि एउटा भावी एफसीसीपी वा एफसीसीपीले विभाग सन्तुष्ट हुने गरि एफसीसीएच यो नियमावलीलाई पुरा वा ठोस रूपमा अनुपालना गरेको प्रदर्शन गर्नु पर्ने छ ।

२.३.२.२ एउटा अनुमतिपत्र एफसीसीपीलाई त्यसले निवेदन दिइएको एफसीसीएचको लागि मात्र र एफसीसीपीको आवासको लागि मात्र जारी गरिनु पर्ने छ ।

२.३.२.३ एउटा अनुमतिपत्र यसमा सूचीकृत गरिएको स्थानको लागि मात्र वैध हुनेछ ।

२.३.२.४ एउटा अनुमतिपत्र स्थानान्तरण योग्य, सुम्पन योग्य वा बिक्रीको लागि हुने छैन ।

२.३.२.५ सञ्चालन हुने समयमा एफसीसीएचलाई बाल हेरचाह र शैक्षिक सेवाहरू वा तालिम उपलब्ध गराउने उद्देश्यको लागि मात्र प्रयोग गरिनु पर्ने छ ।

२.३.३ अनुमतिपत्र तैनाथी

एफसीसीपीले एउटा एफसीसीएच सञ्चालन गर्नको लागि त्यस घरमा माता पिताहरू, कर्मचारीहरू र आगन्तुकहरूले स्पष्ट देखिने गरि एउटा चालू रहेको अनुमतिपत्र र चालू एफसीसीएच अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने नियमावली तैनाथ गर्नु पर्ने छ । एउटा अमान्य वा म्याद गुज्नेको अनुमतिपत्रलाई तत्काल हटाइनु पर्छ ।

२.३.४ अनुमतिपत्र अमान्यकरण

२.३.४.१ एउटा एफसीसीएच बिक्री गर्दा, भाडामा दिँदा वा सञ्चालन बन्द गर्दा; सञ्चालन नयाँ स्थानमा सर्दा; वा अनुमतिपत्र खारेज गरिँदा चालू अनुमतिपत्र स्वतः अमान्य हुने छ ।

२.३.४.२ यदि एफसीसीएचले स्वेच्छाले एफसीसीएच बन्द गर्ने छनौट गरेमा विभागलाई अग्र सक्रिय भएर सम्पर्क गर्नु र अनुमतिपत्र समर्पण गर्नु एफसीसीपी को उत्तरदायित्व हो । आधिकारिक सूचना बि.एफ.आई.एस मार्फत विभागमा पेस न गरिए सम्म; वा विभागले अनुमतिपत्र स्थगन वा खारेज गर्ने; वा अनुमतिपत्र नवीकरण गर्न अस्वीकार गर्न अन्तिम कारबाही नगरे सम्म वा नवीकरणको लागि कुनै निवेदन न दिइकन अनुमतिपत्रको समय नगुज्नीएसम्म त्यस एफसीसीपीलाई कानुनी रूपमा अनुमतिपत्र

दिइएको मानिने छ र जतिसुकै सङ्ख्यामा बच्चाहरू भर्ना भए पनि यी नियमावलीहरू अनुपालना गर्नको लागि उत्तरदायी रहने छ ।

२.३.५ अभियोगको कार्यविधि

२.३.५.१ विभागले नियमन गरिएको बाल हेरचाह प्रदायकहरूको सम्बन्धमा जनताबाट अभियोगहरू प्राप्त गरेर त्यस प्रति प्रतिक्रिया जनाउने क्षमतालाई कायम राख्ने छ । विभागको कर्मचारीले प्राप्त भएको प्रत्येक अभियोगलाई यी नियमावलीहरूको योग्य रहे नरहेको निक्योल गर्नको लागि लेखाजोखा गर्नेछ ।

२.३.५.२ यदि यी नियमावलीहरू अनुपालनासँग सम्बन्धित भएको एउटा अभियोग प्राप्त भएमा विभागद्वारा एउटा जाँचबुझ गरिनु पर्ने छ । विभागले एफसीसीपीलाई त्यस्तो जानकारीले चालू वा समवर्ती अपराधिक वा बाल यौन दुर्व्यवहारबारे जाँचबुझमा बाधा नपुग्ने भए एउटा अभियोगबारे जाँचबुझ भइरहेको बारे जानकारी गराउनु पर्ने छ । जाँचबुझको परिणाम एफसीसीपीलाई लिखित रूपमा जानकारी गराउनु पर्ने छ । यदि अभियोग सिद्ध भएमा वा यदि त्यस जाँचबुझको परिणाम स्वरूप अरु कुनै उल्लङ्घन फेला परेमा त्यस एफसीसीपीले राज्यको कानून र यस नियमावलीको पूर्ण वा ठोस अनुपालनाको लागि सुधारात्मक कारबाही गर्नु पर्छ । सिद्ध भएको अभियोगबारे कानूनद्वारा अन्यथा गोप्य नठानेको जानकारीलाई अनुरोध गरिएमा जनतालाई उपलब्ध गराइने छ ।

२.३.५.३ कानूनहरू नियमहरू वा अन्य सरकारी निकायहरूको नियमसँग खास गरेर सम्बन्धित अभियोगहरूलाई जाँचबुझको लागि उपयुक्त अधिकृतलाई रिफर गरिनु पर्ने छ । रिफर गर्ने समयमा विभागले जाँचबुझबाट पत्ता लागेको कुराहरूबारे एउटा रिपोर्ट पठाउन अनुरोध गर्नु पर्ने छ ।

२.३.६ अनुमतिपत्रको प्रकारहरू

२.३.६.१ पूर्ण अनुमतिपत्र

२.३.६.१.१ एफसीसीपीले यी नियमावलीहरूको लागू हुने प्रावधानहरू पूर्ण रूपमा वा ठोस रूपमा अनुपालन गरेको विभागले निक्योल गरेमा एउटा पूर्ण अनुमतिपत्र जारी गरिने छ ।

२.३.६.१.२ निम्न लिखित अवस्थामा बाहेक एउटा पूर्ण अनुमतिपत्र जारी भएको मितिले तीन (३) वर्षको लागि लागू हुने छ:

- एउटा अस्थायी अनुमतिपत्रमा रूप परिवर्तन भएमा
- रद्द गरिएमा
- म्याद समाप्त हुने मिति भन्दा पहिला समर्पण गरेमा; वा
- बर्खास्त गरिएमा

२.३.६.२ अस्थायी अनुमतिपत्र

२.३.६.२.१ विभागले निम्न लिखित कुरा निक्योल गरेमा एउटा अस्थायी अनुमतिपत्र जारी गर्न सक्नेछ

बालबच्चाहरूको स्वास्थ्य, सुरक्षा र कल्याणमा कुनै पनि गम्भीर खालको चुनौती नभएमा र

- एउटा एफसीसीपीको नियमहरू ठोस अनुपालन गर्ने क्षमतामा असर पार्ने आपत्कालिन अवस्था भएमा

- एफसीसीपीले तिनीहरूको अनुमतिपत्रमा असर पार्ने परिवर्तनको लागि स्वीकृती लिन निवेदन दिएको भए;
- एफसीसीपीले नवीकरणको लागि निवेदन दिएको भए र नियमावलीहरूको ठोस अनुपालनमा नरहेको भए; वा
- एकजना व्यक्तिले अनुमतिपत्र वा दर्ताको लागि एउटा नयाँ निवेदन पेस गरेको र पूर्ण अनुपालना गरेको निश्चित नभएको भए

२.३.६.२.२ एउटा अस्थायी अनुमतिपत्र विभागले निकर्षित गरेको र अनुमतिपत्रमा तोकिएको समय अवधिको लागि लागू हुने छ जुन जारी भएको मितिले एक (१) वर्ष भन्दा बढी हुने छैन र निम्नलिखित कुराहरू नभएको हुनु पर्ने छ:

- एउटा पूर्ण अनुमतिपत्रमा ढाँचा परिवर्तन गरिएको
- रद्द गरिएको
- म्याद समाप्त हुने मिति भन्दा पहिला समर्पण गरेमा; वा
- बर्खास्त गरिएमा

२.३.६.२.३ अस्थायी समय अवधिको दौरानमा एफसीसीपीले अनिवार्य रूपमा विभागमा पेस गरिएको र विभागले स्वीकृती दिएको एउटा लिखित नियामक अनुपालना योजना लागू गर्नु पर्ने छ ।

२.३.६.२.४ एफसीसीपी यी नियमावलीहरूको लागू हुने प्रावधानहरू अस्थायी अनुमतिपत्र समाप्त हुने मिति भन्दा अगावै पूर्ण रूपमा वा ठोस रूपमा अनुपालनामा आएको विभागले निकर्षित गरेको खण्डमा एउटा अस्थायी अनुमतिपत्रलाई एउटा पूर्ण अनुमतिपत्रद्वारा प्रतिस्थापन गरिन पनि सकिने छ ।

२.३.६.२.५ यदि त्यो एफसीसीपी अस्थायी अनुमतिपत्र समाप्त हुने मिति भन्दा अगावै यी नियमावलीहरूको लागू हुने प्रावधानहरू पूर्ण वा ठोस अनुपालनामा आउन असक्षम छ भने अनुमतिपत्रको म्याद समाप्त हुनेछ र एफसीसीपीले अनिवार्य रूपमा पुन आवेदन दिनु पर्ने छ र आफ्नो बाहेक दुई (२) भन्दा बढी परिवारहरूमा बाल हेरचाह उपलब्ध गराउनको लागि पूर्ण अनुमतिपत्र जारी गरिनको लागि सबै आवश्यकताहरू पुरा गर्नु पर्ने छ ।

२.३.७ प्रारम्भिक अनुमतिपत्रको लागि कार्यविधिहरू

२.३.७.१ फारामहरू एउटा भावी एफसीसीपीले उपलब्ध गराइएको फाराममा विभागले तोकेको ढाँचामा एउटा अनुमतिपत्रको लागि निवेदन दिनु पर्ने छ ।

२.३.७.२ भावी एफसीसीपीले त्यस घरमा बस्ने सबै व्यक्तिहरूको सूचि उपलब्ध गराउनु पर्ने छ त्यस सूचिमा कम्तीमा पनि नाम, लिङ्ग, जन्म मिति, सामाजिक सुरक्षा सङ्ख्या र भावी एफसीसीपी सँग प्रत्येक मानिसहरूको सम्बन्ध खुलाउनु पर्ने छ ।

- २.३.७.३ प्रारम्भिक अनुमतिपत्रमा पृष्ठभूमि जाँचबुझको आवश्यकताहरू
- २.३.७.३.१ भावी एफसीसीपीले विभागलाई प्रारम्भिक निवेदन सँगै एउटा अभिलेख जाँच अधिकार फाराम पेस गर्नु पर्ने छ र विभागद्वारा औँठाको छाप लिने अधिकार प्रमाणपत्र प्राप्त गरि सके पछि विभागले तोकेको एउटा स्थानमा औँठा छाप लिने मा पेस गर्नु पर्ने छ ।
- २.३.७.३.२ भावी एफसीसीपीले एफसीसीएचमा बस्ने सोह्र (१६) वर्ष वा त्यो भन्दा बढी उमेरको कुनै पनि व्यक्तिले अभिलेख जाँच अधिकार फाराम विभागमा पेस गर्नु पर्ने कुरा निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- २.३.७.३.३ भावी एफसीसीपीले यो निश्चित गर्नु पर्छ कि त्यस घरमा बस्ने व्यक्तिहरू जसलाई बालबच्चाहरूको हेरचाह र शिक्षामा सहयोग गरे बापत रकम भुक्तानी गरिने छ वा जसलाई बालबच्चाहरूसँग एकलै छोडिने छ तिनीहरूले पनि विभागबाट औँठाको छाप लिने अधिकार प्रमाणपत्र प्राप्त गरि सके पछि विभागले तोकेको एक स्थानमा औँठाको छाप लिनेमा पेस गर्नु पर्ने छ ।
- २.३.७.३.४ विभागले आफ्नो विवेकमा विभागमा फाइलमा रहेको एउटा नयाँ पृष्ठभूमि जाँच आवश्यक हुनुको बदला गत पाँच (५) वर्ष भित्र पुरा भएको पृष्ठभूमि जाँचको परिणामलाई प्रयोग गर्न सक्छ ।
- २.३.७.३.५ सिसा विषाक्तता निवारण: यदि अनुमतिपत्र लिइने सुविधा १९७८ भन्दा पहिला नै निर्माण गरिएको थियो भने र भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभागद्वारा अनुमतिपत्र दिइएको एक जना निरीक्षणद्वारा सिसा मुक्त भनेर निश्चित गरिएको छैन भने भावी एफसीसीपीले अनुमतिपत्र पाउनु अगावै भर्मोन्ट सिसा ऐन महल १८ भि.एस.ए.को आवश्यकताहरूलाई अनुपालना गर्नु पर्ने छ र अत्यावश्यक संभरण प्रचलनहरू (ईएमपी) तामिल गरिएको बारे निश्चित गर्नु पर्ने छ । अनुमतिपत्रको लागि दिइने प्रारम्भिक निवेदनमा ईएमपीबाट प्राप्त जानकारीलाई समावेश गर्नु पर्छ । बालबच्चाहरू सम्भावित रूपमा सिसासँग अनावृत्त हुने स्वास्थ्य सम्बन्धी खतराको आधारमा निवेदनलाई अस्वीकार गरिन सकिने छ ।
- २.३.७.६ बिमा व्याप्ति: एफसीसीपीले यसको आफ्नै सुरक्षा र एफसीसीएचमा उपस्थित हुने बालबच्चाको सुरक्षाको लागि एउटा मनासिब रकमको दायित्व बिमा बोक्नु पर्ने छ । बिमा व्याप्तिको प्रमाण विभागलाई उपलब्ध गराइनु पर्ने छ । यदि लागू हुने भए, यातायात बिमाले सम्पत्ति क्षति, शरीरको चोटपटक र दायित्वलाई ओगट्नु पर्ने छ ।
- २.३.७.७ तताउने प्रणाली निरीक्षण: एफसीसीएचको तताउने प्रणालीलाई एक जना योग्य व्यक्तिद्वारा निरीक्षण गरिनु पर्ने छ र उपयुक्त ढङ्गले स्थापना गरिएको र सञ्चालन योग्य भएको पाइनु पर्ने छ । प्रारम्भिक निवेदन दिनु भन्दा छ (६) महिना अगावै एउटा सन्तोष जनक निरीक्षणको प्रमाण विभागलाई उपलब्ध गराइनु पर्ने छ ।
- २.३.७.८ भावी एफसीसीपीले भर्मोन्ट विभागको अग्नि सुरक्षा र संयुक्त राज्य अपाङ्गता भएका अमेरिकी कानूनको लागू सबै आवश्यकताहरू पुरा गरेको हुनु पर्नेछ ।

२.३.७.९ यदि भर्मोन्ट पानी आपूर्ति र/ अथवा खेर गएको पानी प्रणाली र पिउन योग्य पानी आपूर्ति नियमहरूमा आवश्यक भएको भए भावी अनुमति प्राप्त एफसीसीपी ले अनुमति प्राप्त एफसीसीएच ले प्रयोग गर्ने पानी र खेर गएको पानी प्रणाली वातावरण संरक्षण विभागले निक्क्योल गरे बमोजिम भएको र आवश्यक अनुमति प्राप्त गरेको निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

२.३.७.१० भावी एफसीसीपीले पिउने पानी प्रणाली भर्मोन्ट पानी आपूर्ति नियमहरूको परीक्षणको आवश्यकताहरूलाई अनुपालना गरेको र भर्मोन्ट राज्यद्वारा १८ भि.एस.ए. §५०१बी बमोजिम प्रमाणीकरण गरेको पिउने पानी प्रयोगशालाद्वारा विश्लेषण गरिएको सिसाको लागि प्रथम निष्कासन परीक्षण गरिएको निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

- परिणामले भर्मोन्टको आवश्यकताहरू पुरा गरेको हुनु पर्नेछ ।
- यदि कुनै पनि परीक्षण(हरू) उठेमा पिउन योग्य भए नभएको निश्चित गर्नको लागि पानीलाई उपचार गरिने छ र पुन जाँच गरिने छ ।
- पिउने पानीले भर्मोन्टको मानक पुरा गरेको छ भने त्यस्तो बेलासम्म पिउनको लागि बोतलमा राखिएको पानी उपलब्ध गराइनु पर्ने छ ।
- यस पानी परीक्षणबारेको जानकारीलाई प्रारम्भिक निवेदनमा समावेश गरिनु पर्ने छ ।

२.३.७.११ यदि अनुमति प्राप्त भावी एफसीसीएचलाई नियम २.३.७.९ बमोजिम भर्मोन्ट पानी आपूर्ति ऐनहरूसँग सम्बन्धित पिउने पानीको अनुमति लिन आवश्यक नभएमा त्यस भावी एफसीसीपीले पिउन योग्य पानीको प्रणाली कायम राखिएको बारे निश्चित हुनु पर्ने छ ।

- पिउने पानी परीक्षणमा जीवाणु (सम्पूर्ण कोलीफर्म उपस्थिति/अनुपस्थिति), र रासायनिक जाँच (आर्सेनिक, युरेनियम, नाईट्राइट, म्याङ्गनिज, नाईट्रेट र फ्लुओराईड) समावेश हुनु पर्नेछ । यो परीक्षण भर्मोन्ट राज्यद्वारा १८ भि.एस.ए. §५०१बी बमोजिम प्रमाणीकरण गरिएको पिउने पानी प्रयोगशालाद्वारा विश्लेषण गरिनु पर्ने छ ।
- परिणामहरूले भर्मोन्टको मानक पुरा गरेको हुनु पर्ने छ । यदि कुनै पनि परीक्षण(हरू) उठेमा पिउन योग्य भए नभएको निश्चित गर्नको लागि पानीलाई उपचार गरिने छ र पुन जाँच गरिने छ । पिउने पानीले भर्मोन्टको मानक पुरा गरेको छ भने त्यस्तो बेलासम्म पिउनको लागि बोतलमा राखिएको पानी उपलब्ध गराइनु पर्ने छ ।
- नमुना कुनै पनि उपचार (उदाहरणको लागि परा बैजनी प्रकाश प्रणाली, एउटा पानी नरम बनाउने वा कोइला फिल्टर) गरिए पछि पिउने पानीको लागि सबै भन्दा धेरै प्रयोग गरिने धाराबाट लिइएको एउटा प्रतिनिधि नमुना हुनु पर्ने छ ।
- यस पानी परीक्षणबारेको जानकारीलाई प्रारम्भिक निवेदनमा समावेश गरिनु पर्ने छ ।

२.३.७.१२ एउटा इनार वा धाराबाट लिइएको एउटा पिउने पानी प्रणालीले दैनिक पञ्चिस (२५) जना व्यक्तिलाई सेवा दिनेलाई पिउने पानीको लागि पिउने पानी प्रणालीको रूपमा कायम गरिएकोबारे एउटा भावी एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ।

- पिउने पानी परीक्षणमा जीवाणु (सम्पूर्ण कोलीफर्म उपस्थिति/अनुपस्थिति), र रासायनिक जाँच (आर्सेनिक, युरेनियम, नाईट्राइट, म्याङ्गनिज, नाईट्रेट र फ्लुओराईड) समावेश हुनु पर्नेछ। यो परीक्षण भर्मोन्ट राज्यद्वारा १८ भि.एस.ए. §५०१बी बमोजिम प्रमाणीकरण गरिएको पिउने पानी प्रयोगशालाद्वारा विश्लेषण गरिनु पर्ने छ।
- परिणामहरूले भर्मोन्टको मानक पुरा गरेको हुनु पर्ने छ। यदि कुनै पनि परीक्षण(हरू) उठेमा पिउन योग्य भए नभएको निश्चित गर्नको लागि पानीलाई उपचार गरिने छ र पुन जाँच गरिने छ। पिउने पानीले भर्मोन्टको मानक पुरा गरेको छ भने त्यस्तो बेलासम्म पिउनको लागि बोटलमा राखिएको पानी उपलब्ध गराइनु पर्ने छ।
- नमुना कुनै पनि उपचार (उदाहरणको लागि युभी प्रकाश प्रणाली, एउटा पानी नरम बनाउने वा कोइला फिल्टर) गरिए पछि पिउने पानीको लागि सबै भन्दा धेरै प्रयोग गरिने धाराबाट लिइएको एउटा प्रतिनिधि नमुना हुनु पर्ने छ।
- यस पानी परीक्षणबारेको जानकारीलाई प्रारम्भिक निवेदनमा समावेश गरिनु पर्ने छ।

२.३.७.१३ निवेदन दिएको मिति बमोजिम भावी एफसीसीपीले आफू ३२ भि.एस.ए. §३११३ बमोजिम भर्मोन्ट राज्यलाई भुक्तान गर्न बाँकी रहेको कुनै पनि वा सबै करहरू भुक्तानी गर्नको लागि करहरूको आयुक्त द्वारा स्वीकृत गरिएको योजनाको सम्बन्धमा राम्रो स्थितिमा रहेको वा पूर्ण पालना गरेको प्रमाणित गर्नु पर्ने छ।

२.३.७.१४ निवेदन दिएको मिति बमोजिम भावी एफसीसीपीले आफू १५ भि.एस.ए. §७९५ बमोजिम भर्मोन्ट राज्यलाई भुक्तान गर्न बाँकी रहेको कुनै पनि वा सबै बाल सहायता भुक्तानी गर्नको लागि बाल सहायताको लागि भर्मोन्ट कार्यालयद्वारा स्वीकृत गरिएको योजनाको सम्बन्धमा राम्रो स्थितिमा रहेको वा पूर्ण पालना गरेको प्रमाणित गर्नु पर्ने छ।

२.३.७.१५ अनुमति प्राप्त एफसीसीएचको लागि क्षेत्रीकरण र स्वीकृतिहरू

२.३.७.१५.१ एउटा भावी अनुमति प्राप्त एफसीसीपी ले लागू हुने नगरपालिका क्षेत्रीकरणको कानूनद्वारा लागू हुने सबै आवश्यकताहरू पुरा गर्नु पर्ने छ।

२.३.७.१५.२ एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीएच को लागि क्षेत्रीकरण गर्ने स्वीकृतीलाई अनुमति प्राप्त एफसीसीएच अवस्थित रहेको नगरपालिका कार्यालयमा उपयुक्त ढङ्गले अभिलेखीकरण गर्नु पर्ने छ र त्यसको एक प्रति प्रारम्भिक निवेदनमा विभागलाई उपलब्ध गराइनु पर्नेछ।

२.३.७.१५.३ भावी अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले यो निश्चित गर्नु पर्ने छ कि अनुमति प्राप्त एफसीसीएच संघीय, राज्य, स्थानीय र नगरपालिका नियामक निकायहरूद्वारा स्थापना गरेको सबै लागू हुने आवश्यकताहरू अनुपालन गर्दै निर्माण गरिएको, सजावट गरिएको, खरखराउ गरिएको, सुसज्जित भएको हुनु पर्ने छ ।

२.३.७.१६ विभागको समीक्षा र प्रतिक्रिया: पुरा गरिएको निवेदन प्राप्त भए पछि एकजना विभागको प्रतिनिधिले निम्नलिखित कुराहरू गर्नु पर्नेछ :

- निवेदनलाई समीक्षा गर्ने, भावी एफसीसीपीसँग परामर्श गर्ने, जाँचबुझ र सोधपुछ गर्ने र भावी एफसीसीपीले यी नियमावलीहरूको लागू हुने प्रावधानहरूलाई पूर्ण रूपमा वा ठोस रूपमा अनुपालना गरेको निश्चित गर्नको लागि परिसर भ्रमण गर्न सक्नेछ;
- अनुमतिपत्र जारी गर्नेबारे समयमा नै एउटा निर्णय गर्ने; र
- निर्णयबारे भावी एफसीसीपीलाई जानकारी दिने ।

२.३.७.१७ यदि सञ्चालन गर्नको लागि अनुमतिपत्र अस्वीकार गरियो भने भावी एफसीसीपीलाई विभागले

२.३.८ वार्षिक अनुमतिपत्रको लागि आवश्यकताहरू

२.३.८.१ एफसीसीएचको हालको अनुमतिपत्रको वार्षिकी भन्दा साठी ६० दिन अगावै विभागले अनुमतिपत्र पाउनेलाई वार्षिक अनुमतिपत्रको लागि आवश्यकताहरू विद्युतिय सूचना पठाउनु पर्छ ।

२.३.८.२ एफसीसीएचको चालू अनुमतिपत्र बमोजिमको वार्षिकीको दिनसम्ममा एफसीसीपीले सम्पूर्ण अनुमतिपत्रको आवश्यकताहरू पुरा गर्नु पर्छ ।

२.३.८.३ एफसीसीपी; त्यस घरमा बस्ने सबै व्यक्तिहरू; कर्मचारी; र बालबच्चाहरूसँग एकलै छाडिन कुनै पनि व्यक्तिले चालू पृष्ठभूमि जाँचको आवश्यकता पुरा गरेको एफसीसीपीले विभागलाई कम्तीमा पनि प्रत्येक पाँच (५) वर्षमा एक पटक एउटा अभिलेख जाँच अधिकारनामा फाराम पेस गरेर निश्चित गर्नु पर्छ र आवश्यकता बमोजिमले आँठाको छाप लिनेमा पेस गर्नु पर्ने छ ।

२.३.८.४ यस नियमावलीको नियम ७.४ मा परिभाषित गरिए बमोजिमले एफसीसीपी र सबै कर्मचारीहरूले चालू पेसागत विकासको आवश्यकताहरू पुरा गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

२.३.८.५ यदि अनुमतिपत्र लिइने सुविधा १९७८ भन्दा पहिला नै निर्माण गरिएको थियो भने र भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभागद्वारा अनुमतिपत्र दिइएको एक जना निरीक्षणद्वारा सिसा मुक्त भनेर निश्चित गरिएको छैन भने भावी एफसीसीपीले अनुमतिपत्र पाउनु अगावै भर्मोन्ट सिसा ऐन महल १८ भि.एस.ए.को आवश्यकताहरूलाई अनुपालना गर्नु पर्ने छ र अत्यावश्यक संभरण प्रचलनहरू (ईएमपी) तामिल गरिएको र त्यसबारे दस्तावेजिकरण गरिएको बारे निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

२.३.८.६ एफसीसीपीले यस नियमावलीको नियम २.३.७.६ मा परिभाषित गरिए बमोजिम कार्य स्थलमा निरन्तर बिमा गरिएको प्रमाणलाई कायम राख्नु पर्ने छ ।

२.३.८.७ यदि प्रारम्भिक अनुमतिपत्र दिने क्रममा पिउने पानीमा सिसाको लागि परीक्षणको परिणाम स्विकार योग्य सीमा बराबर भयो वा त्यसलाई नाघ्यो भने एफसीसीपीले प्रत्येक ३६५ दिनमा एक पटक भर्मोन्ट राज्यद्वारा १८ भि.एस.ए. §५०१बी बमोजिम प्रमाणीकरण गरेको पिउने पानी प्रयोगशालाद्वारा विश्लेषण गरिएको सिसाको लागि प्रथम निष्कासन परीक्षण गरिएको निश्चित गर्नु पर्ने छ । यस पानी परीक्षणको लागि तयार गरिएको कागजातहरू कार्य स्थलमा कायम राखिनु पर्ने छ ।

२.३.९ अनुमतिपत्र नवीकरणको लागि कार्यविधिहरू

२.३.९.१ एफसीसीएचको चालू अनुमतिपत्रको म्याद समाप्त हुनु भन्दा साठी (६०) दिन अगावै विभागले एफसीसीपीलाई बि.एफ.आई.एस मार्फत अनुमतिपत्र नवीकरण गर्ने आवश्यकताबारे विद्युतिय सूचना पठाउनु पर्ने छ ।

२.३.९.२ आफूले पाएको अनुमतिपत्रको म्याद समाप्त हुने मितिबारे निगरानी गर्ने समयमा नै र आफ्नो अनुमतिपत्रको अवस्थालाई कायम राख्नको लागि यथेष्ट नवीकरण गर्ने निवेदन दिनु एफसीसीपीको उत्तरदायित्व हो । सबै आवश्यक दस्तावेजिकरण र प्रमाणीकरण म्याद सकिनु अगावै पुरा गरिएको निश्चित गर्नको लागि अनुमतिपत्र नवीकरणको लागि एफसीसीएचको चालू अनुमति को म्याद समाप्त हुनु अगावै एफसीसीपीले विभागलाई कम्तीमा पनि पैँतालीस (४५) पात्रो दिन अगावै निवेदन दिने सिफारिस गरिन्छ । नवीकरणको लागि म्याद समाप्त हुनु भन्दा पन्ध्र १५ दिन भित्र प्राप्त भएको निवेदनको लागि नवीकरणको लागि समयमा र यथेष्ट निवेदन निश्चित गर्नको लागि समयमा प्रक्रिया सुरु न गरिन पनि सकिन्छ ।

२.३.९.३ एउटा पुरा निवेदन र आवश्यक सबै कागजातहरू र प्रमाणीकरण चालू अनुमतिपत्रको म्याद समाप्त हुने मिति अगावै अनिवार्य रूपमा पेस गरिनु पर्ने छ ।

२.३.९.४ प्रत्येक एफसीसीएचमा विभागले प्रत्येक नवीकरण गर्ने समय अवधिमा कम्तीमा पनि एक पटक अनुमतिपत्र दिने भ्रमण सञ्चालन गर्नु पर्ने छ ।

२.३.९.५ एउटा एफसीसीपीले उपलब्ध गराइएको फाराममा विभागले तोकेको व्यहोराको अनुमतिपत्र नवीकरणको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ । नवीकरण निवेदनको आवश्यकताहरू कम्तीमा पनि निम्न लिखित कुराहरू समावेश भएको हुनु पर्नेछ :

२.३.९.५.१ सबै वार्षिक अनुमतिपत्रको आवश्यकताहरू, सम्बन्धित पृष्ठभूमि जाँचहरू, कर्मचारीको योग्यताहरू र वार्षिक पेसागत विकास, सिसाबाट हुने विष रोकथाम, बिमा, र यस नियमावलीको भाग २३८ को नियमहरूमा तोकिए बमोजिम पिउने पानी जाँच; अनि

२.३.९.५.२ एफसीसीपीले यो निश्चित गर्नु पर्छ कि एफसीसीएचको तताउने प्रणाली एक जना योग्य व्यक्तिद्वारा निरीक्षण गरिएको र उपयुक्त ढङ्गले स्थापना गरिएको पाइएको र गत ७३० दिन भित्र सञ्चालन योग्य भएको पाइनु पर्ने छ । एउटा सन्तोष जनक निरीक्षणको प्रमाण विभागलाई उपलब्ध गराइनु पर्ने छ ।

२.३.९.५.३ यदि एउटा अनुमतिपत्र प्राप्त एफसीसीएचलाई यस नियमावलीको नियम २.३.७.९ बमोजिम भर्मोन्ट पानी आपूर्ति नियमसँग सम्बन्धित पिउने पानीको अनुमति आवश्यक नभएको भए त्यस अनुमतिपत्र प्राप्त एफसीसीपीले पिउने पानी प्रणालीलाई प्रत्येक छ (६) वर्षमा एक पटक आर्सेनिक, युरेनियम, नाइट्राइट, म्याङ्गनिज र फ्लुओराईडको लागि रासायनिक रूपमा जाँच गरिएको निश्चित गर्नु पर्नेछ । यो परीक्षणलाई भर्मोन्ट राज्यद्वारा १८ भि.एस.ए. §५०१बी बमोजिम प्रमाणीकरण गरेको पिउने पानी प्रयोगशालाद्वारा विश्लेषण गरिएको हुनु पर्ने छ ।

- परिणामले भर्मोन्टको मानकलाई पुरा गरेको हुनु पर्ने छ । यदि कुनै पनि जाँच(हरू) उठेमा पानीलाई उपचार गरिनु पर्ने छ पिउन योग्य रहेको निश्चित गर्नको लागि पुन जाँच गरिनु पर्ने छ ।
- पिउने पानीले भर्मोन्टको मानक पुरा गरेको छ भने त्यस्तो बेलासम्म पिउनको लागि बोतलमा राखिएको पानी उपलब्ध गराइनु पर्ने छ ।
- नमुना कुनै पनि उपचार (उदाहरणको लागि युभी प्रकाश प्रणाली, एउटा पानी नरम बनाउने वा कोइला फिल्टर) गरिए पछि पिउने पानीको लागि सबै भन्दा धेरै प्रयोग गरिने धाराबाट लिइएको एउटा प्रतिनिधि नमुना हुनु पर्ने छ ।
- यस पानी परीक्षणबारेको जानकारीलाई अनुमतिपत्र नवीकरणमा समावेश गरिनु पर्ने छ ।

२.३.९.५.४ एउटा इनार वा धाराबाट लिइएको एउटा पिउने पानी प्रणालीले दैनिक पञ्जीस (२५) जना व्यक्तिलाई सेवा दिनेलाई पिउने पानीको लागि पिउने पानी प्रणालीलाई प्रत्येक छ (६) वर्षमा एक पटक आर्सेनिक, युरेनियम, नाइट्राइट, म्याङ्गनिज, नाइट्रेट र फ्लुओराईडको लागि रासायनिक जाँच गरिएकोबारे एउटा एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यो परीक्षण भर्मोन्ट राज्यद्वारा १८ भि.एस.ए. §५०१बी बमोजिम प्रमाणीकरण गरिएको पिउने पानी प्रयोगशालाद्वारा विश्लेषण गरिनु पर्ने छ ।

- परिणामले भर्मोन्टको मानकलाई पुरा गरेको हुनु पर्ने छ । यदि कुनै पनि जाँच(हरू) उठेमा पानीलाई उपचार गरिनु पर्ने छ पिउन योग्य रहेको निश्चित गर्नको लागि पुन जाँच गरिनु पर्ने छ ।
- पिउने पानीले भर्मोन्टको मानक पुरा गरेको छ भने त्यस्तो बेलासम्म पिउनको लागि बोतलमा राखिएको पानी उपलब्ध गराइनु पर्ने छ ।
- नमुना कुनै पनि उपचार (उदाहरणको लागि युभी प्रकाश प्रणाली, एउटा पानी नरम बनाउने वा कोइला फिल्टर) गरिए पछि पिउने पानीको लागि सबै भन्दा धेरै प्रयोग गरिने धाराबाट लिइएको एउटा प्रतिनिधि नमुना हुनु पर्ने छ ।

- यस पानी परीक्षणबारेको जानकारीलाई अनुमतिपत्र नवीकरणमा समावेश गरिनु पर्ने छ ।
- २.३.९.५.५ यस नियमावलीको नियम २.३.७.१३ मा तोकिए बमोजिम भर्मोन्ट राज्यलाई भुक्तान गर्न बाँकी रहेको करहरू भुक्तानी गर्नको लागि राम्रो स्थितिमा रहेको हुनु पर्ने छ ।
- २.३.९.५.६ यस नियमावलीको नियम २.३.७.१४ मा तोकिए बमोजिम बाल सहायता दायित्वहरू भुक्तानी गर्नको लागि राम्रो स्थितिमा रहेको हुनु पर्ने छ ।
- २.३.९.६ नवीकरण गर्ने समयमा एफसीसीपीले विभाग सन्तुष्ट हुने गरि एफसीसीएचले यी नियमावलीहरूलाई पूर्ण रूपमा वा ठोस रूपमा अनुपालना गरेको अनिवार्य रूपमा प्रदर्शन गर्नु पर्ने छ ।
- २.३.९.७ एफसीसीपीले नवीकरणको लागि समयमा नै र यथेष्ट निवेदन दिएमा चालू रहेको अनुमतिपत्र नवीकरणको लागि दिइएको निवेदन उपर विभागले निर्णय नगरेसम्म म्याद समाप्त हुने छैन ।
- २.३.९.८ यदि एफसीसीपीले चालू अनुमतिपत्रको म्याद समाप्त हुनु भन्दा अगावै अनुपालना गरेको यथेष्ट निवेदन सामग्री र कागजपत्रहरू उपलब्ध न गराएमा अनुमतिपत्र समाप्त हुने छ र एफसीसीपीले अनिवार्य रूपमा अनुमतिपत्रको लागि नयाँ निवेदन पेस गर्नु पर्नेछ र आफ्नो बाहेक दुई भन्दा बढि परिवारहरूको लागि बालबच्चाहरूको हेरचाह सेवा उपलब्ध गराउनको लागि एउटा पूर्ण अनुमतिपत्रवारि गर्नको लागि सबै आवश्यकताहरूलाई पुरा गर्नु पर्ने छ ।
- २.३.९.९ विभागको समीक्षा र प्रतिक्रिया: नवीकरणको लागि पुरा गरिएको निवेदन प्राप्त भए पछि एकजना विभागको प्रतिनिधिले निम्न लिखित कुराहरू गर्नु पर्नेछ:
- निवेदनलाई समीक्षा गर्ने, एफसीसीपीलाई दाँज्ने, सोधपुछ र जाँचबुझ गर्ने र एफसीसीपीले यस नियमावलीको लागू हुने प्रावधानहरू पूर्ण रूपमा वा ठोस रूपमा अनुपालना गरे नगरेको निश्चित गर्नको लागि परिसर निरीक्षण गर्न पनि सक्ने छ
 - अनुमतिपत्र नवीकरणको सम्बन्धमा समयमा नै निर्णय गर्ने
 - त्यस निर्णयबारे एफसीसीपीलाई जानकारी गराउने ।
- २.३.९.१० यदि एउटा अनुमतिपत्र नवीकरण अस्वीकार गरिएमा विभागले एफसीसीपीलाई अस्वीकार गर्नुको कारण(हरू) लिखित रूपमा यसको जानकारी गराउने छ अपिल गर्ने एफसीसीपीको अधिकार निर्धारण गर्ने छ । समयमा अपिल पेस गर्ने एफसीसीपीले यी नियमावलीहरूको भाग २.५ को नियममा तोकिए बमोजिम अपिलको समय अवधिमा एउटा अस्थायी अनुमतिपत्र अन्तर्गत सञ्चालन कार्यलाई निरन्तरता दिन सक्ने छ
- २.३.१० अनुमतिपत्र
- २.३.१०.१ आधिकारिक रूपमा प्रदान गरिएको अनुमतिपत्रमा निम्न लिखित कुराहरू रहेको र प्रदर्शन गरिएको हुनु पर्ने छ

- अनुमतिपत्रको अवस्था: पूर्ण वा अस्थायी;
- अनुमतिपत्र लागू हुने मिति;
- अनुमति पत्र समाप्त हुने मिति;
- सञ्चालन गर्न दिइएको नियमन गरिएको सेवाको लागू हुने प्रकार;
- अनुमतिपत्रमा थप गरिएको सर्तहरू र /अथवा अवस्थाहरू; र
- यदि प्रदान गरिएको भए खाना तयार गर्न र उपलब्ध गराउनको लागि स्वीकृति ।

२.३.१०.१.१ अनुमति प्राप्त कार्यक्रमहरूको आधिकारिक अनुमतिपत्रमा निम्नलिखित कुराहरू पनि रहेको हुनु पर्नेछ :

- एक (१) पटकमा सेवा गरिने बच्चाहरूको अधिकतम सङ्ख्या; र
- सेवा गरिने बालबच्चाहरूको उमेर

२.३.१०.२ अनुपम परिस्थितिहरू उत्पन्न हुँदा विभागले अनुमति पत्रको स्वीकृतिमा सर्त र नियमहरू संलग्न गर्न पनि सक्ने छ । एफसीसीपीले अनुमतिको प्रमाणपत्रमा रहेको सबै सर्त र नियमहरूलाई अनुपालनालाई कायम राख्नु पर्ने छ ।

२.३.१०.३ एफसीसीपीले आधिकारिक रूपमा प्रदान गरिएको अनुमतिपत्रलाई भिन्न बनाउनु वा केरमेट गर्नु हुँदैन वा आधिकारिक रूपमा प्रदान गरिएको अनुमतिपत्रलाई अरुलाई भिन्न बनाउन वा केरमेट गर्न दिनु हुँदैन ।

२.३.१०.४ यी नियमहरू अनुपालना गर्नको लागि एफसीसीपी उत्तरदायी हुनेछ र एफसीसीएचलाई सँधै अनुमतिपत्रको सर्त र नियम भित्र रहेर सञ्चालन गरिएको हुनु पर्नेछ ।

२.३.१०.५ एफसीसीएचको यी नियमहरू भन्दा बढी कठोर भए पनि लागू हुने राज्य र संघीय कानून अनुपालना गर्नको लागि एफसीसीपी उत्तरदायी हुने छ ।

२.३.१०.६ एफसीसीपीले प्रतिनिधित्व गर्नु वा एफसीसीएच र यसको सेवाहरू अनुमतिपत्रमा तोकिए भन्दा अरु भएको र यी नियमहरूको सीमाहरूमा अन्यथा हुने भान दिनु हुने छैन ।

२.३.११ एउटा अनुमतिपत्रमा असर पार्ने परिवर्तनहरू

एफसीसीएचको सञ्चालनमा निम्नलिखित मध्येको कुनै पनि परिवर्तन गर्नु अगावै एफसीसीपीले विभागलाई सूचित गर्नु पर्ने छ । एउटा चालू अनुमतिपत्रको ढाँचा परिवर्तन गर्न, समय सिमा भएको भिन्नता स्वीकृत गर्न सम्भव हुने नहुनेबारे वा एफसीसीएचले अनिवार्य रूपमा नयाँ अनुमतिपत्रको लागि निवेदन दिनुपर्ने भन्नेबारे विभागले निक्योले गर्नु पर्नेछ :

- एफसीसीएचमा बालबच्चाको हेरचाहमा उपयोग गरिएको स्थानको अन्तरङ्ग वा बहिरङ्ग स्थानहरूलाई घटाउने, थप्ने वा ठोस परिवर्तन गर्ने;

- एफसीसीएचको नाममा एउटा परिवर्तन;
- एफसीसीएचको करदाता पहिचान सङ्ख्यामा परिवर्तन;
- यस नियमावलीमा परिभाषित गरिए बमोजिम नियमन गरिएको सेवाको अधिकृत अनुमतिपत्रको प्रकारमा परिवर्तन;
- कुनै एक (१) समयमा एफसीसीएचले सेवा पुर्याउने बालबच्चाहरूको सङ्ख्यामा परिवर्तन;
- एफसीसीएचले सेवा पुर्याउने बालबच्चाहरूको उमेरमा परिवर्तन;
- यी नियमावलीहरूको नियम ७.२.२ बमोजिमको घरेलु सदस्यतामा परिवर्तन; वा
- यदि एफसीसीपी दीर्घकालीन प्रतिस्थापनलाई अत्यावश्यक बनाउँदै प्रत्यक्ष हेरचाह उपलब्ध गराउन असमर्थ भएमा ।

२.४ उल्लङ्घन तथा सुधारात्मक कार्य

२.४.१ उल्लङ्घनहरू अस्तित्वमा भएको फेला परेमा विभागले एफसीसीपीलाई एउटा कार्यक्रम सुधार योजना विकास गर्ने अवसर प्रदान गर्छ जहाँ उल्लङ्घनहरूलाई विभाग र एफसीसीपीको आपसी समझदारीमा तोकिएको एउटा समय सीमा भित्र सच्याइने छ ।

२.४. उल्लङ्घनहरूले बालबच्चाहरूलाई शारीरिक, भावनात्मक वा विकासगत हानि पुर्याउने आसन्न जोखिम प्रस्तुत गरेमा, पटक पटक दोहोर्याएको पालना उल्लङ्घनको ढाँचा देखाएमा वा एउटा एफसीसीपी सुधारात्मक कार्यको आवश्यकताहरू पुरा गर्नमा असमर्थ भएमा विभागले थप नियमनात्मक कारबाही गर्ने छनौट गर्न पनि सक्नेछ ।

२.५ अनुमतिपत्र बर्खास्त खारेजी वा अस्वीकार

२.५.१ यदि विभागले एफसीसीएचमा जाने बालबच्चाहरूको स्वास्थ्य सुरक्षा वा कल्याण गम्भीर वा आसन्न खतरामा परेको निकर्ण गरियो भने विभागले लिखित बर्खास्ती पत्र जारी गरेर तत्काल अनुमति पत्र बर्खास्त गर्न पनि सक्ने छ । अनुमतिपत्र बर्खास्त भइ सकेपछि एफसीसीपीले आफ्नो बाहेक दुई (२) भन्दा बढि परिवारहरूको बालबच्चाहरूलाई हेरचाह सेवा उपलब्ध गराउनु हुँदैन । त्यस आदेशमा बर्खास्तीको लागि कारण(हरू) र तथ्यगत आधार खुलाउनु पर्ने छ । त्यस आदेशमा त्यस निर्णय विरुद्ध अपिल गर्ने र एउटा सुनुवाइको लागि अपिल गर्ने एफसीसीपीको अधिकार रहेको हुनु पर्ने छ ।

२.५.२ विभागले अनुमतिपत्र वा अनुमतिपत्र नवीकरणको लागि दिइएको एउटा निवेदनलाई अस्वीकार गर्न वा एफसीसीएचको चालू अनुमतिपत्रलाई निम्न लिखित लगायत तर त्यसमा मात्र सीमित नरहेको एउटा असल कारणको लागि रद्द गर्न सक्ने छ :

- २.५.२.१ प्रारम्भिक अनुमतिपत्रमा वा अनुमतिपत्रको म्याद समाप्त हुनु अगावै एउटा अनुमतिपत्र दिने निर्णय गर्नको लागि यथेष्ट जानकारी पेस गर्नमा असमर्थता;
- २.५.२.२ राज्य वा संघीय कानून वा यी नियमावलीहरूको लागू हुने प्रावधानहरू अनुपालना गर्नमा असमर्थता;
- २.५.२.३ अनुमतिपत्रको सर्त र नियमहरू उल्लङ्घन भएको;
- २.५.२.४ एफसीसीएचमा उपस्थित हुने बालबच्चाहरूको स्वास्थ्य, सुरक्षा र कल्याणलाई गम्भीर वा आसन्न कुनै पनि क्रियाकलाप, नीति, चलन वा कर्मचारीको आचरण र विभागद्वारा बालबच्चाहरूको चालू स्वास्थ्य, सुरक्षा, विकास वा कल्याणको लागि हानिकारक मानेको;
- २.५.२.५ गलत जानकारी, अपूरो जानकारी उपलब्ध गराएको वा अनुमति प्राप्त गर्दा, अनुमति नवीकरण गर्दा वा एफसीसीएच सञ्चालन गर्दा तथ्यहरूको गलत प्रतिनिधित्व गरेको ;
- २.५.२.६ विभागलाई जानकारीहरू फाईलहरू प्रतिवेदनहरू वा अभिलेखहरू उपलब्ध गराउन अस्वीकार गरेको
- २.५.२.७ विभागको एकजना अधिकार प्रदान गरिएको प्रतिनिधिलाई मनासिब समयमा यी नियमावलीहरू बमोजिम दिन आवश्यक भएको एफसीसीएचमा प्रवेश दिन अस्वीकार गरेको
- २.५.२.८ नियमहरूलाई निरन्तर रूपले अनुपालना गर्नमा अतत्परता वा असक्षमताको ढाँचा प्रदर्शन गर्ने आचरण
- २.५.३ अनुमतिपत्र रद्द गर्ने विभागको एउटा मनसाय लिखित रूपमा सञ्चारण गरिनु पर्ने छ र कारण(हरू) र भावी कारबाहीको लागि तथ्यगत आधार खुलाउनु पर्ने छ । त्यस सूचनामा त्यस निर्णय विरुद्ध अपिल गर्ने र एउटा सुनुवाइको लागि अपिल गर्ने एफसीसीपीको अधिकार रहेको हुनु पर्ने छ । यी अधिकारहरूलाई अभ्यास गर्नको निमित्त एफसीसीपीको लागि यथेष्ट सूचना उपलब्ध गराइनु पर्ने छ ।
- २.५.४ विभागले अनुमतिपत्र खारेज गरेको अवस्थामा वा भावी खारेजीको विषय भएमा भर्ना भएको बालबच्चाहरूको माता पिता(हरू)लाई आफ्नो कारबाही वा प्रस्तावित कारबाहीहरूबारे जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

२.६ नियामक कारबाहीहरू विरुद्ध अपिल गर्ने अधिकार

२.६.१ यदि विभागले निम्नलिखित मध्ये कुनै पनि कारबाही वा भावी कारबाही गरेमा:

- पूर्ण वा अस्थायी अनुमतिपत्रलाई सञ्चालन गर्नबाट रद्द गर्छ;
- एउटा अस्थायी अनुमतिपत्र स्वीकृतीलाई अस्वीकार गर्छ ;
- एउटा पूर्ण अनुमतिपत्र स्वीकृतीलाई अस्वीकार गर्छ;
- एउटा कार्यस्थल भ्रमणको प्रतिवेदनमा नियमावलीहरू उल्लङ्घन भएको दृष्टान्त दिएमा;

- भिन्नताको लागि गरिएको एउटा अनुरोधलाई अस्वीकार गर्छ ;
- एउटा भिन्नतालाई अमान्य मान्छ ;

विभागले एफसीसीपीलाई विभागले कारबाही वा भावी कारबाही प्रामाणिक ठहराउने विश्वास गरेको तथ्यगत प्रमाण लगायत उपयुक्त सूचनाका साथ लिखित रूपमा सूचित गराउनु पर्छ र त्यस निर्णय विरुद्ध अपिल गर्ने र एउटा सुनुवाइको लागि अनुरोध गर्ने एफसीसीपीको अधिकारलाई स्पष्ट रूपमा बताउनु पर्छ ।

२.६.२ कारबाही वा भावी कारबाहीबाट यदि एफसीसीपी असन्तुष्ट भयो भने आफूले चुनौती दिन चाहेको कारबाही वा भावी कारबाहीलाई तिनीहरूले विभागको लिखित सूचना प्राप्त भएको दिन देखि तीस (३०) दिन भित्र अनिवार्य रूपमा लिखित रूपमा त्यसको सङ्केत दिनु पर्छ । अपिलको लिखित सूचनामा एफसीसीपीले आफूले आयुक्तको समीक्षा सुनुवाइको लागि अनुरोध गरेको हो कि मानव सेवा परिषद्मा सोझै अपिल गर्न चाहेको हो त्यो जनाउनु पर्ने छ । यदि एफसीसीपीले एउटा अपिलको लागि मानव सेवा परिषद्मा सोझै अनुरोध गरेको भएमा एफसीसीपीको अनुरोधबारे विभागले मानव सेवा परिषद्लाई सूचित गराउनु पर्ने छ ।

- एउटा पूर्ण वा अस्थायी अनुमतिपत्र सञ्चालन गर्नबाट गरिएको खारेजी वा एउटा भिन्नता अस्वीकारलाई चुनौती दिने अपिलहरू एकजना आयुक्तको समीक्षा सुनुवाइको विषय वस्तु होइन तर सोझै मानव सेवा परिषद्मा सोझै गरिनु पर्छ ।
- अरू सबै अपिलहरू आयुक्तको समीक्षा सुनुवाइ मार्फत वा मानव सेवा परिषद्मा सोझै गरिनु पर्ने छ ।

आयुक्तको समीक्षा सुनुवाइको परिणामबाट गरिएको निर्णयहरू मानव सेवा परिषद्मा अरू अगाडि अपिलको विषय हुने छ ।

२.६.३ यदि विभागले कारबाही वा भावी कारबाहीको सूचना जारी भएको मितिले तीस (३०) दिन भित्र आयुक्तको समीक्षा सुनुवाइको लागि लिखित अनुरोध प्राप्त गरेमा विभागले आयुक्तको समीक्षा सुनुवाइ लिखित अनुरोध गरिएको दिन देखि तीस (३०) कार्य दिन भित्र सञ्चालन भएको निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

२.६.४ अपिललाई उक्साउने मामिलामा पहिला संलग्नता नभएको आयुक्तद्वारा तोकेको व्यक्तिले आयुक्तको समीक्षा सञ्चालन गर्नु पर्ने छ ।

२.६.५ आयुक्तको समीक्षा सुनुवाइले एफसीसीपीलाई कारबाही वा भावी कारबाहीको सम्बन्धमा सुनिने एउटा अवसर उपलब्ध गराउनु पर्ने छ । एफसीसीपीले विभागको सूचना प्रति एउटा लिखित प्रतिक्रिया पेश गर्न पनि सक्ने छ, विभागमा आयुक्तले तोकेको व्यक्ति समक्ष आफ्नो अवस्था आफै उपस्थित भएर वा एकजना वकिल वा एफसीसीपीले लिखित रूपमा तोकेको अर्को प्रतिनिधि मार्फत प्रस्तुत गर्न पनि सक्नेछ । एफसीसीपीले आफ्नो पक्षबाट साक्षीहरू, कागजातहरू वा अरू प्रमाणहरू उपलब्ध गराउन पनि सक्नेछ ।

- २.६.६ आयुक्तको समीक्षाको प्रक्रियामा विभागको अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने एकाइले उपलब्ध गराएको तथ्यगत प्रमाणको समीक्षा समावेश हुनु पर्ने छ, अनुमतिपत्र दिने एकाइको कर्मचारीहरूसँग अन्तर्वार्ता लिइनु पर्ने छ र कार्यक्रमको कर्मचारी र माता पिताहरू लगायत तर त्यसमा मात्र सीमित नरहेको त्यस विषय वस्तुको तथ्यहरूसँग सान्दर्भिक रहेको जानकारी भएको कुनै पनि साक्षीसँग अन्तर्वार्ता लिन पनि सक्नेछ । भावी नियामक कारबाहीको लागि आधारको रूपमा अभियोग लगाइएको तथ्यहरू प्रमाणित गर्ने अभिभारा विभागमाथि हुने छ ।
- २.६.७ विभागले आयुक्तको समीक्षाको परिणाम स्वरूपको आफ्नो अन्तिम निर्णय र कारबाही वा भावी कारबाही उठाउने वा पल्टाउने कारणहरूबारे एफसीसीपीलाई लिखित रूपमा सूचित गर्नु पर्ने छ ।
- २.६.८ यदि एफसीसीपी आयुक्तको समीक्षाले फेला पारेका तथ्यहरूसँग सहमत नभएमा उसले आफ्नो अपिललाई निरन्तरता दिन सक्नेछ र मानव सेवा परिषद् समक्ष एउटा सुनुवाइको अधिकार अभ्यास गर्न सक्ने छ । यदि एफसीसीपीले अपिललाई जारी राख्न चाहेमा उसले मानव सेवा परिषदलाई आयुक्तको समीक्षाले फेला पारेका तथ्यहरू सञ्चारण गरिएको पत्रमा उल्लेखित मितिले तीस (३०) दिन भित्र जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- २.६.९ यदि एउटा एफसीसीपीले तोकिएको समयमा नै एउटा अपिलको लागि अनुरोध गरेमा चालू रहेको अनुमति आयुक्तको समीक्षाको मामिलामा विभागद्वारा वा यदि एफसीसीपीले परिषद्मा अपिल गर्नलाई निरन्तरता दिएको अवस्थामा मानव सेवा परिषद्द्वारा एउटा आधिकारिक लिखित निर्णय नदिइएसम्म लागू रहने छ । यद्यपि आफूलाई एफसीसीएचमा उपस्थित हुने बालबच्चाहरूको स्वास्थ्य, सुरक्षा वा कल्याण गम्भीर वा आसन्न खतरामा परेको भन्ने लागेमा अनुमतिपत्र तत्काल बरखास्त गर्ने अधिकार विभागमा हुनेछ ।
- २.६.१० यदि एउटा एफसीसीपीले एउटा अपिलको लागि समयमा नै अनुरोध नगरेको खण्डमा कारबाही वा भावी कारबाही मौलिक सूचना जारी भएको मितिले तीस (३०) दिन भित्र लागू हुने छ ।

२.७ नियम असम्मति

- २.७.१ एउटा व्यक्तिगत मामिलामा अनुरोध गरिएमा आयुक्त वा तोकिएको व्यक्तिले आफ्नो विवेकमा एउटा नियममा असम्मति दिन सक्नेछ । एउटा नियमको अक्षरशः पालनाको परिणाम एफसीसीपी वा बच्चा र परिवारको लागि अनावश्यक कठिनाइ उत्पन्न हुन सक्ने र त्यस नियमको अभिप्राय अरु उपायद्वारा पनि हासिल गर्न सकिने अनुपम र असाधारण परिस्थितिहरूमा एउटा असम्मति दिन पनि सकिने छ ।
- २.७.२ एउटा एफसीसीपीले यी नियमावलीहरूको पूर्ण वा ठोस अनुपालना विपरीत हुने कुनै पनि क्रियाकलाप, नीति वा चलन लागू गर्नु अगावै एउटा असम्मतिको लागि अनिवार्य रूपमा विभागमा लिखित निवेद दिनु पर्ने छ । एफसीसीपीले अनिवार्य रूपमा निम्न कुराहरू पहिचान गराउनु पर्नेछः

- तिनीहरूले अन्तर गर्न चाहेको खास नियम;
- खास समयको खाका वा एकजना बच्चा वा कर्मचारीको सम्बन्धमा त्यस अनुरोधको व्यहोरा;
- अक्षरशः लागू गर्नले सृजना गरेको खास कठिनाइ;
- नियमको अभिप्राय कसरी हासिल गरिने छ र त्यसलाई कायम राखिने छ भन्नेबारेको योजना ।

२.७.३ एउटा असम्मतिको लागि एउटा पुरा गरिएको अनुरोध प्राप्त भए पछि विभागले निम्तलिखित कुराहरू गर्नु पर्नेछ :

- त्यस अनुरोधलाई समीक्षालाई गर्ने, एफसीसीपीसँग परामर्श गर्ने, जाँचबुझ गर्ने, अनुसन्धान गर्ने र पेस गरिएको योजनाले त्यस नियमको अभिप्रायलाई हासिल गर्ने कुरा निश्चित गर्नको लागि त्यस कार्यक्रम र/अथवा परिसरको निरीक्षणको लागि अधिकार समेत दिन सक्नेछ ;
- त्यस अनुरोधको सम्बन्धमा समयमा नै निर्णय गर्ने; र
- निर्णय बारे एफसीसीपीलाई सूचित गराउने ।

२.७.४ विभागको निर्णय लिखित रूपमा हुनु पर्ने छ, त्यस निर्णयको लागि कारणहरू बताउनु पर्ने छ र त्यो सार्वजनिक अभिलेख हुनु पर्ने छ ।

२.७.५ एफसीसीपीले यस नियमावलीहरूको नियमहरू २.७.२ र २.७.३ मा तोकिए बमोजिम नियमको अभिप्रायको लागि स्वीकृत योजनालाई कायम नगरेको अवस्थामा विभागले त्यस असम्मतिलाई अमान्य मान्नेछ ।

२.८ उल्लङ्घनको सार्वजनिक अभिलेख

२.८.१ निर्देशन दिइए बमोजिम एफसीसीपीले कार्य स्थल भ्रमण प्रतिवेदनहरू, उल्लङ्घनहरूको सूचनाहरू वा नियमनको लागि गरिएको कारबाहीको सूचना एफसीसीपीले प्राप्त गरेपछि कम्तीमा पनि पन्ध्र (१५) दिनको लागि त्यो जानकारी माता पिताहरूले स्पष्ट देखे स्थानमा टाँस गर्नु पर्ने छ ।

२.८.२ गम्भीर प्रकारको उल्लङ्घनको कारणले माता पिता लाई सूचना दिने पत्र लेख्न आवश्यक भएमा विभागको प्रतिनिधिले यस आवश्यकताबारे एफसीसीपीलाई उल्लङ्घनको लागि र एउटा गम्भीर उल्लङ्घनको लागि यसको प्रयोजनको कारणहरू र तथ्यगत आधारहरू सहित लिखित रूपमा जानकारी गराउनु पर्ने छ । एफसीसीपीले एमपिएल भर्ना भएको प्रत्येक बच्चाको माता पितालाई हुलाक मार्फत पठाउनु पर्ने छ । बच्चाको माता पिताहरू अलग भएको वा पारपाचुके गरेको अवस्थामा यदी एफसीसीपीसँग दुवै परिचित भए प्रत्येक माता पितालाई एक प्रति हुलाक मार्फत पठाउनु पर्ने छ । गम्भीर प्रकारको उल्लङ्घनहरू यस नियमावलीको नियम २.२.४४ मा समूहको आकार वा कर्मचारी नियुक्ति उल्लङ्घनको रूपमा वा बच्चाहरूको स्वास्थ्य, सुरक्षा र कल्याणलाई तत्काल खतरामा पार्न सक्ने भनेर परिभाषित गरिएको छ । गम्भीर खालको उल्लङ्घनहरूमा शारीरिक सजाय, सुपरिवेक्षणको कमी वा अनुपयुक्त शारीरिक वा यौनजन्य सम्पर्क पनि समावेश हुन सक्छ ।

२.८.३ एफसीसीएच नियामक अवस्था र अनुपालनाको इतिहासबारे माता पिताहरूलाई जानकारी दिनको लागि उल्लङ्घनहरूलाई बिएफआईएस वेभ साइटमा सार्वजनिक रूपमा पोष्ट गरिनु पर्ने छ । बिएफआईएस वेभ साइटमा उल्लङ्घनहरूको सार्वजनिक पोष्टिङ कम्तीमा पनि पाँच (५) वर्ष सम्म रहनु पर्ने छ । यदि कुनै खास नियमको फेरि दोहोरिएको उल्लङ्घनहरू नभएको भए एफसीसीपीले विभागलाई त्यो सार्वजनिक उल्लङ्घन अभिलेखलाई बिएफआईएस वेभ साइटबाट त्यस समय पछि हटाउनको लागि अनुरोध गर्न सक्ने छ ।

एफसिसिएच भाग ३ – प्रशासन र सञ्चालन

३.१ बाल हेरचाह अनुमतिपत्रको लागि सूचनाहरू

३.१.१ एउटा बच्चाको गम्भीर चोटपटक वा मृत्यु: त्यसको परिणाम अन्तरङ्ग बिरामी वा बहिरङ्ग बिरामीको रूपमा मेडिकल वा दाँत सम्बन्धी उपचार गर्न आवश्यक भएको वा मृत्यु भएको हेरचाहमा रहेको बच्चा संलग्न रहेको कुनै पनि चोटपटक वा दुर्घटनाबारे एफसीसीपीले विभागलाई समयमा नै प्रतिवेदन पठाउनु पर्ने छ । मृत्यु भएको अवस्थामा चौबीस (२४) घण्टा भित्र तत्काल एउटा मौखिक जानकारी त्यस पश्चात् लिखित प्रतिवेदन दिनु पर्ने छ । त्यसको परिणाम अन्तरङ्ग बिरामी वा बहिरङ्ग बिरामीको रूपमा मेडिकल वा दाँत सम्बन्धी उपचार गर्न आवश्यक भएको चोटपटक वा दुर्घटना भएको अवस्थामा अठचालीस (४८) घण्टा भित्र एउटा मौखिक प्रतिवेदन दिनु पर्ने छ र पाँच (५) कार्य दिन भित्र लिखित प्रतिवेदन पेस गर्नु पर्ने छ ।

३.१.२ एफसीसीएचमा उपस्थित हुँदा बच्चालाई एउटा जनावरले टोकेको कुनै पनि दुर्घटनाबारे एफसीसीपीले तत्काल रिपोर्ट गर्नु पर्ने छ । दुर्घटना भएको चौबीस (२४) घण्टा भित्र विभाग र भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभागको राज्यको सार्वजनिक स्वास्थ्य पशु चिकित्सकलाई एउटा लिखित प्रतिवेदन पेस गर्नु पर्नेछ ।

३.१.३ एफसीसीपीले विभागलाई एफसीसीएचमा आगो निभाउने उपकरण र/ अथवा अग्नि विभागको सेवाहरू प्रयोग गर्न आवश्यक हुने गरि कुनै पनि आगलागी भएको अठचालीस (४८) घण्टा भित्र लिखित रूपमा सूचित गराउनु पर्छ ।

३.१.४ हराएको बच्चा: एफसीसीएचमा उपस्थित हुने बच्चा कार्यक्रमबाट हराएको निश्चित भएमा एफसीसीपी र / अथवा कर्मचारीले अनिवार्य रूपमा तत्काल प्रहरी, बच्चाको माता पिता र विभागलाई सूचित गर्नु पर्ने छ । चौबीस (२४) घण्टा भित्र एउटा लिखित प्रतिवेदन विभागमा पेस गर्नु पर्नेछ ।

३.१.४.१ भर्ना भएको एउटा बच्चा अर्को कार्यक्रम वा माता पिता बाहेकको अर्को व्यक्तिबाट आइ पुग्ने अपेक्षा गरिएको तर तालिका बमोजिम आइ न पुगेमा र माता पिताहरूले बच्चाको अनुपस्थितिबारे एफसीसीपीलाई जानकारी नगराएको भए माता पिता वा त्यस बच्चाको लागि अधिकार प्रधान गरिएको व्यक्तिलाई तत्काल सम्पर्क गरिनु पर्ने छ ।

- ३.१.५ आफै रिपोर्ट गरिएको उल्लङ्घनहरू: यदि बच्चाहरू उपस्थित हुँदा एफसीसीएचमा यी नियमावलीहरूको नियम २.२.४४ मा परिभाषित गरिए बमोजिम गम्भीर उल्लङ्घन मात्र पनि सकिने एउटा घटना वा अवस्था भयो भने यसबारे विभागलाई त्यस्तो घटना भएको चौबीस (२४) घण्टा भित्र आफै रिपोर्ट गर्ने एफसीसीपीको उत्तरदायित्व हुन्छ । एउटा पूर्ण प्रतिवेदनमा घटनाबारे एउटा वर्णन, जे भएको थियो त्यसको खास कुरालाई रुजू गर्नमा एफसीसीपीले के गरेको छ, र बच्चाहरूको सुरक्षा र कल्याणलाई निश्चित गर्न र भविष्यमा हुने गम्भीर खालको उल्लङ्घनलाई निवारण गर्नको लागि एफसीसीपीले के सुधारात्मक कार्य गरेको छ समावेश हुनेछ । यदि नियमन अनुपालनाको सुसंगत इतिहास भएको एउटा एफसीसीपीबाट यस्तो प्रतिवेदन समयमा नै प्राप्त भएमा, त्यस घटना वा अवस्थाको परिणाम स्वरूप कुनै पनि बच्चालाई गम्भीर घाइते भएको वा हानि पुगेको छैन भने, र एफसीसीपीले तत्काल र उपयुक्त सुधारात्मक कार्य गरेको छ भने; विभागले मामिला मामिलाको आधारमा र विभागको विवेकमा त्यस घटना वा अवस्थासँग सम्बन्धित उल्लङ्घनको बदला एउटा चेतावनी जारी गर्न सक्नेछ ।
- ३.१.६ एफसीसीपीले विभागबाट यी नियमावलीहरूको आवश्यकता बमोजिम पृष्ठभूमि जाँच प्रक्रिया पुरा गरेको एकजना व्यक्तिद्वारा उसको पृष्ठभूमि जाँच फल्र्गोटलाई असर पार्न पनि सक्ने अवस्थामा परिवर्तन आएको छ भनेर सूचित गराएको एक (१) कार्य दिन भित्र एउटा नयाँ अभिलेख जाँच अधिकार पेस गर्नु पर्ने छ । त्यस व्यक्तिले विभागले निक्क्योर्ल गर्नु भए बमोजिम आवश्यक सबै कार्यहरू पुरा गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ र व्यक्तिको अवस्थामा परिवर्तन भए अनुसार यस नियमावलीको भाग ७.२ को सबै नियमहरूलाई अनुपालना गर्नु पर्नेछ ।
- ३.१.७ एफसीसीपीले यस नियमावलीको नियम ७२२ को आवश्यकता बमोजिम एक (१) कार्य दिन भित्र एफसीसीएचमा बस्ने वा एफसीसीएच सञ्चालन रहने समयमा ३६५ दिन भित्र पाँच (५) पटक भन्दा बढी उपस्थित हुने कुनै पनि नयाँ व्यक्तिबारे जानकारी पेस गर्नु पर्ने छ ।

३.२ बाल दुर्व्यवहार र उपेक्षाको सम्बन्धमा कानुनी अधिकार पत्रहरू

- ३.२.१ एफसीसीपी, कर्मचारी र साझेदारी कर्मचारीलाई विभागद्वारा कायम गरिएको चौबीस २४ घण्टा सञ्चालन हुने बाल दुर्व्यवहार हटलाईन बारे जानकारी गराइनु पर्ने छ र त्यससम्म पहुँच उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- ३.२.२ ३३ भि.एस.ए § ४९१९ बमोजिम बालबच्चासँग काम गर्ने एफसीसीपी, कर्मचारी र साझेदारी कर्मचारीको अधिकार प्राप्त रिपोर्टहरू हो र तिनीहरूले एकजना बालक वा बालिकालाई मनासिब रूपमा शङ्का लागेको खण्डमा बाल दुर्व्यवहार हटलाईनमा रिपोर्ट गर्नु आवश्यक हुन्छ । यो रिपोर्ट

बाल दुर्व्यवहार र बेवास्ता गरिएको घटना भएको जानकारी पहिलो पटक प्राप्त भएको वा अवलोकन गरिएको चौबीस (२४) घण्टा भित्र गरिनु पर्छ ।

३.२.३ यस नियमावलीको नियम ३.२.२ मा तोकिए बमोजिम बालबच्चासँग एफसीसीएचमा काम गर्ने कर्मचारी र साझेदारी कर्मचारीले एक जना बच्चा प्रति गरिने बाल दुर्व्यवहार र/ अथवा बेवास्ता कानुन विपरीत हो र बाल हेरचाह गर्ने सबै कर्मचारीहरूले शङ्का लागेको बाल दुर्व्यवहार वा बेवास्ताबारे रिपोर्ट गर्न कानुनी रूपमा आवश्यक छ भन्ने कुरा बुझेको निश्चित गर्ने एफसीसीपीको उत्तरदायित्व हो एफसीसीएच

३.२.४ यस नियमावलीको नियम ३.२.२ मा तोकिए बमोजिम अनुमति प्राप्त एफसीसीएच कार्यक्रम निर्देशकले अनुमति प्राप्त एफसीसीपी, र कर्मचारीले शङ्का लागेको बाल दुर्व्यवहार वा बेवास्ताबारे विभागमा रिपोर्ट गर्न आवश्यक हुने एउटा लिखित नीति विकास गरेर त्यसलाई लागू गर्नु पर्नेछ ।

३.२.५ अनुमति प्राप्त एफसीसीपी, र कर्मचारीलाई बाल यौन दुर्व्यवहार वा बेवास्ता निवारण पहिचान र अधिकार सम्पन्न रिपोर्ट गर्नमा तालिम दिनु पर्नेछ ।

३.२.६ अनुमति प्राप्त एफसीसीपी, र कर्मचारीलाई बाल यौन दुर्व्यवहार निवारण; यौन दुर्व्यवहारको सङ्केत र लक्षण, यौन हिंसा, अलंकरण प्रक्रियाहरूमा; घर भित्र र घर नजिक बाल यौन दुर्व्यवहारको खतराहरू र यौन कृत अपराधीहरूको अन्य भक्षक व्यवहारहरूमा तालिम दिइनु पर्ने छ ।

३.२.७ एक जना बच्चा माथि बाल दुर्व्यवहार वा बेवास्ता भएको शङ्का लागेको सम्बन्धमा असल नियतले विभागमा रिपोर्ट फाइल गरेको कारणले अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले कुनै पनि व्यक्तिलाई निष्कासन, घटुवा, सरुवा, तलव, लाभ वा कामको विशेषाधिकार घटाउने, नकारात्मक कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन तयार गर्ने वा कुनै पनि मानिसलाई हानि पुर्याउने अरू कुनै पनि कारबाही गर्नु हुँदैन ।

३.३ कार्यक्रम व्यवस्थापन र अभिलेखीकरण

३.३.१ एफसीसीपीले एफसीसीएचलाई असल अवस्थामा र दैनिक पहुँचको लागि उपयुक्त स्थानमा सञ्चालन र कायम राख्नमा प्रयोग गरिने सबै आवश्यक अभिलेखहरू, तालिकाहरू, सामग्रीहरू, र उपकरणहरू राख्नु पर्छ ।

३.३.२ सबै लिखित नीतिहरू र कार्यविधिहरू प्रत्येक ३६५ दिनमा एक पटक समीक्षा गरिनु पर्ने छ र आवश्यक भएको खण्डमा संशोधन गर्नु पर्ने छ ।

३.३.३ एफसीसीपीले प्रत्येक दिन प्रत्येक बच्चा एफसीसीएचमा उपस्थित हुँदा उ कहिले आइपुग्यो र कहिले प्रस्थान गर्यो भन्नेबारे दस्तावेजिकरण लगायत उपस्थिति लिनको लागि एउटा प्रणाली स्थापना गर्नु पर्छ । एफसीसीपीले हेरचाहको सेवा उपलब्ध गराएको मितिबाट कम्तीमा पनि बाह्र (१२) महिनाको लागि बालबच्चाहरूको उपस्थितिको समयलाई पहिचान गर्दै सबै दैनिक उपस्थितिको अभिलेखलाई कायम राख्नु पर्छ ।

३.३.४ बालबालिकाहरूको फाईलहरू

३.३.४.१ एफसीसीपीले एफसीसीएचमा भर्ना भएको प्रत्येक बच्चाको लागि कार्य स्थलमा एउटा पूर्ण अद्यावधिक भर्ना फाईल खडा गर्नु पर्ने छ । एउटा पूर्ण फाईलमा कम्तीमा पनि निम्नलिखित जानकारीहरू रहेको हुनु पर्ने छ

- एउटा पुरा गरिएको माता पिताद्वारा हस्ताक्षर गरिएको मिति राखिएको बच्चा भर्ना फारम जसमा बच्चा एफसीसीएचमा उपस्थित भएको पहिलो मिति र बच्चा नियमित रूपमा एफसीसीएचमा उपस्थित हुनु पर्ने समय तालिका समावेश हुनु पर्छ ;
- बच्चाको नाम, हालको घरको ठेगाना र हालको घरको टेलिफोन नम्बर;
- बच्चाको जन्म मिति;
- माता पिताहरूको नाम, ठेगाना र लागू हुने सबै हालको टेलिफोन नम्बरहरू;
- माता पिताहरूले आकस्मिक सम्पर्क व्यक्तिको रूपमा तोकेको कम्तीमा पनि दुई (२) जना अन्य मानिसहरूको नाम, ठेगाना र लागू हुने सबै हालको टेलिफोन नम्बरहरू;
- एफसीसीएचमा बच्चा लिन आउने अनुमति प्राप्त सबै व्यक्तिहरूको नाम ;
- यस नियमावलीको नियम सङ्ख्या ५.१.२ मा आवश्यक भए बमोजिम एउटा वार्षिक शारीरिक र स्वास्थ्यको इतिहासको अभिलेख जसमा बच्चाको प्राथमिक स्वास्थ्य हेरचाह र दाँत सम्बन्धी हेरचाह प्रदायकहरूको नाम र टेलिफोन नम्बर समेत समावेश भएको हुन्छ (यदि त्यस बच्चाको दाँत सम्बन्धी हेरचाह प्रदायक छ भने) ;
- बच्चाको एलर्जीहरू हालको रोग वा चोटपटकहरू, विगतको गम्भीर प्रकारको रोग वा चोटपटकहरू र आकस्मिक अवस्था लगायत कुनै पनि चिकित्सकद्वारा पुर्जा लेखिएको औषधि उपचार लगायत कुनै पनि विशेष मेडिकल, विकासात्मक, भावनात्मक वा शैक्षिक आवश्यकताको विवरण;
- एफसीसीपीको लागि आकस्मिक औषधि उपचारको हेरचाह र यातायात प्राप्त गर्नको सक्षम हुनको लागि माता पिताहरूबाट लिखित अधिकारनामा ;
- बच्चाको रोग प्रतिरोधी सुई दिएको अभिलेख वा यस नियमावलीको भाग ५.१.३ को नियम बमोजिम आवश्यक भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभागद्वारा स्वीकृत गरिएको छुट कागजपत्रहरू ;
- यस नियमावलीको भाग ५.१०.६.६.१ को नियम बमोजिम आवश्यक यदि यातायात उपलब्ध गराइएको भए एफसीसीपीको लागि बच्चालाई ओसार पसार गर्नको लागि माता पिताहरूको लिखित अनुमति ;

- यस नियमावलीको भाग ५.१०.५.१ को नियमको आवश्यकता बमोजिम यदि पौडीजन्य क्रियाकलापहरू कार्यक्रमको एक भाग भएको भए पौडीजन्य क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुनको लागि बच्चाको लागि माता पिताहरूको लिखित अनुमति ;
 - यस नियमावलीको भाग ३.५.४ को नियमको आवश्यकता बमोजिम यदि लागू हुने भए बच्चा जिम्मा लिने र भेट्न आउने व्यवस्थाबारे अदालती आदेशको एक प्रति
 - यस नियमावलीको भाग ५.३.२ को नियमको आवश्यकता बमोजिम यदि लागू हुने भए दैनिक स्वास्थ्य जाँचमा पत्ता लागेको र दस्तावेजिकरण गरिएको कुनै पनि प्रत्यक्ष चोटपटकहरू ।
- ३.३.४.२ यस नियमावलीको भाग ५. १.२ को नियमको आवश्यकता बमोजिम प्रत्येक बच्चाको फाईलमा बच्चाले हेरचाहमा उपस्थित हुनु सुरु गरेको पहिलो हप्ता भित्र आवश्यक सबै जानकारीहरू पुरा गरिएको हुनु पर्ने छ । आवश्यक वार्षिक शारीरिक भर्ना भएको पैंतालीस (४५) दिन भित्र प्राप्त गरिनु पर्ने छ ।
- ३.३.४.३ एफसीसीपीले माता पिताहरूको लागि सबै आकस्मिक अवस्थाको सम्पर्क जानकारीहरू अद्यावधिक रहेको र माता पिताहरूले दिएको अरु जानकारीहरू प्रत्येक ३६५ दिनमा कम्तीमा पनि एक पटक नियमित रूपमा अद्यावधिक गरिएको बारे निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ३.३.४.४ एउटा बच्चाको भर्ना फाईलबाट उपयुक्त जानकारी त्यस बच्चाको लागि उत्तरदायी रहको कर्मचारीहरूको लागि उपलब्ध रहेको हुनु पर्ने छ ।
- ३.३.४.५ एउटा बच्चाले हेरचाहमा उपस्थित हुन रोके गरेपछि उपस्थितिको अन्तिम मिति बच्चाको भर्ना फाइलमा अभिलेख राखिनु पर्ने छ । बच्चाहरूको भर्ना फाईलहरू त्यस बच्चाको भर्ना र उपस्थितिको अन्तिम दिनबाट कम्तीमा पनि ३६५ दिनसम्म सुरक्षित राखिनु पर्ने छ ।
- ३.३.४.६ यी नियमहरूद्वारा आवश्यक भएको खास बच्चासँग सम्बन्धित सबै कागजपत्रहरूलाई त्यस बच्चाको भर्ना र उपस्थितिको अन्तिम दिनबाट कम्तीमा पनि ३६५ दिनको लागि सुरक्षित राखिनु पर्ने छ । यी नियमहरूद्वारा आवश्यक भएको खास बच्चासँग सम्बन्धित सबै कागजपत्रहरू त्यस बच्चाको माता पिता (हरू)को लागि अनुरोध गरेको मितिले पाँच (५) दिन भित्र उपलब्ध गराइनु पर्ने छ ।
- ३.३.५ व्यक्तिगत फाईलहरू
- ३.३.५.१ एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीएचमा काम गर्ने कर्मचारीको लागि पूर्ण र अद्यावधिक व्यक्तिगत फाईल कायम राख्नु पर्ने छ । एउटा पूरा फाईलमा कम्तीमा पनि निम्न जानकारीहरू रहेको हुनु पर्ने छ
- नाम, जन्म मिति, घरको ठेगाना र टेलीफोन नम्बर;
 - हालको प्राथमिक उपचारको र सिपिआर प्रमाणीकरणको नक्कल प्रतिहरू;
 - शङ्का लागेको बाल दुर्व्यवहार वा बेवास्ता बारे रिपोर्ट गर्नको लागि कानुनी आवश्यकता बुझेको रजू गरिएको हस्ताक्षर गरिएको वक्तव्य ;

- हालको अभिलेखहरू जाँच अधिकार प्रदान फारामको दस्तावेजिकरण
- लागू हुने बाल हेरचाह अनुमतिपत्रको नियमावलीहरू पढेको र त्यसमा तयारी अवस्थामा पहुँच भएको दस्तावेजिकरण ;
- औषधि खुवाउने तालिम प्रमाणीकरण (यदि लागू हुने भए);
- हालको कामको पद र सुपरिवेक्षकको नाम रुजू गरिएको हस्ताक्षर गरिएको वक्तव्य;
- सन्दर्भहरू र सन्दर्भ जाँच लगायत रोजगारीको लागि निवेदन;
- रोजगारी सुरु भएको मिति;
- पुरा गरेको अभिमुखीकरण तालिमको दस्तावेजिकरण;
- रोजगारी समाप्त भएको मिति र छोड्नको कारण, यदि लागू हुने भए;
- आईपीडिपी; र
- लिखित वार्षिक कार्यसम्पादन समीक्षाहरू

३.३.५.२ एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीएचमा सबै साझेदारी कर्मचारीको एउटा पुरा र अद्यावधिक गरिएको सूचि कायम राख्नु पर्छ जसमा कम्तीमा पनि निम्नलिखित जानकारीहरू समावेश हुनु पर्छ:

- नाम, जन्म मिति, घरको ठेगाना र टेलिफोन नम्बर
- शङ्का लागेको बाल दुर्व्यवहार वा बेवास्ता बारे रिपोर्ट गर्नको लागि कानुनी आवश्यकता बुझेको रुजू गरिएको हस्ताक्षर गरिएको वक्तव्य ;
- कार्यक्रममा तिनीहरूको भूमिकाबारे एउटा लिखित वर्णन

३.३.६ अन्य प्रशासनिक अभिलेखहरू

३.३.६.१ यस नियमावलीको भाग ३.६.२ को नियमको आवश्यकता बमोजिम एफसीसीपीले प्रत्येक खाली गर्ने अभ्यास गरिएको मितिको अभिलेख कायम राख्नु पर्ने छ जसमा बालबच्चाको सङ्ख्या, खाली गर्ने कर्मचारी, बालबच्चाहरू सुति रहेको वा आराम गरि रहेको अवस्थामा खाली गर्न लागेको समय र सञ्चालन गरिएको अभ्यासको अङ्क समावेश हुन्छ । खाली गर्ने अभिलेखलाई दुई (२) वर्ष सम्म राखिनु पर्ने छ ।

३.३.६.२ यस नियमावलीको भाग ५.८.३ को नियमको आवश्यकता बमोजिम एफसीसीपीले बच्चाहरू संलग्न रहेको दुर्घटना र चोटपटकको सम्बन्धमा अभिलेखहरू राख्नु पर्छ । यिनीहरूलाई बालबच्चाहरूको फाईलमा वा एउटा अलग लग बुकमा राख्न सकिने छ । दुर्घटना र चोटपटकहरूसँग सम्बन्धित घटनाको रिपोर्टहरू दुर्घटना भएको मितिले कम्तीमा पनि चौबीस (२४) महिनासम्म राख्नु पर्ने छ ।

- ३.३.६.३ यस नियमावलीको भाग ५.६.८ को नियमको आवश्यकता बमोजिम एफसीसीपीले बालबच्चाहरूलाई खुवाइएको औषधिहरूको सम्बन्धमा अभिलेखहरू राख्नु पर्छ । यिनीहरूलाई बालबच्चाहरूको फाईलमा वा एउटा अलग औषधि खुवाइएको लग बुकमा राख्न सकिने छ । औषधि खुवाइएको रिपोर्टहरू औषधि खुवाएको मितिले कम्तीमा पनि ३६५ दिनसम्म राख्नु पर्ने छ ।
- ३.३.६.४ ३ यस नियमावलीको भाग ५.१०.१.९.१ को नियमको आवश्यकता बमोजिम एफसीसीपीले छरिएको कीटनाशक औषधिको विवरणलाई दस्तावेजिकरण गर्नु पर्छ । अभिलेखमा निम्न लिखित कुराहरू समावेश हुनु पर्ने छः कीटनाशक उत्पादनको नाम, ईपिए दर्ता सङ्ख्या, प्रयोग गरिएको मात्रा, औषधि छरेको मितिहरू, छरेको स्थान र उपचार गरिएको पेटहरू । यी अभिलेखहरू औषधि छरेको मितिले दुई (२) वर्ष सम्म राखिनु पर्छ र विभागको प्रतिनिधि र माना पिताहरूको लागि निरीक्षणको लागि उपलब्ध गराइनु पर्छ ।
- ३.३.६.५ कर्मचारी तैनाथी तालिका: एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले सबै कर्मचारीहरूको काम गरेको ठीक दिन र घण्टा लगायत दैनिक तालिकाको लिखित अभिलेख कम्तीमा पनि ३६५ दिनको लागि कायम राख्नु पर्छ ।
- ३.३.७ उज्वल भविष्यहरू सूचना प्रणाली (बिएफआईएस)
- ३.३.७.१ एफसीसीपीले यस नियमावलीको भाग ३.१ को नियमको बिएफआईएस विद्युतिय रूपमा प्रयोग गर्ने आवश्यकता बमोजिम लिखित प्रतिवेदनहरू उपलब्ध गराउनु पर्छ ।
- ३.३.७.२ विभागले एफसीसीपीलाई बिएफआईएस प्रयोग गरेर विद्युतिय रूपमा प्रयोग अनुमति पत्र दिने सूचनाहरू, दस्तावेजिकरण र जानकारी उपलब्ध गराउनु पर्छ ।
- ३.३.७.३ रोजगारीको प्रारम्भिक मितिले छ (६) महिना भित्र एफसीसीपी र सबै कर्मचारीहरूले एउटा अद्यावधिक बिएफआईएस गुणस्तर र प्रमाण पत्र खाता कायम राख्नु पर्छ । यस नियमावलीको भाग ७.३ र ७.४ को नियममा तोकिए बमोजिम दस्तावेजिकरण, योग्यताहरू रुजू र सबै वार्षिक पेसागत विकासको क्रियाकलापहरू रुजू गर्नको लागि र एफबीआईएसमा कायम राख्नको लागि एनएलडिसीमा पेस गरिनु पर्ने छ ।
- ३.३.७.४ एफसीसीपीले कार्यक्रमको बिएफआईएस खातामा अद्यावधिक कार्यक्रम जानकारी उपलब्ध गराउनु पर्छ ।
- ३.३.७.५ एफसीसीपीले लागू हुने भए बिएफआईएसमा हालको कर्मचारीहरू, एफसीसीएचमा बस्ने व्यक्तिहरू र गैह्र माता पिता स्वयम् सेवकहरू को सूचि कायम राख्नु पर्ने छ । कुनै पनि परिवर्तन भएमा बिएफआईएस मार्फत परिवर्तन भएको पाँच (५) कार्य दिन भित्र सूचित गरिनु पर्ने छ ।

३.४ विभेद रहित भर्ना

एफसीसीपीले नस्ल, सम्प्रदाय, वर्ण, राष्ट्रियताको मूल, धर्म, अपाङ्गता, लिङ्ग वा माता पिताको वैवाहिक स्थिति वा लिङ्ग पहिचानको कारणले कार्यक्रममा बच्चाको प्रवेशलाई अस्वीकार गर्नु हुँदैन ।

३.५ बालबच्चाहरूको सुरक्षित छोडाइ

३.५.१ एफसीसीपी र कर्मचारीले बच्चालाई यस नियमावलीको नियमहरू ३.३.४.१ र ५.१०.६.६.१.२ बमोजिम माता पिताहरूले अधिकार दिएको व्यक्तिलाई मात्र छोडी दिनु पर्ने छ र बच्चा लिन आउनको लागि अधिकार प्रदान गरिएको एकजना व्यक्ति एफसीसीपी र कर्मचारीको लागि अपरिचित भएमा बच्चालाई लान दिनु अगावै उसको परिचयलाई रुजू गरिनु पर्ने छ ।

३.५.२ यस नियमावलीको नियमहरू ५.१०.६.६.१.१ बमोजिम बच्चालाई घरमा ओसार पसार गर्ने एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले बच्चाहरूलाई माता पिताहरूद्वारा उपलब्ध गराइएको ठेगानमा र /अथवा माता पिताहरूले अधिकार दिएको व्यक्तिहरू लाई छोडी दिनु पर्ने छ ।

३.५.३ माता पिताहरूले अग्रिम अधिकार प्रदान गरिए बिना एक जना बच्चालाई लिन आउने आकस्मिक अनुरोध गरेको घटनामा एफसीसीपीले बच्चा लिन आउनको लागि अधिकार प्रदान गरिएको त्यस व्यक्तिको परिचय पहिचान गर्ने एउटा प्रणाली थाहा भएको र त्यसलाई उपयोग गरिएको निश्चित गर्नु पर्ने छ । एफसीसीपीले त्यस्तो आकस्मिकताको अवस्थामा बच्चालाई लिन आउने त्यस व्यक्तिको परिचय पहिचानको सम्बन्धमा जानकारी समावेश गर्नको लागि त्यस्तो आकस्मिक फोनहरू लिखित रूपमा दस्तावेजिकरण गरिएको निश्चित गरिनु पर्ने छ ।

३.५.४ एफसीसीपीले एकजना बच्चालाई त्यस बच्चाको भर्ना फाइलमा कुनै खास माता पितालाई बच्चा छोड्न निषेध गर्ने अदालती आदेश नभएको भएसम्म कुनै पनि माता पितालाई छोड्नु पर्छ ।

३.६ आपत्कालिन तयारीता

३.६.१ आकस्मिक योजना तर्जुमा

३.६.१.१ एफसीसीपीले मानव निर्मित वा प्राकृतिक आपतकालहरूको पूर्ण श्रेणी प्रति प्रतिक्रिया जनाउनको लागि एउटा लिखित आपतकाल प्रतिक्रिया योजना विकास गरेर त्यसलाई कायम राख्नु पर्छ । एउटा पूर्ण योजनामा एफसीसीपीले निम्नलिखित अवस्था र उत्तरदायित्वहरूलाई कसरी सम्बोधन र व्यवस्थापन गर्छ भन्ने कुरा समावेश हुनु पर्ने छ:

- खाली गर्नेहरू वा परिसर छाड्नु पर्ने र बन्द गर्नु पर्ने अवस्थाहरू जस्ता अन्य आपतकालहरू;

- कार्यक्रमको स्थानसँग सम्बन्धित खास सरोकारहरू जस्तै एउटा आणविक रिएक्टर बाढी आउन सक्ने वा विद्युत आपूर्ति बन्द हुन सक्ने स्थानसँग निकटता ;
- आपतकालबारे स्थानीय अधिकारीहरूलाई सूचित गराउने;
- आपतकालबारे माता पिताहरूलाई सूचित गराउने एउटा प्रणाली;
- एफसीसीएचको स्थानको सम्बन्धमा स्थानीय आपतकाल योजना तर्जुमा कमिटीलाई सूचित गर्ने र कार्यक्रमको लागि कमिटीलाई आपतकाल योजना तर्जुमामा एउटा स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने;
- आपतकालको समयमा बच्चा र उपस्थित कर्मचारीलाई पहिचान गर्ने र तिनीहरू रहेको स्थानलाई कायम राख्ने एउटा प्रणाली;
- नाबालक, बामे सार्ने र विशेष आवश्यकता भएको बालबच्चालाई समाल्ने एउटा प्रणाली ;
- एफसीसीएचबाट हिँडेर पुग्न सकिने दूरीमा रहेको एउटा स्थापित खाली गर्ने भेट्ने स्थान;
- खाली गर्ने भेट्ने स्थानमा सबै बच्चाहरू र कर्मचारीलाई गन्न सकिने प्रणाली;
- यदि आवश्यक भएमा एउटा सुरक्षित यातायात लगायतको पुनर्वासको लागि एउटा प्रक्रिया;
- यदि उपस्थित एफसीसीपी र बालबच्चाहरू अरु बढी समयको लागि एफसीसीएचमा रहन आवश्यक भएमा स्थानमा सुरक्षित राख्ने प्रणाली ; र
- आपतकालमा कर्मचारी चेन अफ कमाण्ड र प्रत्येक कर्मचारीको भूमिका र उत्तरदायित्व यदि लागू हुने भएमा ।

३.६.१.२ सबै कर्मचारीहरूलाई आपतकालिन प्रतिक्रिया योजनामा तालिम दिइएको र एफसीसीएचमा लिखित योजना कहाँ फेला पार्ने भन्ने बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्नेछ ।

३.६.१.३ आपतकाल प्रतिक्रिया योजनालाई प्रत्येक ३६५ दिनमा कम्तीमा पनि एक पटक समीक्षा र अद्यावधिक गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्नेछ ।

३.६.१.४ माता पिताहरू आपतकालिन प्रतिक्रिया योजनाबारे जानकार रहेको खास गरेर यदि एफसीसीएचलाई खाली गरिएको अवस्थामा बच्चाहरूलाई कहाँ लगिने छ भन्नेबारे जानकार रहेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्नेछ ।

३.६.२ भवन खाली गर्ने

- ३.६.२.१ एफसीसीपीसँग बच्चाहरूले प्रयोग गर्ने भवनको प्रत्येक स्तरमा टाँस गरिएको खाली गर्ने मार्ग सहित लिखित रूपमा खाली गर्ने मानचित्र हुनु पर्ने छ ।
- ३.६.२.२ खाली गर्ने अभ्यासहरू कम्तीमा पनि महिनाको एक पटक सञ्चालन गरिएको र बच्चाहरू र कर्मचारीहरूलाई भवनबाट तीन (३) मिनेट भन्दा कम समयमा खाली गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्नेछ ।
- ३.६.२.३ बच्चाहरू सुति रहेको वा आराम गरि रहेको अवस्थामा प्रत्येक ३६५ दिनमा कम्तीमा पनि एउटा (१) अभ्यास गरिनु पर्ने छ ।
- ३.६.३ आपतकालीन तयारीपन तालिम: एफसीसीएच खोलिएको ३६४ दिन भित्र एफसीसीपीले आपतकाल तयारीपन तालिममा सहभागी हुनु पर्नेछ जसमा एउटा आपतकालको अवस्थामा सुरक्षित स्थानमा राखिने कुरा सँग खास गरि सम्बन्धित विषय बस्तु समावेश भएको हुनु पर्ने छ जसमा उपस्थित एफसीसीपी र बालबच्चाहरू एफसीसीएचमा अरू बढी समयसम्म रहनु आवश्यक हुन्छ ।

३.७ गोपनीयता

एफसीसीपी, कर्मचारी र साझेदारी कर्मचारीले एउटा जना बच्चा वा परिवारको सम्बन्धमा बच्चा र परिवारसँग एफसीसीएच अन्तरक्रिया वा एफसीसीएच अभिलेखहरू फाईलहरू भिडियो टेप टेप रिकर्ड फोटोग्राफ मूल्याङ्कन वा कुनै पनि प्रकारको दस्तावेजिकरण मार्फत प्राप्त गरेको कुनै पनि जानकारीलाई माता पिताको अनुमति विशेष रूपमा प्राप्त न गरिकन बच्चाहरूको स्वास्थ्य, सुरक्षा र हिफाजतसँग सम्बन्धित मुद्दाहरूको लागि विभाग वा कानुनी अधिकार भएको अन्य निकायहरूलाई बाहेक खुलासा गर्नु र प्रयोग गर्ने अनुमति दिनु हुँदैन ।

३.८ वार्षिक कार्यक्रम मूल्याङ्कन

अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले प्रत्येक ३६५ दिनमा कम्तीमा पनि एक पटक कार्यक्रमको एउटा विस्तृत मूल्याङ्कन सञ्चालन गर्नु पर्छ जसमा कर्मचारीहरू र माता पिताहरूबाट सहयोग समावेश रहेको हुन्छ ।

एफसिसिएच भाग ४ – आफ्नो बालबच्चाको हेरचाहमा माता पिता/परिवारको संलग्नता

४.१ भर्ना पूर्वको उपस्थिति र अभिमुखीकरण

- ४.१.१ आफ्नो बच्चालाई भर्ना गर्ने बारे सोच विचार गरि रहेको माता पिताहरूलाई एफसीसीएचमा भ्रमण गर्ने र अवलोकन गर्ने अवसर दिइएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्छ ।

४.१.२ एफसीसीपीले बालबालिका र माता पिताहरूलाई माता पिताहरूलाई कार्यक्रममा बालबच्चाहरूलाई अभिमुखीकरण र एउटा क्रमागत रूपमा परिचय उपलब्ध गराउने एफसीसीएचमा अभिमुखीकरण गर्ने एउटा प्रक्रिया स्थापना गर्नु पर्ने छ ।

४.२ भ्रमण र बालबच्चाहरूसम्म पहुँच

माता पिताहरूको कुनै विलम्ब बिना बच्चाहरू उपस्थित भएको कुनै पनि समयमा र कुनै अग्रिम स्वीकृति बिना एफसीसीएच र तिनीहरूको बच्चाहरूसम्म पहुँच भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यसले एफसीसीपीलाई सुरक्षा उद्देश्यको लागि वा आफ्नो ढोकामा ताल्चा लगाउन वा माता पिताको पहिचान जाँच गर्न निषेध गर्दैन ।

४.३ माता पिताहरूको गोष्ठी

४.३.१ एफसीसीपीले एफसीसीएचमा बालबच्चाहरूको सिकाइ, विकास र अन्तरक्रियाहरूबारे छलफल गर्नको लागि प्रत्येक ३६५ दिनमा कम्तीमा पनि दुई (२) पटक औपचारिक वा अनौपचारिक माता पिताको गोष्ठी उपलब्ध गराउनु पर्छ ।

४.३.२ माता पिताहरूलाई आफ्नो घरको वातावरणमा बच्चाबारे जानकारीहरू साझेदारी गर्नको लागि र एफसीसीएच वातावरणमा सहयोग उपलब्ध गराउनको लागि एउटा अवसर दिइने छ । ४.३.२ माता पिताहरूले आफ्नो बच्चाबारे एफसीसीपीसँग कुनै पनि समयमा एउटा औपचारिक वा अनौपचारिक बैठकको लागि अनुरोध गर्न सक्नेछन् र त्यस्तो कुनै पनि अनुरोधलाई अनुरोध गरेको दिनदेखि दस १० कार्य दिन भित्र मिलाउनु पर्ने छ ।

४.४ माता पिताहरूको सञ्चारण

४.४.१ एफसीसीपीले नियमित रूपमा माता पिताहरूसँग तिनीहरूको बच्चाको दैनिक क्रियाकलापहरू र व्यवहारको बारेमा सञ्चारण गर्नु पर्ने; छ चौबीस (२४) महिना भन्दा कम उमेरको बच्चाको सन्दर्भमा यसमा खुवाउने डायपर फेर्ने सुताइ र विकासगत उन्नति समावेश भएको हुनु पर्ने छ ।

४.४.२ एफसीसीपीले एफसीसीएच र माता पिताहरू बीच दुई तर्फी सञ्चारणलाई प्रोत्साहन दिनुपर्छ र त्यसलाई सहजीकरण गर्नु पर्छ । एफसीसीपीले माता पिताहरूलाई एफसीसीएचको क्रियाकलापहरू र कार्यक्रमको नीतिहरू, सामुदायिक स्रोतहरूको बारेमा नियमित रूपमा सञ्चारण गर्नु पर्ने छ र माता पिताहरूको लागि जानकारी उपलब्ध गराउन, प्राथमिकताहरू पहिचान गर्न प्रश्नहरू सोध्न र सरोकारहरू साझेदारी गर्नको लागि कैयन् अवसरहरू उपलब्ध गराउनु पर्छ ।

४.४.३ एफसीसीपीले सम्पर्क गर्नु वा पेसागत निर्दिष्टहरू गर्नु अगावै लिखित रूपमा माता पिताको अनुमति प्राप्त गर्नु पर्छ । यो लिखित अनुमतिलाई प्रत्येक बच्चाको फाईलमा राखिनु पर्छ ।

४.५ पारिवारिक सहभागितालाई प्रोत्साहन दिनको लागि क्रियाकलापहरू

एफसीसीपीले माता पिताहरूको लागि एफसीसीएचको सहायतामा र माता पिताहरू र बालबच्चाहरूको लागि सिकाइ र/ अथवा सामाजिक क्रियाकलापहरू स्वयम् सेवा गर्ने अवसर उपलब्ध गराउने जस्तो सहभागी हुने अवसर उपलब्ध गराउनु पर्छ ।

४.६ स्तनपानलाई सहयोग गर्नु

एफसीसीपीले आफ्नो बच्चालाई तिनीहरू एफसीसीएचमा उपस्थित भएको समयमा स्तनपान गराउने आमाहरूको लागि आरामदायी आवासहरू उपलब्ध गराउनु पर्छ ।

४.७ एफसिसिएचको नीति तथा कार्यविधिहरूबारे सञ्चारण गर्नु

एफसीसीपीले लिखित नीति र कार्यविधिहरू स्थापना गर्नु पर्छ । एफसीसीएचमा भर्ना भएको सबै बच्चाहरूको माता पिताहरूलाई उपलब्ध गराइएको लिखित जानकारीहरूमा कम्तीमा पनि निम्नलिखित कुराहरू समावेश हुनु पर्नेछ

- यस नियमावलीको नियम ३.३.४.६ मा आवश्यक भए बमोजिम अग्रिम सूचना बिना एफसीसीएच र तिनीहरूको बच्चा(हरू) मा माता पिताहरूको पहुँच हुनेछ र तिनीहरूको बच्चाहरूको अभिलेखहरूमा पहुँच हुनेछ भन्ने कुराको विश्वास दिलाउनु पर्छ ;
- यस नियमावलीको नियम ३.३.४.१ मा आवश्यक भए बमोजिम बच्चाको भर्ना फाईलको लागि माता पिताहरूबाट आवश्यक भएको जानकारीको वर्णन ;
- क्रियाकलापहरूको एउटा खास प्रकारको एउटा दैनिक तालिका;
- शुल्क र भुक्तानी नीतिहरूबारे जानकारी;
- सञ्चालन खुला रहने र बन्द रहनेबारे जानकारी;
- बच्चाहरूलाई बाहिर लैजाने र भित्र ल्याउने कार्यविधि;
- यस नियमावलीको नियम ३.६ मा आवश्यक भए बमोजिम आपतकालको लागि कार्यविधिहरू;
- एफसीसीएचमा पौष्टिकता, खाना र खाना तयार गर्नेबारे जानकारी;
- सुरक्षित सुताइको नीतिहरू, यदि लागू हुने भए;
- धूम्रपान निषेधको नीति;
- पिउने पानीमा सिसाको परीक्षणको परिणामबारे जानकारी र उपचारको लागि कुनै योजना;
- कार्य स्थल भ्रमण अरु कार्य स्थान बाहिरको क्रियाकलापहरू र यातायातबारे एफसीसीएचको नीति ;

- बिरामी अवस्थामा अपवर्जन औषधि खुवाउने र रोग प्रतिरोधी सुई लगाउने बारे एफसीसीएचको स्वास्थ्य बारेको नीतिहरू;
- सकारात्मक मार्गदर्शन र व्यवहार व्यवस्थापनको सम्बन्धमा एफसीसीएचको नीति र चलनहरू;
- बच्चा र परिवारको जानकारीको गोपनीयतालाई कायम राखिने बारे विश्वास;
- यस नियमावलीको नियम ३.२ मा आवश्यक भए बमोजिम शङ्का लागेको बाल दुर्व्यवहार र/ अथवा बेवास्ता बारे रिपोर्ट गर्ने आवश्यकताबारे जानकारी ;
- प्रत्येक बच्चाको परिवार र संस्कृतिलाई विभेद नगरिने र आदर गरिने लाई कायम राखिनेबारे विश्वास दिलाइएको;
- भर्ना भएको बच्चाहरूको लागि स्वस्थ वृद्धि र सकारात्मक विकासगत अनुभवहरू निश्चित गर्नको लागि एफसीसीएच उपागम ;
- विशेष आवश्यकता र अपाङ्गता भएको बच्चाहरूलाई समावेश गर्नेसँग सम्बन्धित एफसीसीएच नीतिहरू;
- धार्मिक क्रियाकलापहरूबारे वर्णन, यदि कुनै भए;
- यी एफसीसीएच नियमावली र बाल विकासबारे अन्य जानकारीहरू अनलाईनमा कसरी प्रवेश गर्ने भन्नेबारे जानकारी ;
- गुनासोको कार्यविधिबारे जानकारी;
- टेलीफोन नम्बर (1-800-649-2642) लगायत बाल हेरचाह उपभोक्ता लाईन बारे जानकारी; र
- बालबच्चा निष्कासन सँग सम्बन्धित एफसीसीएच नीति र कार्यविधिहरू ।

एफसिसिएच भाग ५ – स्वास्थ्य, सुरक्षा र पोषण

५.१ बाल स्वास्थ्य प्रवर्द्धन तथा सुरक्षा

५.१.१ एफसीसीएचको वातावरण र चलनहरूले बालबच्चाहरूको स्वास्थ्य र सुरक्षालाई सहयोग गर्ने बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्छ ।

५.१.२ सामान्य स्वास्थ्य परीक्षणहरू:

भर्ना भएको पैतालीस (४५) दिन भित्र एफसीसीपीले माता पिताहरूबाट बच्चाको उमेर सुहाउँदो असल हेरचाह परीक्षा दस्तावेजिकरण प्राप्त गर्नु पर्ने छ । दस्तावेजिकरणमा बच्चाको हेरचाहमा असर पुर्याउन पनि सक्ने कुनै पनि स्वास्थ्य अवस्था र औषधि उपचारको सम्बन्धमा जानकारी समावेश हुनु पर्नेछ ।

५.१.३ रोग प्रतिरोधी सुईहरू लगाउनु:

एफसीसीपीले प्रत्येक बच्चाको हालको रोग प्रतिरोधी सुईहरू दिइएको अवस्थाबारे बच्चाको फाईलमा दस्तावेजिकरणलाई कायम राख्नु पर्ने छ ।

- रोग प्रतिरोधी सुईहरू लगाएको अभिलेखहरूमा लगाइएको सुई प्रत्येक सुई लगाएको मिति समावेश हुनु पर्नेछ । रोग प्रतिरोधी सुईहरू लगाएको अभिलेख प्रत्येक थप सुई लगाइ सके पछि अद्यावधिक गरिनु पर्ने छ ।
- यदि भर्ना गरिएको बच्चा भर्मोन्टद्वारा सिफारिस गरिएको तालिका बमोजिम रोग प्रतिरोधी सुईहरू लगाइनु पर्ने आवश्यकताहरूलाई अनुपालना गर्ने प्रक्रियामा रहेको छ भने बच्चाको फाईलको दस्तावेजिकरणमा आवश्यक भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभाग फाराम समावेश हुनु पर्ने छ ।
- यदि भर्मोन्ट छुटको कारणले बच्चालाई लगाउनु पर्ने आवश्यक रोग प्रतिरोधी सुई नलगाइएको भए बच्चाको फाईलको दस्तावेजिकरणमा आवश्यक भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभाग फाराम समावेश हुनु पर्ने छ ।

५.१.४ १८ भिएसए §§ ११२०-११२९ मा आवश्यक भए बमोजिम एफसीसीपीले प्रत्येक ३६५ दिनमा कम्तीमा पनि एक पटक भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभाग रोग प्रतिरोधी सुई कार्यालय मा एउटा भर्मोन्ट बाल हेरचाह रोग प्रतिरोधी सुई लगाएको प्रतिवेदन पेस गर्नु पर्ने छ ।

५.२ नियमित स्वास्थ्य प्रचलनहरू

५.२.१ हात धुने

५.२.१.१ वयस्क र बच्चाहरूले आफ्नो हात धोएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ:

- एफसीसीएचमा आइ पुगे पछि ;
- खाना खान, तयार गर्न वा चलाउन भन्दा पहिला;
- काँचो मासु चलाउन भन्दा पहिला र चलाई सके पछि;
- बालबच्चालाई खुवाउनु भन्दा पहिला;
- दिसा गराइसकेपछि वा डायपर बदलि सकेपछि ;
- सफा गरि सके पछि;
- फोहर बाहिर लगे सके पछि;
- जनावरहरूलाई चलाई सके पछि; र
- घर बाहिर खेलिसके पछि ।

५.२.१.२ वयस्कहरू ले पनि आफ्नो हात धोएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्छ:

- औषधिहरू दिनु भन्दा पहिला र औषधिहरू दिइ सकेपछि;

- घाइते भएको वा बिरामी भएको हुन सक्ने बच्चालाई हेरचाह गर्नु अघि र गरि सके पछि ;
- डायपर लगाइ दिनु वा झिक्नु भन्दा पहिला; र
- रगत, दिसा जन्य कुरा, पिसाब, बान्ता, नाकबाट निस्कने पदार्थ वा अन्य शरीरको तरल पदार्थको सम्पर्कमा आउनु भन्दा पहिला ।

५.२.१.३ हात धुने कार्यविधिमा एफसीसीपीले निम्न लिखित चरणहरू क्रमागत रूपमा समावेश भएको निश्चित गर्नु पर्छ :

- मनतातो बगिरहेको पानी र झोल साबुनको प्रयोग;
- पानीले हात भिजाउने, साबुन लगाउने र कम्तीमा पनि बीस (२)० सेकेन्ड सम्म हातहरू धुने;
- बगी रहेको पानी तल हात पखाल्ने;
- एकल प्रयोग तौलिया वा कागजको तौलियाले हात पुछ्ने; र त्यसपछि
- तौलियालाई नष्ट गर्ने ।

५.२.१.४ घर बाहिरको क्रियाकलापहरू वा कार्य स्थल बाहिर हुनु र हातमा माटो लागेको नदेखिँइदा को कारणले गर्दा हात धुनु व्यवहारिक नहुने अवस्थामा एफसीसीपी, कर्मचारी, अन्य वयस्कहरू र बालबच्चाहरूले साबुन र न्यानो पानीले हात धुनुको बदलामा हात स्यानिटाईजर प्रयोग गर्न सकिने छ । कर्मचारीले एउटा हाते स्यानिटाईजर प्रयोग गर्ने बच्चाहरूले स्यानिटाईजर सुकेर न गए सम्म हात माडेको निश्चित गर्नु पर्छ । चौबीस (२४) महिना भन्दा कम उमेरको बच्चाहरूको लागि गैह्र मदिरा हाते स्यानिटाईजरहरू मात्र प्रयोग गरिनु पर्ने छ ।

५.२.१.५ हात धुनको लागि प्रयोग गरिने सिंकमा एकल स्पिगोटबाट आउने तातो र चिसो बगि रहने पानी हुनु पर्ने छ । तातो पानीको तापक्रम १२० डिग्री फरेनहाईट भन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

५.२.१.६ प्रत्येक हात धुने सिंकमा साबुन वा कागजको तौलिया वा व्यक्तिगत एकल प्रयोग कपडाको तौलियाहरू बालबच्चाहरूको लागि उपलब्ध र पहुँच योग्य हुनु पर्ने छ ।

५.२.१.७ यदि हात धुने सिंकहरू बच्चाको शरीरको उचाल बमोजिम छैन भने एउटा सिँढीदार स्टुल उपलब्ध हुनु पर्छ ।

५.२.१.८ एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले आफै हात धुन नसक्ने बच्चाहरूको हात धोइ दिनु पर्ने छ र बच्चाहरूलाई स्वस्थ हात धुनेबारे सिक्र र अभ्यास गर्नमा मद्दत गर्नको लागि विकासगत रूपमा उपयुक्त मार्गदर्शन र सुपरिवेक्षण उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

५.२.२ बालबच्चाहरूको पहिरन

- ५.२.२.१ प्रत्येक बच्चालाई यथेष्ट मात्रामा सोझै उपलब्ध गराएर वा माता पिताहरूलाई पहिरनहरूको सफा जगेडा जोडाहरू उपलब्ध गराएर त्यसलाई कायम राख्न लगाएर बच्चाहरूको लागि थप पहिरन उपलब्ध भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्नेछ ।
- ५.२.२.२ भिजे पछि वा माटो लागे पछि बच्चाहरूको पहिरन फेरि दिएकोबारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्छ ।
- ५.२.२.३ भिजेको वा माटो लागेको पहिरनहरू बच्चाको नामको लेबुल टाँसिएको एउटा सिलबन्दी प्लास्टिकको भाँडो वा झोलामा राखिनु पर्ने छ र दिनको अन्त्यमा बच्चाको माता पितालाई फिर्ता गरि दिनु पर्नेछ । एउटा एफसीसीपीले भिजेको वा माटो लागेको पहिरनलाई कार्य स्थलमा धुने नधुने छनौट गर्न सक्नेछ । बच्चाहरू माझ साझेदारी गरिनु हुने छैन र बच्चाको व्यक्तिगत सरसामानसँग अलग रूपमा भण्डारण गरिनु पर्ने छ ।
- ५.२.२.४ बच्चाहरूको काँगियो र बुरुसहरू लगायतका निजी सर सामानहरू बच्चाहरू माझ साझेदारी गरिनु हुने छैन र बच्चाको व्यक्तिगत सरसामानसँग अलग रूपमा भण्डारण गरिनु पर्ने छ ।
- ५.२.३ डायपर फेर्ने
- ५.२.३.१ भिजेको र माटो लागेको अवस्थामा बच्चाको डायपर फेरि दिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.२.३.२ कम्तीमा पनि प्रत्येक दुई (२) घण्टामा एक पटक बच्चाहरूको डायपरलाई हेरेर निरीक्षण गर्ने लगायत डायपरहरूलाई नियमित रूपमा जाँच गर्नको लागि एफसीसीपीको एउटा स्थापित कार्यविधि हुनु पर्नेछ ।
- ५.२.३.३ प्रत्येक बच्चाको लागि डायपरको आपूर्तिलाई एफसीसीपीले निगरानी गर्नु पर्ने छ र तिनीहरूलाई नियमित रूपमा पुरा भरिएको निश्चित गर्नु पर्छ ।
- ५.२.३.४ एफसीसीपीले सफा, धुन मिल्ने र पानी नसोस्ने सतह भएको राम्रो डायपर फेर्ने क्षेत्र भएको निश्चित गर्नु पर्ने छ । डायपर फेर्ने क्षेत्र भान्छा घर वा खाने कुरा भण्डारण गरिने, तयार गरिने वा पस्कने कुनै पनि क्षेत्रमा अवस्थित हुनु हुँदैन ।
- ५.२.३.५ दिसा गर्न र डायपर फेर्नको लागि प्रयोग गरिने हात धुने सिंकलाई खाना तयार गर्न पनि प्रयोग गरिन्छ भने नलिका र सिंकलाई खाना तयार गर्नु भन्दा पहिला स्यानिटाईज गरिनु पर्छ ।
- ५.२.३.६ प्रयोग गरिएको नष्ट गर्न योग्य डायपरहरूलाई एउटा पानी नछिर्ने झोलामा वा राम्री मिल्ने बिको भएको धुन मिल्ने भाँडोमा राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.२.३.७ डायपरको लागि प्रयोग गरिने भाँडो बच्चाहरू पुग्ने स्थान भन्दा टाढा हुनु पर्ने छ ।
- ५.२.३.८ डायपरको लागि प्रयोग गरिने भाँडो दैनिक रूपमा खाली गर्नु पर्छ , सफा गर्नु पर्छ र कीटाणुरहित बनाउनु पर्छ ।
- ५.२.३.९ यदि कपडाको डायपर प्रयोग गरिएको भए भिजेको वा माटो लागेको डायपरहरूलाई एउटा प्लास्टिकको झोलामा वा सिलबन्द गर्न सकिने र बच्चाले नभेट्ने स्थानमा व्यक्तिगत भाँडोमा राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.२.३.१० कपडाको डायपरहरूलाई दैनिक रूपमा बच्चासँगै घरमा पठाइ दिनु पर्छ । एफसीसीपीले कपडाको डायपरलाई दैनिक रूपमा धुने छनौट गर्न सक्छ ।

५.२.३.११ प्रत्येक डायपर फेर्ने कार्यविधिमा निम्नलिखित कुराहरू समावेश हुनु पर्छ:

- तयारी: सभा आपूर्तिहरू कर्मचारी सदस्यले हात धुन्छ, परिवर्तन गर्ने सतहलाई कि त नष्ट गर्न मिल्ने आवरणले वा सतह हालै सफा गरिएको र कीटाणुरहित बनाइएको बारे निश्चित गर्छ तयार गर्छ र बच्चालाई डायपर परिवर्तन गर्ने क्षेत्रमा ल्याउँछ ।
- फोहोर चरण: माटो लागेको डायपरलाई हटाउने र बच्चाको डायपर क्षेत्र सफा गर्ने ।
- सफा चरण: सफा डायपर लगाइदिने, बच्चालाई लुगा लगाइ दिने र बच्चाको हातहरू धोइ दिने ।
- धुलाई: डायपर परिवर्तन गर्ने सतहलाई सफा गर्ने र कीटाणुरहित बनाउने, डायपर नष्ट गर्ने र कर्मचारी सदस्यले आफ्नै हात धुन्छ ।
- डायपर परिवर्तनलाई अभिलेखीकरण गर्ने ।

५.२.३.१२ एफसीसीपीको एउटा लिखित डायपर फेर्ने कार्यविधि हुनु पर्छ जुन कर्मचारीहरूको पहुँचमा हुनु पर्छ ।

५.२.३.१३ एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले डायपर परिवर्तन गर्ने कार्यविधिलाई प्रत्येक डायपर परिवर्तन गर्ने क्षेत्रमा टाँस गर्नु पर्ने छ ।

५.२.३.१४ हात धुनुको अतिरिक्त डायपर परिवर्तन गर्दा निम्न अवस्थामा नष्ट गर्न मिल्ने नन पोरोस पञ्जाहरू लगाउनु पर्नेछ

- कर्मचारी व्यक्तिको खुला काटेको, घाउ भएको वा चर्केको छाला छ;
- एक जना बच्चाको छालमा काटेको, घाउ भएको वा चर्केको छ; वा
- एक बच्चामा दिसाबाट फैलने थाहा भएको सङ्क्रमण छ ।

५.२.४ दिसा पिसाब गराउने वा दिसा पिसाब गर्न सिक्रे / तालिम

५.२.४.१ बच्चाहरूलाई चर्पी प्रयोग गर्न आवश्यक हुँदा समयमा नै समायोजित गराउनु पर्छ ।

५.२.४.२ एफसीसीपी र कर्मचारीले सुरक्षित र स्वस्थ दिसा पिसाप गर्नमा सकारात्मक मार्गदर्शन उपलब्ध गराउनु पर्छ । दिसा पिसाप गर्ने सीपहरूको विकासमा बच्चाहरूलाई उनीहरूको उमेर र क्षमता सुहाउँदो हुने गरि सहयोग गर्नु पर्छ

५.२.४.३ सबै दिसा पिसाब गर्न सिकाइ तालिम माता पिताहरूको जानकारी र स्वीकृतीमा गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ र दिसा पिसाब गर्ने तालिमको विधि यिनीहरू विकासगत रूपमा उपयुक्त हुँदा र यी नियमावलीहरू उल्लङ्घन नहुने गरि माता पिताहरूको दिसा पिसाब गराउने विधि अनुरूप हुनु

पर्नेछ । दिसा पिसाब गर्नमा बच्चाको उन्नति र सफलताबारे नियमित रूपमा बच्चाको माता पिताहरूलाई सञ्चारण गरिनु पर्ने छ ।

५.२.४.४ बच्चाको आकारको चर्पी सिँढी सहयोगी ढाँचा परिवर्तन गरिएको बच्चाको आकारको चर्पी आसनहरू चर्पी माथि ठ्याक्कै मिल्ने पसाउन मिल्ने जस्तो दिसा गर्न सिकाउन/ तालिम दिनको लागि सुरक्षित र सफा गर्न मिल्ने उपकरणहरू चर्पी प्रयोग गर्न सिकिरहेका बच्चाहरूको लागि उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

५.२.५ शरीरको तरल पदार्थसँग खुला हुनको लागि मानक चलनहरू

रगत वा रगत भएको शरीरको तरल पदार्थहरूसँग खुला हुँदा कर्मचारीहरूले मानक सावधानीहरू अपनाउनु पर्ने छ । मानक सावधानीहरूमा निम्न लिखित कुराहरू समावेश छन्

- रगत वा रगत भएको शरीरको तरल पदार्थहरू सफा गर्नको लागि त्यसलाई सफा गर्नको लागि प्रयोग गरिएको पदार्थमा सहजै त्यो तरल रहन सहन नसक्ने भएमा नन पोरोस नष्ट गर्न मिल्ने पन्जाहरू प्रयोग गर्ने ;
- माटो लागेको सतहलाई सफा गर्ने र कीटाणुरहित बनाउने;
- सङ्क्रमित पदार्थहरूलाई नष्ट गर्ने र धुन मिल्ने बस्तुहरूलाई सुरक्षित साथ सिलबन्द गरिएको प्लास्टिकको झोलामा भण्डारण गर्ने;
- यस नियमावलीको नियम ५.२.१.३ को आवश्यकता बमोजिम हातहरू राम्ररी धुने ।

५.२.६ सफा गर्ने, स्वस्थ बनाउने र कीटाणुरहित बनाउने (यी पदावलीहरूको परिभाषाको लागि यी नियमावलीहरूको भाग २२ हेर्नुहोस्)

५.२.६.१ निर्माताको सिफारिसहरूमा अन्यथा निर्देशन दिइएको अवस्थामा बाहेक स्वास्थ्यकर र कीटाणुरहित बनाउनु भन्दा पहिला सफा गर्नु पर्छ ।

५.२.६.२ स्वस्थ बनाउने र कीटाणुरहित बनाउने सबै घोलहरू ईपिए दर्ता गरिएको र निर्माताको निर्देशन बमोजिम प्रयोग गरिएको हुनु पर्ने छ ।

५.२.६.३ स्वस्थ बनाउने र कीटाणुरहित बनाउनको लागि घरेलु ब्लिच प्रयोग गर्न पनि सकिने छ । यी उद्देश्यहरूको लागि ब्लिच प्रयोग गर्दा ताजा ब्लिच घोलहरू दैनिक रूपमा मिसाउनु पर्छ ।

५.२.६.४ निम्नलिखित अदतहरूको सफाइ निम्नलिखित तालिकामा गरिनु पर्ने छ :

प्रत्येक प्रयोग पछि:

- प्लाष्टिकको मुखमा हालिएको खेलौनाहरू
- टेबलहरू परिवर्तन गर्दा र
- यदि अर्कै बच्चाले प्रयोग गरेको भए बच्चाको बिछ्यौनाहरू, खाटहरू, डसनाहरू र बिछ्यौना

जब यसले अर्को सतहलाई स्पर्श गर्छ :

- पेसिफायरहरू

प्रत्येक हप्ता :

- विच्छ्रौनाहरू, खाटहरू, डसनाहरू र विच्छ्रौना यदि एउटै बच्चाले प्रयोग गरेको भए

प्रत्येक महिना:

- मेसिनले धुन मिल्ने खेलौनाहरू;
- टोपी लगायतका पहिरनका कपडाहरू;
- खेल क्रियाकलाप केन्द्रहरू; र
- रेफ्रिजरेटर ।

५.२.६.५ निम्नलिखित अदतहरूको स्वस्थकरण निम्नलिखित तालिकामा गरिनु पर्ने छ:

प्रत्येक प्रयोग पछि र अगाडि :

- खाना तयार गर्ने सतहहरू र
- डाईनिङ टेबलहरू र हाई चेयर ट्रेहरू

दिनको अन्त्यमा :

- खाना तयार गर्ने उपकरणहरू
- मुखमा हालिएको प्लाष्टिकको खेलौनाहरू र
- पेसिफायरहरू

५.२.६.६ प्रत्येक दिनको अन्त्यमा निम्नलिखित अदतहरूलाई कीटाणुरहित बनाउनु पर्नेछ:

- ढोकाको ह्याण्डलहरू;
- हात धुने सिंक र धाराको टुटीहरू;
- काउण्टरको माथिल्लो भागहरू;
- चर्पी र चर्पी सिक्रे औजारहरू;
- डायपर पात्रहरू; र
- पानी पिउने फब्वाराहरू ।

५.३ सङ्क्रामक रोगहरूको व्यवस्थापन

५.३.१ एफसीसीपीले एफसीएचमा निम्नलिखित लगायत सरुवा रोगहरूको व्यवस्थापनको लागि योजना विकास गरेर लागू गर्नु पर्ने छ

- बच्चालाई अलग राखिने वा एफसीएच बाट घर पठाइने रोगको लक्षणहरूको नाम तोक्ने र पहिचान गर्ने

- बच्चालाई स्वास्थ्य हेरचाह प्रदायकद्वारा कुनै वक्तव्य बिना एफसीसीएचमा भर्ना नगरिने सरुवा रोगहरूको पहिचान गर्ने
- एकजना बच्चा रिपोर्ट गर्न योग्य सरुवा रोगसँग खुला भएको हुन सक्ने हुँदा माता पिताहरूलाई लिखित सूचना गर्ने ।

५.३.२ दैनिक स्वास्थ्य जाँच

एफसीसीएचमा आइ पुगे पछि कर्मचारीले प्रत्येक बच्चालाई सरुवा रोगको लक्षणहरू र चोटपटकको सङ्केतहरूको लागि अवलोकन गर्नु पर्ने छ । कुनै पनि स्पष्ट चोटपटकहरूलाई माता पिताहरूको बच्चाको अवस्थसँग सम्बन्धित कुनै पनि टिप्पणीको साथमा दस्तावेजिकरण गरिनु पर्ने छ । यस दस्तावेजलाई बच्चाको फाईलमा कम्तीमा पनि ३६५ दिनको लागि कायम राखिनु पर्ने छ ।

५.३.३ बालबच्चालाई हेरचाहबाट निष्कासन

५.३.३.१ एफसीसीपीले रोगको सङ्केत र लक्षण रेखाचित्रमा तोकिएको निष्कासनका नीतिहरूलाई पालना गर्नु पर्नेछ (अनुच्छेद क हेर्नुहोस्)

५.३.३.२ रोगको सङ्केत र लक्षण रेखाचित्रमा कागजात पढ्नको लागि कर्मचारीहरू र माता पिताहरूको लागि उपलब्ध रहेको हुनु पर्ने छ ।

५.३.३.३ एउटा बच्चालाई हेरचाहबाट निष्कासन गरिने छ यदि एफसीसीको विचारमा नियमित दैनिक क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुनको लागि उ निकै बिरामी भएको छ ।

५.३.४ बिरामी भएको बालबच्चा प्रति प्रतिक्रिया जनाउनु

५.३.४.१ तिनीहरूको माता पिताहरू तिनीहरूलाई लिन न आइ पुगे सम्मको लागि बिरामी भएको लक्षणहरू प्रदर्शन गर्ने बच्चाहरूको लागि अरू बालबच्चाहरूबाट अलग रहेको एउटा आरामदायी स्थान सृजना गर्न सकिने छ भन्ने एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । त्यो अलग क्षेत्र बच्चालाई सुत्न वा आराम गर्न दिनको लागि उपयुक्त ढङ्गले सजाइएको हुनु पर्ने छ जुन भान्साघर वा शौचालय क्षेत्रमा अवस्थित भएको हुनु हुँदैन ।

५.३.४.२ एकजना बिरामी बच्चाले प्रयोग गरेको सबै अदतहरूलाई अरू बच्चाले प्रयोग गर्नु भन्दा पहिला नै सफा गरेर कीटाणुरहित बनाइनु पर्नेछ ।

५.३.४.३ एक जना बिरामी बच्चालाई सुपरिवेक्षण गरिएको बारे कर्मचारीहरूले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.४ निन्द्रा र आरामको प्रावधानहरू

५.४.१ क्रिब को आवश्यकता लगायत सामान्य निन्द्रा र आरामको प्रावधानहरू

- ५.४.१.१ विद्यालय जाने उमेरको बालबच्चा बाहेक प्रत्येक बच्चाको उसको उमेर र विकासको लागी सुरक्षित असल मर्मत गरिएको र प्रत्येक दिन एउटा मात्र बच्चाले प्रयोग गर्ने एउटा व्यक्तिगत क्रिब, पोर्ट अ क्रिब, खाट वा डसना वा ओछ्यान् भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । कुनै पनि बच्चा सुत्नको लागि ढाँचा तयार नपारिएको भुइँमा वा टेबल कुर्सीमा सोझै सुत्नु हुँदैन । क्रिब वा पोर्ट अ क्रिबहरू बच्चाहरूको लागि प्रयोग गरिनु पर्छ बाह्र (१२) महिना भन्दा कम उमेरको बालबच्चाहरूको लागि प्रयोग गर्नु पर्छ । बच्चाहरू । यदि तिनीहरू अरूको सहायता बिना शारीरिक रूपमा चढ्न सक्षम छन् भने क्रिब वा पोर्ट अ क्रिबहरूमा निदाउन दिनु हुँदैन ।
- ५.४.१.२ सबै क्रिब वा पोर्ट अ क्रिबहरू एफसीसीएच मिट उपभोक्ता उत्पादन सुरक्षा कमिसन १६ सि.एफ.आर भाग १२२० मा बच्चाहरूको लागि प्रयोग गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ (अनुच्छेद ख हेर्नुहोस्)
- ५.४.१.३ १६ सि.एफ.आर भाग १२२० को आवश्यकता पुरा नगर्ने कुनै पनि क्रिबलाई बालबच्चाहरूको हेरचाह गरिएको गृहको क्षेत्रहरूबाट हटाइएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.४.१.४ खाट र डसनाहरू नन् पोरोस हुनु पर्ने छ वा नन् पोरोसले ढाकेको हुनु पर्ने छ । प्रत्येक बच्चालाई कि त एफसीसीपीले या त माता पिताले तिनीहरूलाई सफा व्यक्तिगत च्यादर तकियाहरू उपलब्ध गराइनु पर्ने छ । कुनै पनि बच्चा नन् पोरोस च्यादरहरूमा सोझै सुत्नु हुँदैन ।
- ५.४.१.५ निदाएको बेला वा आराम गरेको बेला बालबच्चाहरूलाई एफसीसीपी र /अथवा कर्मचारीले सुपरिवेक्षण गर्नु पर्ने छ । एफसीसीपी र /अथवा कर्मचारीले एउटा निदाइ रहेको बच्चालाई बच्चाको मुख हेर्नको लागि बच्चाको छालाको रङ हेर्नको लागि र बच्चाको श्वास प्रश्वासलाई जाँच गर्नको लागि कम्तीमा पनि प्रत्येक पन्ध्र (१५) मिनेटमा एक पटक अवलोकन गर्नु पर्ने छ ।
- ५.४.१.६ उपयुक्त सुपरिवेक्षणको लागि अनुमति दिनको लागि बच्चाहरू सुत्ने वा आराम गर्ने क्षेत्रहरूमा प्रकाश उपलब्ध गराइनु पर्ने छ । यसको अर्थ एफसीसीपी र /अथवा कर्मचारीले बच्चाको अनुहार देख्न सकोस् बच्चाको छालाको रङ हेर्न सकोस् र बच्चाको श्वास प्रश्वासलाई जाँच गर्न सकोस् ।
- ५.४.१.७ भिजेको वा माटो लागेको खाट क्रिब डसनाहरू र ओढ्ने ओछ्याउनेहरू तत्काल फेरेर त्यसलाई न धोए सम्मको लागि सिलबन्द प्लास्टिक झोला वा भाँडोमा मा भण्डारण गरिनु पर्ने छ ।
- ५.४.१.८ एउटा बच्चाले प्रयोग गरेको ओढ्ने ओछ्याउनेहरूलाई अरू बच्चाहरूले प्रयोग गरेको ओढ्ने ओछ्याउनेहरूको सम्पर्कमा नआउने तवरले भण्डारण गरिनु पर्ने छ ।
- ५.४.२ बाह्र (१२) महिना भन्दा कम उमेरको नाबालकहरूको लागि सुरक्षित सुताइको चलनहरू
- ५.४.२.१ थाके पछि नाबालकहरूलाई सुत्न दिनु पर्छ ।
- ५.४.२.२ नाबालकहरूलाई सुत्नको लागि जहिले पनि उतानो पारेर राख्नु पर्छ ।

- ५.४.२.३ नाबालकहरू क्रिबमा वा पोर्ट अ क्रिबहरूमा सुत्ने गरेको बारे एफसीसीपी र कर्मचारीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । नाबालकहरूलाई कोच वा सोफा, सिरानी, सिरक, भेडाको छाला वा कम्बल जस्तो नरम सतहमा सुत्नको लागि छाडि दिनु हुँदैन । नाबालकहरूलाई कारको आसनहरूमा पिङहरूमा अग्लो कुर्सीहरूमा उफ्रिने कुर्सीहरूमा वा त्यस्तै प्रकारको औजारमा सुत्नको लागि छाडि दिनु हुँदैन । यस प्रकारको औजारमा निदाउने एउटा बच्चालाई उपयुक्त हुना साथ विस्तारै गरेर एउटा क्रिब वा पोर्ट अ क्रिबमा सार्नु पर्छ ।
- ५.४.२.४ प्रत्येक क्रिब वा पोर्ट अ क्रिबमा एउटा दृढ साँघुरोसँग मिलेको साँघुरो गरेर मिल्ने क्रिब तन्नाले ढाकेको डसना हुनु पर्छ ।
- ५.४.२.५ नरम खाले वस्तुहरू, खेलौना वा खुकुलो ओढ्ने ओछ्याउनेहरू नाबालक सुत्ने क्षेत्रमा प्रयोग गरिनु हुँदैन । नरम वा खुकुलो ओढ्ने ओछ्याउनेहरूमा बम्पर प्याडहरू, सिरानीहरू, सिरक, आराम दिने, भेडाको छालाहरू, कम्बलहरू, समतल तन्नाहरू, कपडाको डायपर, च्याले लगायतका हुन । नाबालकहरूलाई सुताउनको लागि कसेर बाँधिनु हुँदैन ।
- ५.४.२.६ खुकुलो कपडा वा सुरक्षित तवरले सुत्नको लागि त्यसको ढाँचा तयार गरिएको त्यस्तै प्रकारको कपडा प्रयोग गर्न पनि सकिन्छ । च्यालेहरू नेकलेसहरू टाई वा हुड भएको कपडाहरू बच्चालाई क्रिब वा पोर्ट अ क्रिबमा राख्नु भन्दा पहिला बच्चाबाट हटाउनु पर्छ ।
- ५.४.२.७ बच्चाको स्वास्थ्य हेरचाह प्रदायकद्वारा आवश्यक भएको अवस्थामा बाहेक कुनै पनि स्थिति पत्ता लगाउने उपकरण प्रयोग गर्नु हुँदैन । त्यस्तो कुनै पनि उपकरण कसरी प्रयोग गर्ने भन्नेबारेको निर्देशनहरूलाई बच्चाको फाईलमा बच्चाको स्वास्थ्य हेरचाह प्रदायकबाट लिखित रूपमा राखिनु पर्ने छ ।
- ५.४.२.८ नाबालकहरूलाई बोतलहरू सँगै क्रिबहरू वा पोर्ट अ क्रिबहरूमा राखिनु हुँदैन । पेसिफायरहरूलाई क्रिब वा पोर्ट अ क्रिबहरूमा माता पिताको अनुमिति लिएर राख्ने अनुमति दिइएको छ । पेसिफायरमा घाँटी थिच्निएर निसासिने जोखिम उत्पन्न गर्ने खालको तार वा क्लिपहरू हुनु हुँदैन ।
- ५.४.३ बाह्र (१२) महिना भन्दा बढी उमेरको बच्चाको निमित्त आराम गर्ने अभ्यासहरू
- ५.४.३.१ एफसीसीपीले एफसीसीएचको लागि विद्यालय जाने उमेर भन्दा कम उमेरको र पाँच (५) घण्टा वा त्यो भन्दा बढी उपस्थित रहेको प्रत्येक बच्चाको लागि सुत्ने वा आराम गर्ने अवसर भएको तालिकाको ढाँचा तयार गर्नु पर्ने छ । बाह्र (१२) महिना भन्दा बढी उमेरको बच्चाहरू कम्बल, सिरानी र नरम खालको खेलौना साथमा लिएर सुत्न वा आराम गर्न सक्ने छन् ।
- ५.४.३.२ बालबच्चाहरूलाई सुताउने पर्छ भन्ने आवश्यक हुँदैन । छोटो समयको लागि न सुत्ने बालबच्चाहरूको लागि शान्त भएर खेल्नको लागि स्थान र उपकरण उपलब्ध गराउनु पर्छ ।

५.५ मुखको स्वास्थ्य

५.५.१ यदि बालबच्चाहरूले आफ्नो दाँत एफसीसीएचमा माइछ भने प्रत्येक बच्चाको त्यस बालकले मात्र प्रयोग गर्ने एउटा निजी बुरुस हुनु पर्ने छ ।

५.५.२ दाँत माइने बुरुसहरू यस्तो तवरले भण्डारण गरिनु पर्ने छ कि जसमा हावाबाट सुक्रा सकोस् र त्यस बुरुसले दाँत माइने बुरुसहरू, साबुनहरू, तौलियाहरू वा पिउने कपहरू जस्ता अन्य वस्तुहरूलाई छुनमा बन्देज लगाओस् ।

५.६ औषधि खुवाउने

५.६.१ बच्चाहरूलाई औषधि खुवाउने सम्बन्धमा एफसीसीपीले एउटा लिखित नीति र योजना विकास गरेर निरन्तर रूपमा लागू गर्नु पर्नेछ ।

५.६.२ एफसीसीएचमा विभागले स्वीकृत गरेको तालिमको पाठ्यक्रम पुरा गरेको कर्मचारीले मात्र औषधि खुवाउने गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.६.३ दिइएको प्रत्येक औषधिको लागि बच्चाको माता पिताहरूबाट एफसीसीएचले लिखित अनुमति नपाएको अवस्थामा औषधि वा जडीबुटी/ लोक उपायहरू बच्चालाई न खुवाइने बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.६.४ यदि औषधि खुवाउनको लागि प्रतिस्थापन स्वीकृत नभएको भए माता पिताहरूलाई जानकारी दिइएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.६.५ औषधि खुवाउनको लागि माता पिताहरूबाट लिइएको लिखित अनुमतिमा बच्चालाई खुवाइएको प्रत्येक प्रेस्कृप्सन भएको र प्रेस्कृप्सन नभएको औषधिको लागि निम्नलिखित सबै जानकारीहरू अनिवार्य रूपमा समावेश भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ:

- बच्चाको नाम;
- बच्चाको जन्म मिति ;
- कुनै औषधि उपचारको एलर्जीहरू;
- औषधिको नाम;
- दिइनु पर्ने मात्रा;
- औषधि दिइनु पर्ने समय;
- खुवाउने वा लगाउने मार्ग (मुख, कान, नाक, विषय क्षेत्र सम्बन्धी, सुँघ्ने) ;
- औषधि खुवाउनु पर्ने कारण;
- औषधि खुवाउने सुरुको मिति र अन्तिम मिति; र

- कुनै विशेष निर्देशनहरू ।

५.६.६ सबै प्रिस्काईब गरिएको औषधिहरू यसको मौलिक भाँडोमा भएको, बच्चाको लागि सही ढङ्गले लेबुल गरिएको र भाँडोमा लेखिएको औषधिको म्याद सकिनु भन्दा पहिला नै खुवाइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.६.७ सबै प्रिकृप्सन नभएको औषधिहरूमा बच्चाको नामको लेबुल टाँसेको हुनु पर्ने छ र खुवाउने निर्देशनका साथ यसको मौलिक भाँडोमा भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यसलाई अनिवार्य रूपमा भाँडोमा लेखिएको औषधिको म्याद सकिनु भन्दा पहिला नै खुवाइनु पर्ने छ । लेबुलमा लेखिएको निर्देशनको कुनै पनि भिन्नता बच्चाको स्वास्थ्य हेरचाह प्रदायकबाट लिखित रूपमा दिइएको हुनु पर्नेछ ।

५.६.८ मात्रा, खुवाइएको समय, खुवाउने कर्मचारीको नाम र अवलोकन गरिएको कुनै पनि नकारात्मक असर लगायत खुवाइएको सबै औषधिहरूको बारेमा अभिलेख राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यी अभिलेखहरूलाई औषधि खुवाउन सुरु गरिएको मिति देखि ३६५ दिन सम्म कायम राखिनु पर्ने छ र बच्चाको फाइलमा वा औषधि खुवाइएको लगमा राखिन पनि सकिने छ ।

५.६.९ बच्चालाई आवश्यक नभए पछि प्रयोग नगरिएको औषधि माता पिताहरूलाई फिर्ता दिइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.६.१० किरा फट्याङ्गो धपाउने, सन स्क्रिन र प्रेस्कृप्सन नभएको डायपर मलमहरूलाई औषधि मानिँदैन । किरा फट्याङ्गो धपाउने, सन स्क्रिन र प्रेस्कृप्सन नभएको डायपर मलमहरू प्रयोग गर्नु भन्दा पहिला माता पिताको लिखित अनुमति लिइएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यस माता पिताको अनुमतिमा उत्पादनलाई नाम खुलाइएको हुनु पर्ने छ तर समय गुज्रँदै जाँदा आवश्यक भए बमोजिम लगाउने अनुमत दिन पनि सकिने छ । यस्तो अनुमतिलाई कम्तीमा पनि प्रत्येक ३६५ दिनमा अद्यावधिक गरिनु पर्ने छ र प्रत्येक बच्चाको फाइलमा कायम राखिनु पर्ने छ । विद्यालय जाने उमेर भन्दा कम उमेरको बच्चाहरूले यी कुनै पनि अदतहरू आफै स्वतन्त्र रूपमा लगाउनु हुँदैन । विद्यालय जाने उमेरको बच्चाहरूले यी कुनै पनि अदतहरू सुपरिवेक्षणमा आफै स्वतन्त्र रूपमा लगाउनु सक्छ ।

५.६.११ यस नियमावलीको नियम ५.६.१० मा वर्णन गरिएको सबै औषधि र गैह्र औषधिहरूलाई बच्चाहरू नपुग्ने ठाउँमा सुरक्षित रूपमा भण्डारण गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.६.१२ उद्धार सुँघे ईपिनेप्राईन (ईपी) एन र दौरा औषधि जस्ता प्रेस्कृप्सन उद्धार औषधिहरूलाई आपतकालीन प्रयोगको लागि अनिवार्य रूपमा तत्काल पहुँच प्राप्त गर्न सकिने स्थानमा राखिनु पर्ने छ ।

५.७ प्राथमिक उपचारको साधनहरू

५.७.१ एफसीसीपीमा एफसीसीएचको वयस्कहरूको लागि तर बच्चाहरूको लागि होइन एउटा तयारी अवस्थामा पहुँच योग्य प्राथमिक उपचार किट हुनु पर्ने छ । प्राथमिक उपचार किटमा निम्नलिखित कुराहरू हुनु पर्ने छ:

- प्राथमिक उपचारको हाते पुस्तिका;

- टॉसिने टेप;
- ब्याण्डेजहरू;
- निर्मली करण गरिएको गेज प्याडहरू;
- गेजको रोलहरू;
- आई ड्रेसिङ;
- नष्ट गर्न मिल्ने नन् पोरोस पन्जाहरू;
- कैंचीहरू ;
- चिम्टाहरू;
- सिसा रहित, पारो रहित थर्मोमिटर;
- एउटा ईन्स्ट्रुमन्ट चिसो प्याक ।

५.७.२ प्राथमिक उपचार किटलाई आपूर्तिहरू प्रयोग हुँदै जाँदा र म्याद समाप्त हुँदै जाँदा पुन भरण गरिनु पर्ने छ ।

५.७.३ यस नियमावलीको नियम ५७१ मा आवश्यक भए बमोजिम दुई (२) घण्टा वा त्यस भन्दा बढी समय लाग्ने कार्य स्थल भ्रमणमा जाँदा एउटा प्राथमिक उपचार किट पनि साथमा लिएर गएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । माथि सूचीकृत गरिएको अदतहरूको अतिरिक्त त्यस किटमा निम्नलिखित कुराहरू समावेश हुनु पर्छ

- पानी र झोल साबुन वा एन्टीसेप्टिक पुछ्नेहरू;
- एलर्जी भएको वा विशेष स्वास्थ्य आवश्यकताहरू भएको बच्चालाई आवश्यक हुने कुनै पनि आपतकालीन औषधिहरू ;
- यस नियमावलीको नियम ५.१०.१.१३.२ मा आवश्यक भए बमोजिम आपतकालीन फोन नम्बरहरूको सूचि ;
- यस नियमावलीको नियम ३.३.४.१ को आवश्यकता बमोजिम आपतकालीन हेरचाहको लागि माता पिताको अधिकारनामाको प्रति ।

५.८ दुर्घटना, चोटपटक र मेडिकल आपतकाल प्रति प्रतिक्रिया जनाउनु

५.८.१ एफसीसीपीले दुर्घटना भएको वा चोटपटक लागेको खण्डमा पालना गर्नको लागि र आकस्मिक सेवाहरूमा पहुँच पाउने योजनाहरूबारे एउटा लिखित कार्यविधि विकास गरेर त्यसलाई लागू गर्नु पर्ने छ । त्यस योजनामा निम्नलिखित कुराहरू समावेश हुनु पर्ने छ :

- यातायातको विधि र माता पितालाई सूचित गर्ने लगायत दुर्घटना भएको वा चोटपटक लागेको वा मेडिकल आपतकालीन अवस्था भएको खण्डमा पालना गर्नु पर्ने कार्यविधिहरू; र

- दुर्घटना भएको वा चोटपटक लागेको वा मेडिकल आपतकालीन अवस्था भएको खण्डमा माता पितालाई सूचित गर्न असमर्थ हुँदा पालना गर्नु पर्ने कार्यविधिहरू 5

५.८.२ यदि उपस्थित हुँदा एकजना बच्चाको एउटा दुर्घटना भयो वा चोट पटक लाग्यो भने बच्चालाई अरु हानी हुनबाट सुरक्षित राख्न र माता पितालाई जति सक्दो चाँडो सूचित गर्नको लागि तत्काल कारबाही गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.८.३ एफसीसीपीले देखिने चिन्ह छोड्ने वा मेडिकल उपचार गर्न आवश्यक नभए पनि प्राथमिक उपचार गरिएको प्रत्येक दुर्घटना, चोटपटक वा मेडिकल आपतकालको लागि एउटा घटनाको प्रतिवेदन बनाएर त्यसलाई फाईलमा राख्नु पर्नेछ । घटनाको प्रतिवेदनमा बच्चाको नाम, मिति, चोटपटक वा मेडिकल आपतकालको वर्णन, त्यो कसरी भयो, वयस्क साक्षी, उपलब्ध गराइएको प्राथमिक उपचार, आवश्यक मेडिकल हेरचाह समावेश हुनु पर्छ । बच्चाको माता पितालाई त्यस दिन बच्चा लिन आउँदा एक प्रति प्रतिवेदन उपलब्ध गराइनु पर्ने छ । यस नियमावलीको नियम ३.१ मा उल्लेख भए बमोजिम गम्भीर खालको चोटपटकहरू, जनावरले टोकेको र मृत्युबारे विभागलाई अनिवार्य रूपमा रिपोर्ट गरिनु पर्ने छ ।

५.९ विशेष स्वास्थ्य हेरचारको आवश्यकता भएको र अपाङ्गता भएको बालबच्चाहरू

५.९.१ कुनै खास मेडिकल अन्तर्विरोध नभएको खण्डमा सबै बच्चाहरूलाई सम्भव भएको सबै क्रियाकलापहरूमा समावेश गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.९.२ एफसीसीपीले विशेष स्वास्थ्य हेरचाह गर्न आवश्यक रहेको र अपाङ्गता भएको बालबच्चाहरूको पूर्ण र सफल समावेशको लागि योजना बनाउनु पर्ने छ । एउटा व्यक्तिगत बच्चाको लागि योजना बच्चाको माता पिता र कर्मचारी (यदि लागू हुने भए) सँगै बसेर विकास गरिनु पर्छ । त्यस योजनाले एउटा खास बच्चाको कुनै पनि स्वास्थ्य वा अन्य खास आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गर्नु पर्छ ।

५.९.३ एउटा बच्चाको खास आवश्यकता र सकारात्मक विकासलाई टेवा दिनको लागि आवश्यकता भए बमोजिम क्रियाकलापहरूमा, वयस्क बच्चा अन्तरक्रियाहरूमा, शिक्षणको रणनीति र सामग्रीहरूमा समतुल्यता र सामञ्जस्य गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१० भौतिक वातावरण र सुरक्षा

५.१०.१ भवन र मैदानहरूको सामान्य सुरक्षा

५.१०.१.१ सामान्य सुरक्षा: एफसीसीएच, मैदानहरू, उपकरणहरू र खेलौनाको भौतिक सुविधाहरूले बच्चाहरूको स्वास्थ्य सुरक्षा र कल्याणमा कुनै खतरा उत्पन्न नगर्नेबारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

- ५.१०.१.१.१ जस्तै सुरक्षात्मक खोल प्रयोग गरेर छेडछाड गर्न नमिल्ने निर्गमद्वारहरू र यो उद्देश्यको लागि निर्माण गरिएको अन्य उपकरणहरू प्रयोग गरेर विद्युतिय निर्गमद्वारबाट बच्चाहरूलाई सुरक्षित राखिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.१.२ बच्चाहरूलाई तारहरू वा झ्यालको खोलहरू विद्युत वा विद्युतिय उपकरणहरू वा औजार र टेलिफोनको तारहरूले उत्पन्न गराउने निस्सासिने खतराबाट सुरक्षित राखिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.१.३ टेबल कुर्सी र उपकरणहरू बलियो भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । ठोकिने वा झर्ने खतरा उत्पन्न गर्ने टेबल कुर्सी र उपकरणहरूलाई सुरक्षित बनाइनु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.१.४ आलमारी वा स्नान कोठाको बन्द गर्न सकिने ढोकाहरूको खोल्ने उपकरण तयारी अवस्थामा उपलब्ध रहेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । ढोका बाहिर कुनै पनि बन्द गर्ने वा बाँध्ने र छुटकारा पाउनमा अवरोध ल्याउन सक्ने उपकरणहरू प्रयोग गरिनु हुँदैन ।
- ५.१०.१.१.५ तीन (३) वर्ष भन्दा कम उमेरको बच्चाहरूको निस्सासिने खतरा उत्पन्न गराउन सक्ने, उपभोक्ता उत्पादन सुरक्षा आयोग(सिपिएससी) द्वारा तिनीहरूको निस्सासिने जाँच सिलिण्डर भन्दा सानो (गोलाइ १.२५ ईन्च र लम्बाई २.२५ ईन्च) मानिएको स साना खेलौना र वस्तुहरूमा सुपरिवेक्षण नगरिएको पहुँच नभएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ
- ५.१०.१.१.६ योजनाबद्ध क्रियाकलापको प्रयोगको लागि राखिएको र एकजना वयस्कद्वारा निकट रहेर सुपरिवेक्षण गरिएको अवस्थामा बाहेक तीखो र धारिलो वस्तुहरू बच्चाहरू नपुग्ने ठाउँमा राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.२ अग्निबाट सुरक्षा
- ५.१०.१.२.१ अनुमति प्राप्त एफसीसीएचले अग्निबाट सुरक्षाको भर्मोन्ट विभागको नियमहरूलाई सधैं अनुपालन गरेको अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यसमा निम्न लिखित लगायतका छन् तर यसमा मात्र सीमित रहेको छैन
- भर्मोन्ट विभागको अग्नि सुरक्षा निरीक्षण प्रतिवेदनहरू अनुपालना गरेको
 - निरीक्षणको दौरानमा पहिचान गरिएको उल्लङ्घनहरूलाई सुधार गरिएको रूपमा टिप्पणी उठाएर अग्नि प्रणालीलाई नियमित रूपमा निरीक्षण गराएको
 - अग्नि निभाउने उपकरणलाई वैद्य निरीक्षण ट्याग लगाइएको

- ५.१०.१.२.२ एफसीसीपीले बालबच्चाहरूको हेरचाहलाई प्रयोग गरिएको अर्को स्तरमा घर बाहिर जानको लागि बाहिर निस्कने दुई (२) वटा अलग अलग उपाय नभएको अवस्थामा घरको भुइँ तल्लामा सीमित पार्नु पर्छ । यदि दोस्रो तल्लालाई प्रयोग गरिएको छ भने बच्चाहरूलाई दोस्रो तल्लाबाट सुरक्षित तवरले खाली गर्ने योजना हुनु पर्छ ।
- ५.१०.१.२.३ छिँडी स्तरमा घरको बाहिर सोझै निस्कने कम्तीमा पनि एउटा (१) बाहिर निस्कने ठाउँ हुनु पर्नेछ । पर्खाल प्रकारको ढोकाहरू बाहिर निस्कनको लागि प्रयोग गर्न निषेध गरिएको छ । यदि छिँडीलाई प्रयोग गरिएको छ भने एउटा झ्याल झ्यालको चौकोस मन्तिर रहने ढुङ्गा वा काठको फल्याकबाट भुइँसम्म चवालीस ४४ इन्च भन्दा बढी नभएको र त्यो एउटा (१) झ्याल यदि बीस (२०) इन्च फराकिलो र चौबीस (२४) इन्च अग्लो छ भने बाहिर निस्कने ठाउँहरू मध्येको एउटा त्यो झ्याल हुन पनि सक्छ । त्यो झ्याल बच्चा र कर्मचारीहरूको पहुँच भित्र हुनु पर्ने र खोल्नको लागि सहज हुनु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.२.४ घरको प्रत्येक भुइँ र एउटा अपार्टमेन्ट भवनमा त्यस घरमा पुग्ने बरन्डामा एउटा काम गर्ने धुवा पत्ता लगाउने उपकरण भएको र यसको साथै बच्चाहरू सुत्ने स्थानको तत्कालको समीपमा एउटा धुवा पत्ता लगाउने उपकरण भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । बच्चाहरू सुत्ने कोठा बाहिर कार्बोन मोनोअक्साइड निगरानी गर्ने उपकरणहरू राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.२.४.१ त्यस घरको प्रत्येक तल्ला, र एउटा अपार्टमेन्ट भवनको घरमा जाने बरन्डामा एउटा काम गरि रहेको धुवा पत्ता लगाउने उपकरण रहेको र यसको साथै बच्चाहरू सुत्ने सबै कोठाहरूमा एउटा धुवा पत्ता लगाउने उपकरण भएको अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । बच्चाहरू सुत्ने कोठा बाहिर कार्बोन मोनोअक्साइड निगरानी गर्ने उपकरणहरू राखिएको अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.२.५ त्यहाँ कम्तीमा पनि एउटा (१) सहज पहुँचमा रहेको सुक्खा रासायनिक आगो निभाउने उपकरण रहेको हुनु पर्ने छ जसको वर्गीकरण कम्तीमा पनि २- ए :१० बिसी हुनु पर्नेछ । यस आगो निभाउने उपकरणलाई चालू हालतमा कायम राखिनु पर्ने छ । यसमा चालू अवस्थामा रहेको प्रमाणित गर्ने एउटा आधिकारिक ट्याग हुनु पर्ने छ सही ढङ्गले हस्ताक्षर गरिएको हुनु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.२.६ आगो निभाउने उपकरणलाई एउटा बाहिर निस्कने ढोका छेउमा देख्ने स्थानमा भित्तामा टाँगेर राख्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.२.७ एफसीसीपी र सबै कर्मचारीहरू (यदि लागू हुने भए) आगो निभाउने उपकरणको प्रयोग र सञ्चालनमा सु परिचित हुनु पर्नेछ ।
- ५.१०.१.२.८ आगो लाग्यो भने गृहमा एक (१) समयमा उपस्थित सबै बच्चाहरूलाई बाहिर निस्कनको लागि सहयोग गर्नमा एफसीसीपी र कर्मचारी (यदि लागू हुने भए) शारीरिक रूपमा सक्षम हुनु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.३ पाइप लाइन, पानी र ढल

- ५.१०.१.३.१ एफसीसीएच पाइप लाइनलाई असल चालू हालतमा राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.३.२ अनुमति प्राप्त एफसीसीएचले अग्नि सुरक्षाको लागि भर्मोन्ट विभागले स्थापना गरेको लागू हुने जति सबै पाइप लाइनको आचार संहिता पुरा गरेकोबारे अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.३.३ अनुमति प्राप्त एफसीसीएचले वातावरण संरक्षण विभागको लागू हुने नियमहरू सधैं अनुपालना गरेको अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.३.४ पिउने पानी सधैं भर्मोन्ट मानक बमोजिम रहेर पिउन योग्य रहेको वा पिउनको लागि बोतलबन्द गरिएको पानी उपलब्ध गराएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.४ फोहर, पुनर् चक्रण र कूडा खाद
- ५.१०.१.४.१ फोहर मैलालाई सुरक्षित साथ छोपिएको भाँडोहरूमा राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.४.२ बच्चाहरूले कर्मचारीको सुपरिवेक्षणमा मात्र फोहर मैलाको भाँडोसम्म पहुँच पाएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.४.३ पुनर् चक्रण गरिने पदार्थहरू पखालिएको र कीरा फट्याङ्गो, मूसो, छुचुन्द्रो, खरायो, लोखर्के वा बच्चाहरूको लागि सुरक्षा वा स्वास्थ्य सम्बन्धी खतरा उत्पन्न गराउन सक्ने अन्य अरू हानिकारक जीवहरूलाई आकर्षित नगर्ने तवरले भण्डारण गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.४.४ बच्चाहरूको लागि सुरक्षा वा स्वास्थ्य सम्बन्धी खतरा उत्पन्न गराउन सक्ने धातुको क्यान जस्तो पुनर् चक्रण गरिने पदार्थहरू बच्चाहरूको पहुँच भन्दा टाढा राखिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.४.५ फोहर, पुनर् चक्रण र फोहर मैलालाई यसको भाँडोको सीमा नाघ्न नदिने र बच्चाहरूले प्रयोग गरेको कोठाबाट भाँडो भरिएपछि, यदि त्यसबाट गन्ध आए पछि वा अरू कुनै स्वास्थ्य वा सुरक्षा खतरा उत्पन्न भएपछि कम्तीमा पनि एक पटक हटाइएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.४.६ फोहर मैला र पुनर् चक्रणलाई नियमित रूपमा तर प्रत्येक चौध (१४) दिनमा कम्तीमा पनि एक पटक परिसरबाट हटाइएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.४.७ फोहर मैलालाई यदि फोहर मैला लाई कम्पोष्ट बनाउने बाहिर बनाइएको छ भने बच्चाहरू खेल्ने स्थान भन्दा टाढा एउटा नियमित आधारमा तर प्रत्येक सात (७) दिनमा कम्तीमा पनि एक पटक परिसरबाट हटाइएको र बच्चाहरूको लागि सुरक्षा वा स्वास्थ्य सम्बन्धी खतरा उत्पन्न नगराउन तवरले कायम राखिनु पर्ने कुरा एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.५ संवातन, तताउने र सितल बनाउने

- ५.१०.१.५.१ एफसीसीएचको बच्चाले प्रयोग गरेको कुनै पनि कोठाको तापक्रम भुइँको स्तरबाट एक (१) फिट माथि कम्तीमा पनि ६५ डिग्री फरेनहाइटमा बढीमा ८५ डिग्री फरेनहाइट कायम राखिएको र नाबालकहरूले प्रयोग गर्ने क्षेत्रहरू भुइँको स्तरमा कम्तीमा पनि ६८ डिग्री फरेनहाइट कायम राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.५.२ गर्मी मौसममा घर भित्र यथेष्ट मात्रामा हावा आउने जाने स्थान उपलब्ध गराइनु पर्ने छ । बच्चाहरूले ओगटेको सबै कोठाहरूमा ठाडो हावा आउने जाने प्रयोग नगरिएको भए कम्तीमा पनि एउटा (१) खोल्ल मिल्ने र उपयुक्त पर्दा लगाइएको झ्याल हुनु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.५.३ खोल्ल मिल्ने र उपयुक्त पर्दा लगाइएको वा चालू विद्युतिय हावा बाहिर फ्याँक्ने पङ्खाले प्रत्येक सान कोठाबाट हावा बाहिर फ्याँक्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.५.४ हावा आउने जाने नभएको मट्टीतेलको हिटरको प्रयोगलाई निषेध गरिएको छ ।
- ५.१०.१.५.५ सबै तताउने र शीतल पार्ने उपकरणहरूलाई बच्चाहरूलाई चोटपटक पुर्याउन नसक्ने गर्नको लागि सुरक्षित तवरले शिलबन्द गरिएको र अग्नि सुरक्षाको भर्मोन्ट विभागद्वारा स्वीकृत गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.५.६ झ्यालहरू ढोकाहरू वा अन्य बाहिर तर्फ खुला हुने ठाउँमा प्रयोग गरिएको पर्दाहरूलाई राम्री मर्मत गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । बाहिर तर्फ खुला रहने ढोकाहरूमा पर्दा लगाइनु पर्छ ।
- ५.१०.१.५.७ एयर कण्डिशनरहरू सबै भुइँ वा झ्यालको लगायत विद्युतिय पङ्खा र हिटरहरू तिनीहरूले स्वास्थ्य वा सुरक्षाको खतरा उत्पन्न गराउँदा बच्चाहरूको पहुँच भन्दा टाढा रहेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यदि तिनीहरूलाई घर भित्र वा बाहिर राखिएको छ भने तिनीहरूलाई सुरक्षित तवरले टाँसिनु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.६ प्रकाश
- ५.१०.१.६.१ एफसीसीएचमा हेरचाह र शिक्षा उपलब्ध गराइने सबै क्षेत्रहरूमा चोट पटकको जोखिमलाई घटाउनको लागि बच्चाहरूलाई प्रस्ट सँग देख्न दिनको लागि र एफसीसीपी र कर्मचारीलाई हेरेर बच्चाहरूलाई सुपरिवेक्षण गर्न दिनको लागि यथेष्ट मात्रामा प्राकृतिक र कृतिम प्रकाश भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.६.२ गाडी कुदाउने पार्किङ क्षेत्र पैदल यात्री हिँड्ने बाटो र बच्चा, माता पिता र कर्मचारी सदस्यहरूले अँध्यारो भए पछि प्रयोग गर्ने गरेको परिसरको अन्य बाहिरी भागहरूलाई उज्यालो बनाइएकोबारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.१.७ जोखिम पूर्ण परिष्कार र सतहहरू
एफसीसीएच र परिसरका सबै परिष्कार र सतहहरू सुरक्षित र जोखिम रहित भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.१.८ बाल्यकालमा सिसाको विष पर्नुलाई रोगथाम गर्नु

एफसीसीपीले १८ भिएसए भाग ३८ भर्मोन्ट सिसा ऐनको आवश्यकतालाई अनुपालना गर्नु पर्ने छ र अन्यावश्यक मर्मतको चलनहरू (ईएमपी) कार्य सम्पादन गरेको निश्चित गर्नु पर्ने छ । यसमा बच्चाहरूलाई सिसा उक्लिएको पाप्रा र टुक्रा निस्कने रडबाट र चल्ने चलिरहेको झ्याल वा ढोकाको रगडाइबाट जम्मा भएको धुलोबाट सुरक्षित राख्नु समावेश छ तर यसमा मात्र सीमित रहेको छैन ।

५.१०.१.९ कीटनाशक औषधिको प्रयोग

५.१०.१.९.१ अन्य कीरा-फट्याङ्ग्रा निवारण र नियन्त्रणको उपाय असफल भए मात्र प्रयोग गरिनेबारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । सौन्दर्यानुभूति विषयकको कारणको लागि मात्र कीरा-फट्याङ्गालाई नियन्त्रण गर्नको लागि कीटनाशक औषधि प्रयोग गरिनु हुँदैन । सम्भव भएसम्म एफसीसीएचले कम जोखिम भएको कीटनाशक औषधि प्रयोग गरिनु पर्छ । भर्मोन्ट कृषि, खाद्य तथा बजार विभागमा दर्ता गरिएको कीटनाशक औषधिमात्र प्रयोग गर्नु पर्छ र यस नियमावलीको नियम ३.३.६.४ मा आवश्यक भए बमोजिम प्रशासनिक प्रतिवेदनमा अभिलेख राखिनु पर्छ ।

५.१०.१.९.२ सबै करार गरिएको कीटनाशक औषधिहरू भर्मोन्ट कृषि, खाद्य तथा बजार विभागद्वारा रजू गरिएको व्यापारिक लागू गर्नेहरू द्वारा मात्र लागू गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.१.९.३ बच्चाहरूको माता पिता र कर्मचारीलाई कुनै पनि नियोजित कीटनाशक औषधि प्रयोगबारे पाँच (५) दिन अगावै लिखित रूपमा सूचित गराइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । सूचनामा औषधि छर्ने स्थल उपचार गरिने कीरा फट्याङ्ग्राहरू र प्रयोग गरिने प्रस्तावित कीटनाशक औषधि लगायत हुनु पर्ने छ ।

५.१०.१.९.४ बच्चाहरू उपस्थित नभएको बेलामा मात्र कीटनाशक औषधि छर्किएको, कीटनाशक औषधि छर्की सके पछि घर भित्रको क्षेत्रहरूमा हावा आउन जानको लागि यथेष्ट समय भएको र हेरचाहमा रहेका बच्चाहरूले छुने वा मुख लगाउने सतहहरू मा औषधि न छर्किएको वा औषधि छर्की सके पछि राम्ररी सफा गरिएको र स्वस्थकर बनाइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यदि बच्चाहरू उपस्थित रहेको बखत घर बाहिर कीटनाशक औषधि छर्कने हो भने निर्माताको निर्देशनमा वा यदि कीरा नियन्त्रण गर्ने पेसा कर्मिले छर्केको हो भने छर्कनेको निर्देशनमा सिफारिस गरिएको समयसम्म बच्चाहरूलाई ती क्षेत्रहरूमा जाने अनुमति दिइनु हुँदैन ।

५.१०.१.९.५ बच्चाले खोल्ल नसक्ने चारो बाकसमा बाहेक कीराहरूको चारो प्रयोग नगरिने बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । चारो को बाकसहरू बच्चा नपुग्ने ठाउँमा राखिनु पर्ने छ ।

५.१०.१.१.० विषालु पदार्थहरूको व्यवस्थापन

५.१०.१.१.०.१ एफसीसीएचमा भएको विषहरू, विषालु पदार्थ वा जोखिमयुक्त सामग्रीको भाँडोहरू सहज पहिचानको लागि त्यसमा लेबुल टाँसिनु पर्ने छ र यस्तो तवरले र यस्तो अवस्थामा मात्र प्रयोग गरिनु पर्ने छ जसले खाद्य पदार्थलाई प्रदूषित नबनाओस् वा बच्चाहरू वा कर्मचारीको लागि खतरा उत्पन्न नगरोस् ।

५.१०.१.१०.२ प्रज्वलनशील तरल पदार्थ र ग्यासहरू एफसीसीएचमा भण्डारणको लागि भर्मोन्ट अग्नि सुरक्षा विभागले अनुमति दिएको अवस्थामा बाहेक अनुमति दिइनु हुने छैन ।

५.१०.१.१०.३ सबै विषालु र विषाक्त सामग्रीहरूमा बच्चाहरूले पहुँच प्राप्त गर्नु हुँदैन ।

५.१०.१.१०.४ कीट विरोधी पट्टी ओजोन उत्पन्न गर्ने विद्युतसँग जोडने हावा ताजा बनाउने नङ्ग पालिस नङ्ग पालिस हटाउने र एरोसल छर्कनेहरू जस्तो वायु वाहित रसायनहरू निष्कासन गर्ने वा हटाउने उपकरणहरू एफसीसीएचमा बच्चाहरू उपस्थित हुँदा प्रयोग गर्नु हुँदैन ।

५.१०.१.१०.५ बच्चाहरूले पहुँच पाउने बिरुवाहरू (अन्तरङ्ग वा बहिरङ्ग) विषालु हुनु हुँदैन ।

५.१०.१.१०.६ बच्चाहरूलाई एसबेसटोसबाट सुरक्षा गर्ने :

एफसीसीएचको कुनै पनि पुनरुद्धार वा ढाँचा परिवर्तन गर्नु भन्दा पहिला वा यदि भत्काइने, मर्मत गर्ने, संभरण गर्ने हो भने वा एफसीसीएचमा एस्बेस्टोस युक्त निर्माण सामग्रीलाई चलाईएको वा खुला गरिएको अरू अवस्था अवलोकन गरियो भने १८ भि.एस.ए भाग २६ र एस्बेस्टोस नियन्त्रणको नियमनको लागि भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभागको कानुनी र नियामक आवश्यकता भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभागद्वारा प्रमाणीकरण गरिएको व्यक्तिबाट त्यसबारे लेखाजोखा गराएर अनुपालना गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । त्यस लेखाजोखाको परिणाम स्वरूप गरिएको कुनै पनि र सबै न्यूनीकरणको सिफारिसहरू पालना गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । सिफारिस र प्राप्त गरिएको अनुपालनाको कथन सहितको त्यस लेखाजोखाको एक प्रति विभागमा पेस गर्नु पर्ने छ । एउटा स्वास्थ्य जोखिमको रूपमा बालबच्चाहरू सम्भावित रूपमा एस्बेस्टोससँग खुला भएको आधारमा नियामक कारबाही गर्न सकिने छ ।

५.१०.१.११ सुर्ती, मदिरा र गैह्र कानुनी लागू पदार्थको प्रयोग

५.१०.१.११.१ एफसीसीएचमा बच्चाहरू उपस्थित हुँदा (बच्चाहरूले प्रयोग गर्ने अन्तरङ्ग र बहिरङ्ग दुवै वातावरणहरूमा) र बच्चाहरूलाई कार्यक्रमको उद्देश्यको लागि ओसार पसार गरिने कुनै पनि वाहन भित्र पनि सुर्ती र सुर्तीको स्थानापन्न (ई सिगरेट लगायत) मदिरा, र गैह्र कानुनी लागू पदार्थको प्रयोग निषेध गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.१.११.२ बालबालिकाहरू उपस्थित नभएको बखत एफसीसीएचमा धूम्रपान भयो एफसीसीले माता पिताहरूले एफसीसीएचमा आफ्नो बच्चा भर्ना गर्नु भन्दा पहिला नै माता पिताहरूलाई तिनीहरूको बच्चा सुर्ती जन्य उत्पादनहरू वा सुर्तीको स्थानापन्न वा दुवै प्रयोग भएको वातावरणमा खुला हुने जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

५.१०.१.११.३ एफसीसीएचमा काम गर्ने वा स्वयम् सेवा गर्ने कुनै पनि व्यक्तिले एफसीसीएचमा बच्चाहरू उपस्थित हुँदा मदिरा प्रयोग गर्नु हुँदैन वा मदिरा वा लागू पदार्थको प्रभावमा हुनु हुँदैन । चिकित्सकले अभिदत्त गरेको औषधि वा एफसीसी र कर्मचारीको बच्चाहरूलाई यथेष्ट मात्रामा सुपरिवेक्षण गर्ने हेरचाह गर्ने क्षमतामा नपुर्याउने काउण्टरबाट किन्न सकिने औषधि सेवन गर्न सकिने छ ।

५.१०.१.१२ बन्दुक र अन्य हतियारहरू

सबै खाले बन्दुक र सिकारी चक्रु लगायत तर यसमा मात्र सीमित नरहेर अन्य हतियारहरू, तीरन्दाजको उपकरणहरू र गोलीगट्टा जस्तो हतियारको उपकरण एफसीसीएचमा ताला बन्द गरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । गोलीगट्टालाई तालाबन्द गरिनु पर्नेछ र हतियारहरूबाट अलग रहेको कोठामा भण्डारण गरिनु पर्ने छ ।

५.१०.१.१३ टेलिफोनहरू

५.१०.१.१३.१ एफसीसीएचमा बच्चाहरू उपस्थित हुँदा सधैं उपलब्ध हुने र सेवा दिने एउटा काम गर्ने टेलिफोन भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । टेलिफोन नम्बर विभागलाई र भर्ना भएको बच्चाहरूको माता पिताहरूलाई उपलब्ध गराइनु पर्ने छ । यदि एन्सरीड मेसिन प्रयोग गर्ने हो भने माता पिताहरूले दिउँसो एफसीसीपीसँग सञ्चारण गर्न सक्षम भएको निश्चित गर्नको लागि एफसीसीपीले त्यसलाई प्रत्येक पन्ध्र (१५) मिनेटमा जाँच गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.१.१३.२ ९११ र एफसीसीएचलाई निर्देशन सहित निम्नलिखित टेलिफोन नम्बरहरूको एउटा सूचि फोनको नजिक टाँस गरिएको वा राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ :

- प्रहरी;
- दमकल ;
- एम्बुलेन्स / उद्धार गर्ने टुकडा;
- विष केन्द्र (1-800-222-1222);
- बाल विकास विभाग; र
- बाल दुर्व्यवहार हटलाईन ८९९ नम्बर

बच्चा निर्दिष्ट जानकारी :

- माता पितासँग सम्पर्क;
- आपतकालीन सम्पर्कहरू; र
- चिकित्सक सम्पर्क जानकारी

५.१०.१.१४ पाल्तु जनावरहरू

५.१०.१.१४.१ एफसीसीएचमा उपस्थित जनावरहरूले बच्चाहरू र कर्मचारीलाई खतरा वा स्वास्थ्य सम्बन्धी खतरा प्रस्तुत नगर्ने बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.१.१४.२ एफसीसीएचमा उपस्थित वा ल्याइएको कुनै पनि जनावर वा पाल्तु जनावरहरूलाई कानुनमा तोकिए बमोजिम सुई लगाइएको र त्यस बारेको दस्तवेजिकरण एफसीसीएचमा कायम राखिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.१.१४.३ एफसीसीएचमा उपस्थित जनावरहरूलाई बच्चाहरू र कर्मचारीलाई स्वास्थ्य सम्बन्धी खतरा उत्पन्न नगर्ने गरि सुरक्षित र स्वस्थ तवरले कायम राखिनु पर्ने र हेरचाह गरिनु पर्नेछ ।

५.१०.१.१४.४ खाना वा पेय पदार्थ तयारी गर्ने वा पस्कने सतहहरूमा जनावरहरूलाई आउन दिनु हुँदैन ।
स्वतन्त्र घुमफिर गर्ने जनावरहरूलाई खाना खाइ रहेको बच्चाहरूको नजिकमा आउन दिनु हुने छैन ।

५.१०.१.१५ विध्वंसक वा खतरनाक व्यवहार

उसको उपस्थिति वा व्यवहारले कार्यक्रममा बाधा पुर्याउने, कर्मचारीहरूलाई तिनीहरूको उत्तरदायित्वबाट अन्यत्र मोड्ने बच्चाहरू र/ अथवा कर्मचारीहरू माझ डर उत्पन्न गराउने वा त्यसलाई प्रवर्द्धन गर्ने वा उसको कार्य वा व्यवहारले हानिको जोखिम प्रस्तुत गर्ने विश्वास गर्नको लागि एउटा कारण हुने एफसीसीएच र जायजेथाको घरायसी सदस्यहरू, माता पिताहरू, कर्मचारी, साझेदारी कर्मचारी वा स्वयम् सेवकहरू लगायत तर त्यसमा मात्र सीमित नरहेको कुनै पनि व्यक्तिलाई एफसीसीपीले निषेध गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.२ भान्सा घर

५.१०.२.१ सामान्य भान्सा घरको प्रावधानहरू

५.१०.२.१.१ सबै कार्य स्थलमा खाता तयारी गर्ने कार्यको लागि विभागबाट अनुमति लिइएकोबारे अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । कार्य स्थलमा खाजा तयार गर्नको लागि मात्र विभागको स्वीकृति आवश्यक हुँदैन ।

५.१०.२.१.२ खान वा पेय पदार्थ तयारी गरिँदै गर्दा वा पस्कँदै गर्दा खाना तयार गरिने सतहलाई अरू क्रियाकलापहरूको लागि प्रयोग गरिनु हुँदैन ।

५.१०.२.१.३ भान्सा कोठा र सबै खाने कुराको तयारीहरू भण्डारण र पस्कने क्षेत्रहरू र भाँडाकुँडाहरू सफा स्वस्थ र कीराहरू, मुसाहरू, धूलो र अन्य प्रदूषणबाट मुक्त राखिनु पर्नेछ ।

५.१०.२.१.४ भान्सा कोठामा तातो र चिसो बग्ने पानी भएको एकल टुटी भएको कम्तीमा पनि एउटा (१) सिंक हुनु पर्नेछ ।

५.१०.२.२ उपकरण, भाँडा धुने र सतहहरू

५.१०.२.२.१ बच्चाहरूले प्रयोग गर्ने सबै भाँडाकुँडाहरू कपहरू र गिलासहरू किनारामा नफुटेको, नचर्किएको वा अन्य दोषबाट मुक्त रहेको कुरा एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.२.२.२ भान्सा कोठामा बच्चाहरू र वयस्कको लागि सबै खाने कुराहरू तयार गर्न, भण्डारण गर्न, पस्कन र सफा गर्न आवश्यक सञ्चालन उपकरणहरू रहेको हुनु पर्नेछ । भान्सा कोठाको सबै मेशिन र उपकरणहरू सजिलै सफा गर्न सकिने गरि निर्माण गरेर र मिलाएर राख्नु पर्ने छ र असल मरम्मत गरिएको हुनु पर्ने छ ।

५.१०.२.२.३ यदि एफसीसीपीले एउटा डिसवासर प्रयोग गर्छ भने डिसवासरलाई निर्माताको सिफारिस बमोजिम स्थापना र सञ्चालन गरिनु पर्ने छ ।

५.१०.२.२.४ भाँडा धुने उपलब्ध नरहेको अवस्थामा र खाने कुरा पस्कदा एकल सेवा अदतहरू प्रयोग नगरिँदा भाँडाहरू धुँदा ढल भएको तीन (३) वटा उपखण्ड भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । एउटा चार

(४) चरणको प्रक्रियामा सबै थाल र भाँडाकुँडाहरूलाई भाँडा धुने, पखाल्ने, स्वस्थ्यकर बनाउने र हावामा सुकाउने समावेश भएको हुनु पर्नेछ ।

- भाँडाहरूलाई तातो सफा पानीमा साबुनले धुनु पर्ने छ ।
- भाँडाहरूलाई तातो सफा पानीमा पखाल्नु पर्नेछ ।
- भाँडाहरूलाई त्यसपछि एउटा स्वस्थ्यकर बनाउने पखाल्नेमा कम्तीमा पनि दस (१०) सेकेण्ड सम्म डुबाउनु पर्ने छ । स्वस्थ्यकर बनाउने पखाल्ने ईपीए दर्तावाल वा घोल ब्लिच र पानीको मिश्रण हुनु पर्ने छ । यदि ब्लिच प्रयोग गरिरहेको भए यस उद्देश्यको लागि मिश्रण गर्दा एफसीसीपीले निर्माताको निर्देशनहरू पालना गर्नु पर्नेछ ।
- भाँडाहरूलाई हावामा सुकाइनु पर्ने छ ।

५.१०.२.२.५ खाने कुरा तयार गर्नको लागि प्रयोग गरिने सबै सतहहरू सजिलै गरी सफा गर्न सकिने खालको र नन् पोरोस हुनु पर्नेछ ।

५.१०.२.२.६ कपहरू, प्लेटहरू, काटा चम्चाहरू र अन्य एकल सेवा भाँडा र भाँडाकुँडाहरू लगायत सबै एकल सेवा अदतहरूलाई एक पटको लागि मात्र प्रयोग गरिनु पर्ने छ ।

५.१०.२.३ भण्डारण

५.१०.२.३.१ चाँडो बिग्रीने खाने कुराहरूलाई ४० वा त्यो भन्दा चिसोमा राख्नको लागि एफसीसीपीको एउटा रेफ्रिजरेटर र जमेको खाने कुराहरूलाई ० डिग्री फरेनहाईट वा त्यो भन्दा चिसो राख्नको लागि एउटा फ्रिजर हुनु पर्छ । लन्च बक्सहरू लगायत मा भण्डारण गरिएको खाने कुराहरूलाई चिसो हावा स्वतन्त्र रूपमा प्रवाह हुन सक्ने तवरले भण्डारण गर्नु पर्ने छ । रेफ्रिजरेटर गरिएको सबै खाने कुराहरूलाई ढाकिएको हुनु पर्ने छ ।

५.१०.२.३.२ सबै खाने कुराहरूलाई मिति लेखिएको भाँडामा राखिनु पर्ने छ । खास बच्चाले प्रयोग गर्ने वा उसको लागि तोकिएको खाने कुरालाई सरल रूपले लेबुल टाँसिएको हुनु पर्ने छ ।

५.१०.२.३.३ सबै भाँडाकुँडा, औजारहरू र खाने कुरा कीराहरू, मुसाहरू, धूलो र अन्य प्रदूषणबाट मुक्त रहेको एउटा सफा सुक्खा स्थानका भण्डारण गरिनु पर्ने छ र प्रदूषणलाई रोकथाम गर्ने तवरले सञ्चालन गरिनु पर्ने छ ।

- यदि खुला रूपमा भण्डारण गरिएको भए सबै भाँडा र भाँडाकुँडाहरूलाई भुइँबाट अठार (१८) इन्च माथि राखिनु पर्ने छ
- भाँडाहरूलाई एउटा बन्द गरिएको ठाउँमा भण्डारण गरिनु पर्ने छ;
- प्रयोग नभएको अवस्थामा भाँडाकुँडाहरूलाई छोप्नु पर्ने छ वा उल्टाउनु पर्नेछ; र
- एक पटकमात्र पस्किने अदतहरूलाई खरिद गरेर स्वस्थ्यता कार्टुनहरूमा भण्डारण गरिनु पर्ने छ ।

५.१०.२.३.४ खाने कुराहरूलाई सफा गर्ने सामग्रीहरूबाट अलग रूपमा भण्डारण गरिनु पर्ने छ ।

५.१०.२.४ खाद्य पदार्थको सुरक्षा

५.१०.२.४.१ छोप्र नसकिने खुला घाउ भएको व्यक्तिहरूले खाने कुरा तयार वा सञ्चालन नगरेको एफसीसीपी निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.२.४.२ खाने कुरालाई उपयुक्त तापक्रममा पकाइनु पर्ने छ र तयार गर्नासाथ तुरुन्त पस्केर दिनु पर्ने छ । पुन तताइको खाने कुरालाई कम्तीमा पनि १६५ डिग्री फरेनहाइटमा पकाइनु पर्ने छ । तातो खाने कुराहरूलाई कम्तीमा पनि १३५ डिग्री फरेनहाइटको तापक्रममा कायम राखिनु पर्ने छ र चिसो खाने कुराहरूलाई पनि ४१ डिग्री फरेनहाइट भन्दा बढी तापक्रममा कायम राखिनु हुँदैन ।

५.१०.२.४.३ सबै तयारी रूपमा चाँडो नष्ट हुने खाने कुराहरूलाई तयारी गर्दा वा पस्किँदा एक (१) घण्टा भन्दा बढी समयसम्म कोठाको तापक्रममा राखिनु हुँदैन । तयारी रूपमा रहेको चाँडो नष्ट हुने खाने कुराहरूलाई रेफ्रिजरेटरमा एउटा ढाकिएको कम गहिरो कराइमा भण्डारण गरिनु पर्नेछ ।

५.१०.२.४.४ जमेको खाने कुराहरूलाई रेफ्रिजरेटरमा चिसो बगिरहेको पानीमा पगालिनु पर्ने छ वा माइक्रोवेभ ओभनमा पगाल्नु पर्ने छ ।

५.१०.२.४.५ सबै असुरक्षित दूषित खाने कुराहरूलाई तत्काल नष्ट गरिनु पर्ने छ । फुलिएको, खिया लागेको, खोस्रिएको वा प्वाल परेको क्यान बन्द खाने वा पिउने कुराहरू लाई उपभोग गरिनु हुँदैन ।

५.१०.२.४.६ ताजा फलफूल र तरकारीहरूलाई खानको लागि बाँड्नु भन्दा पहिला राम्ररी धुनु पर्ने छ ।

५.१०.२.४.७ बच्चा वा वयस्कलाई पस्किएको खाने कुरा यदि नखाइएको भए त्यसलाई नष्ट गर्नु पर्छ । खाने कुरालाई पस्कि सकेपछि नष्ट गर्नु बाहेक त्यसलाई फेरि प्रयोग गर्नु, अर्कै बच्चालाई दिनको लागि पस्कनु वा भण्डारण गर्नु हुँदैन ।

५.१०.३ बहिरङ्ग खेल्ने क्षेत्र

५.१०.३.१ बहिरङ्ग खेल्ने क्षेत्रको सामान्य प्रावधानहरू

५.१०.३.१.१ विभागले स्वीकृत गरेको एफसीसीएचको परिसर वा एउटा हिँडेर पुग्ने सुरक्षित दूरीमा फुर्तिलो खेल र ठूलो मांसपेशीको क्रियाकलापको अवसर उपलब्ध गराउने यथेष्ट मात्रामा ठूलो एउटा सुरक्षित बहिरङ्ग खेल क्षेत्र हुनु पर्नेछ ।

५.१०.३.१.१.१ विभागबाट स्वीकृत अनुमति प्राप्त एफसीसीएचको परिसर वा एउटा हिँडेर पुग्ने सुरक्षित दूरीमा फुर्तिलो खेल र ठूलो मांसपेशीको क्रियाकलापको अवसर उपलब्ध गराउनको लागि प्रति बच्चा कम्तीमा पनि ७५ वर्ग फिट क्षेत्रफल भएको एउटा सुरक्षित बहिरङ्ग खेल क्षेत्र एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीपी एफसीसीएचले कायम गरेको वा पहुँच भएको हुनु पर्ने छ ।

५.१०.३.१.२ बहिरङ्ग खेल क्षेत्रमा सूर्यको तापबाट जोगिने स्थलको प्रावधान समावेश हुनु पर्ने छ ।

५.१०.३.१.३ बहिरङ्ग खेल क्षेत्रमा जाली लगाइएको वा अन्यथा यातायात र अन्य खतराबाट सुरक्षित हुनु पर्ने छ । जाली लगाउने वा काँडा वा झाडीको पट्टी वा अन्य स्पष्ट सिमानाहरू जस्तो प्राकृतिक अवरोधहरूले

बच्चाहरूलाई बाहिर जानबाट रोक थाम गर्न र बहिरङ्ग खेलको लागि सुरक्षित तवरले सुपरिवेक्षण गर्न सहज हुनु पर्ने छ ।

५.१०.३.१.४ यदि जाली प्रयोग गरिएको भए त्यो बलियो, सुरक्षित र सहारा दिनको लागि सुदृढ बनाइएको, त्यस माथि चढ्नलाई हतोत्साहित पार्नको लागि निर्माण गरिएको र एफसीसीपी र अथवा कर्मचारी द्वारा बच्चाहरूको दृश्य सुपरिवेक्षणलाई बाधा नपुर्याउने हुनु पर्ने छ ।

५.१०.३.१.५ यी नियमावलीहरूको लागू हुने मिति पछि स्थापना गरिएको जाली निम्न बमोजिमको हुनु पर्ने छ:

- प्वालहरू ३.५ इन्च भन्दा ठूलो नभएको कम्तीमा पनि चार ४ फिट उचाइ भएको हुनु पर्ने छ;
- आफै बन्द हुने र आफै चुकुल लाग्ने प्रविधि भएको प्रवेश द्वार भएको हुनु पर्ने छ; र
- एउटा (१) ढोकाबाट एफसीसीएचमा नपुगिने गरि कम्तीमा पनि दुई (२) वटा बाहिर निस्कने ढोका समावेश हुनु पर्ने छ ।

५.१०.३.१.६ बहिरङ्ग खेल क्षेत्र टोकरीहरू, नढाकिएको फोहर फाल्ने क्यानहरू, उच्च रूपमा प्रज्वलनशील पदार्थ, पानी भरिएको पोखरी र अन्य खतराहरू नभएको हुनु पर्ने छ । जनावरको गोबर, कुडा कर्कट, वयस्कको ज्यावला वा बच्चालाई चोटपटक लाग्न सिक्रे अन्य वस्तुहरू जस्तो तर त्यसमा सीमित नरहेको खतरा नभएको निश्चित गर्नको लागि बच्चाहरू खेलन सुरु गर्नु भन्दा पहिला नै एफसीसीपीले बहिरङ्ग खेल क्षेत्रलाई निरीक्षण गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.३.२ खेलने उपकरण र चढ्न मिल्ने खेलौनाहरू

५.१०.३.२.१ सबै बहिरङ्ग खेलने उपकरणहरू बलियो, सुरक्षित, सफा र खस्रो किनाराहरू, तीखो कुनाहरू, चिमोटने र च्याप्ने बिन्दुहरू, चर्किएको खुला बोल्टहरू बाट मुक्त हुनु पर्छ ।

- अडिकने बाट रोकथाम गर्नको लागि उपकरणहरूमा कुनै पनि प्वाल ३.५ देखि नौ (९) इन्च बीच हुनु हुँदैन ।
- पिङको जन्जिरहरूमा सुरक्षा कवचहरू हुनु पर्ने छ र पिङको आसनहरू कुनै पनि तीखो किनारा नभएको नरम सामग्रीद्वारा बनिएको हुनु पर्नेछ ।

५.१०.३.२.२ उपकरणहरू यस्तो तवरले मिलाएर राख्नु पर्ने छ कि बहु कार्य बनिबनाउ घरायसी खेलने संरचना बाहेक एउटा (१) उपकरणसँग खेलने बच्चाले अर्को उपकरण खेलने बच्चालाई दखल पुर्याउनु हुँदैन ।

५.१०.३.२.३ ठूलो बहिरङ्ग खेलने उपकरणलाई निर्माताले तोके बमोजिमले बलियोसँग अडाएर राखिएको ठोस वा अस्फाल्टले बनेको सतहमा नराखिएको र प्रयोग क्षेत्रहरूको लागि निर्माताले तोके बमोजिमले राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.३.२.४ बालुवाको बासहरूलाई सुरक्षित र स्वस्थ तवरले कायम राखिएको हुनु पर्ने छ ।

५.१०.३.२.५ साईकल तीन चक्के साइकल स्कुटर र अन्य चढ्न मिल्ने खेलौनाहरू चढ्न मिल्ने खेलौना प्रयोग गर्ने बच्चाको आकार बमोजिमले सही आकारको हुनु पर्ने छ र चढ्न मिल्ने खेलौनाहरूलाई असल अवस्थामा कायम राखिनु पर्ने छ ।

- तीन चक्के साइकलमा स्पोकहरू हुनु हुँदैन, जन्जिर भएको साइकल र तीन चक्के साइकलहरूमा जन्जिर रक्षकहरू हुनु पर्ने छ ।
- सबै बच्चाहरूले बाहिर साइकल चढ्दा र स्कुटर प्रयोग गर्दा सही ढङ्गले मिल्ने हेल्मेट लगाएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.३.३ सुरक्षित प्रयोग क्षेत्र

चढ्ने औजार लगायत चिप्लेटीहरू, पिडहरू, अन्य त्यस्तै उपकरणहरू भुइँबाट माथि तीस ३० इन्च वा त्यो भन्दा अग्लो सबै खेल्ने उपकरणहरूको लागि त्यस उपकरण तलको र वरिपरिको सतह, सिफारिस गरिएको प्रयोग गर्ने क्षेत्र समेत, यदि बच्चाहरू लडेमा सुरक्षा गर्ने अनुमति प्राप्त स्थितिस्थापक सामग्रीबाट बनेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

- प्रयोग क्षेत्रको सामग्रीहरूमा काठको चिपहरू केराउ ढुङ्गा पराल रचना गरिएको काठको फाइबर बालुवा सुरक्षा जाँच गरिएको धुसा पारिएको वा रबर जस्तो सामग्री वा सुरक्षात्मक कुशनको लागि ढाँचा तयार गरिएको रबरको चटाइ हुनु पर्छ ;
- प्रयोग क्षेत्रमा प्रयोग गरिएको सामग्री त्यस उपकरणको सबै भन्दा उच्च माथि चढ्ने सतहद्वारा निक्क्योल गरिएको परीक्षण गरिएको सामग्रीहरूको नाजुक गहिराइ सबैभन्दा ताजा संयुक्त राज्य उपभोक्ता उत्पादन सुरक्षा आयोगको सार्वजनिक खेल मैदान सुरक्षा हाते पुस्तकमा सूचीकृत गरिएको सिफारिसहरूलाई पालना गरेको हुनु पर्नेछ ;
- प्रयोग क्षेत्रमा प्रयोग गरिएको सामग्रीलाई स्थापना गरेर निर्माताको निर्देशन बमोजिम त्यसलाई कायम राखिनु पर्ने छ ;
- बालुवा पराल वा धुजा पारिएको रबर जस्ता खुकुलो सामग्रीहरू प्रयोग क्षेत्रमा प्रयोग गरिएको छ भने त्यस सामग्रीलाई नियमित रूपमा स्तर निर्धारण गरिएको अनि गहिराइ र प्लवनशीलतालाई कायम राख्नको लागि पुन भरण गरिएकोबारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ; र
- यदि प्रयोग क्षेत्रको प्लवनशील सामग्री जम्यो भने प्लवनशील सामग्री न पग्लिएसम्म र फेरी प्लवनशील नभएसम्म बच्चाहरू त्यस उपकरणमा नखेल्नेबारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.४ अन्तरङ्ग क्षेत्र

५.१०.४.१ बच्चाहरूको प्रयोग योग्य स्थानमा पहुँच

बच्चाहरूको प्रयोगको लागि ढाँचा तयार गरिएको अन्तरङ्ग क्षेत्र एफसीसीएच सञ्चालनमा आएको बखत बच्चाहरूको लागि उपलब्ध रहेको, स्वतन्त्र हिँडडुलको र सक्रिय खेलको लागि यथेष्ट रहेको प्रत्येक बच्चाको लागि यथेष्ट स्थान हुने गरि मिलाइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.४.१.१ एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीएचमा प्रति बच्चा कम्तीमा पनि पैँतीस (३५) बर्ग फिट सुरक्षित प्रयोग योग्य स्थान रहेको हुनु पर्छ । स्वतन्त्र हिँडडुलको र सक्रिय खेलको लागि प्रत्येक बच्चाको लागि यथेष्ट स्थान हुनु पर्ने छ । यसको नाप घर भित्र पर्खाल देखि पर्खाल सम्म हुनु पर्छ । बर्ग फिटलाई निष्क्योल गर्दा बच्चाहरूको स्वतन्त्र हिँडडुल र सक्रिय खेलमा अवरोध पुर्याउने टेबुल कुर्सीहरूलाई घटाउन मिल्ने कारक तत्व मानिनु पर्ने छ । स्नान कोठा, भण्डारण स्थान, हलको बाटोहरू, फर्नेस कोठाहरू र बच्चाहरूले नियमित रूपमा सुत्न वा खेल्नको लागि प्रयोग नगरिने अन्य क्षेत्रहरू प्रयोग योग्य स्थानको आवश्यक बर्ग फिटको हिसाब गर्नको लागि गणना गरिनु हुँदैन ।

५.१०.४.२ बाहिर निस्कनेहरू

५.१०.४.३ बच्चाहरूले प्रयोग गर्ने सिँढीहरू, हलवे झ्यालहरू र कोठाको ढोकाहरू सधैं स्पष्ट र भण्डारण गरिएको, अदतहरू हटाउन नमिल्ने अवरोधहरू, खेलौना र अन्य अदतहरूबाट कुनै अवरोध नभएको हुनु पर्ने छ ।

५.१०.४.३ सिँढी र भर्याङहरू

५.१०.४.३.१ भित्र र बाहिर तीन (३) वटा भन्दा बढी सिँढीहरू भएको भर्याङहरूमा रेलिङ भएको र राम्ररी प्रकाश व्यवस्था गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.४.३.२ भर्याङहरूमा सुरक्षित र बलियो प्रवेश द्वारहरू प्रयोग गरिएको छत्तीस (३६) महिना भन्दा कमको बच्चाहरू उपस्थित हुँदा सधैं पहुँच योग्य भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.४.४ स्नान कोठाहरू

५.१०.४.४.१ एफसीसीएचमा एउटा (१) सही ढङ्गले काम गर्ने चर्पी र हात धुने सिंक भएको कम्तीमा पनि एउटा (१) स्नान कोठा भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.४.४.२ स्नान कोठामा यस नियमावलीको नियम ५.२.१.५ को आवश्यकता पुरा गर्ने सही ढङ्गले काम गर्ने हात धुने सिंक(हरू) भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.४.४.३ बच्चाहरूले प्रयोग गर्ने स्नान कोठाहरूमा तयारी अवस्थामा उपलब्ध रहेको र सही ढङ्गले नष्ट गरिने टोइलेट पेपर हुनु पर्ने छ । प्रत्येक पटकको प्रयोग पछि चर्पीहरूमा फ्लस गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.४.५ सर सफाइ, मर्मत सम्भार र सुरक्षा

- ५.१०.४.५.१ एफसीसीएच यसको सजावटहरू र खेलौनाहरू सफा र मिलाइएको अवस्थामा राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.४.५.२ सबै भित्री र बाहिरी पर्खालहरू, छतहरू, चिम्रीहरू, भुइँहरू, ढोकाहरू, सिलिङहरू, झ्यालहरू, स्काइलाईटहरू, भर्याङहरू, च्याम्पहरू, डबलीहरू असल मर्मत सम्भारमा रहेको हुनु पर्ने छ ।
- ५.१०.४.५.३ एफसीसीएचलाई कीरा र मुसाहरूबाट मुक्त राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.४.५.४ हेरचाह र शिक्षा उपलब्ध गराइने क्षेत्रहरूमा भुइँ सफा राखिनु पर्ने छ ।
- कार्पेट नओछ्याइएको भुइँहरू दैनिक रूपमा बढार्नु पर्छ, र
 - कार्पेट ओछ्याइएको भुइँहरू हप्पै पछि भ्याक्युम गरिनु पर्छ ।
- ५.१०.४.५.५ बच्चाहरूको पहुँच हुने कडा सतहहरू चिल्लो, नन पोरोस र सफा गर्नको लागि सजिलो हुनु पर्छ । खास सतहहरू र अदतहरूलाई सफा गर्ने कीटाणु रहित बनाउने र स्वस्थ बनाउने एउटा तालिकाको लागि यस नियमावलीको भाग ५.२.६ हेर्नुहोस् ।
- ५.१०.४.५.६ बाहिरी भर्याङहरू हिँड्ने स्थानहरू च्याम्प र डबलीहरूबाट बरफ र हिउँ वा बाहिर निस्कने बाटोमा अवरोध पुर्याउन सक्ने अन्य वातावरणीय खतराहरूबाट सफा गर्नु पर्छ ।
- ५.१०.४.५.७ बच्चाहरूले प्रयोग गर्ने खेलौना र अन्य उपकरणहरू बलियो र खस्रो किनाराहरू चिमोट्ने र चेप्रे बिन्दुहरू चिराहरू खुला बोल्टहरू सानो खुकुलो टुक्रा अडिक्ने क्षेत्रहरू र जस्तो तर यसमा मात्र सीमित नरहेको खतराबाट मुक्त भएको र संयुक्त राज्य उपभोक्ता उत्पादन सुरक्षा आयोगको प्रत्यावहान बाट मुक्त रहेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.४.५.८ एकजना योग्य स्वास्थ्य अभ्यास कर्ताद्वारा मेडिकल रूपमा आवश्यक भएको मानिएको अवस्थामा बाहेक चलायमान बेबी वाकरहरू प्रयोग गरिनु हुँदैन ।
- ५.१०.४.५.९ छत्तीस इन्च वा त्यो भन्दा सानो आकारको ट्राम्पोलीनहरू प्रयोग गर्न सकिने छ ।
- ५.१०.४.५.१० सबै कला र खेल्ने सामग्रीहरू विषालु नभएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.५ पौडी पोखरी र पानी पोखरीहरूमा पहुँच
- ५.१०.५.१ बच्चा पौडी वा हुलिने क्रियाकलापहरू मा संलग्न हुनु भन्दा पहिला नै प्रत्येक बच्चाको माता पिताहरूबाट लिखित अनुमति लिइनु पर्ने छ । यस लिखित अनुमतिलाई प्रत्येक बच्चाको फाइलमा राखिनु पर्ने छ ।
- ५.१०.५.२ पोखरी/ पानी मा जाली लगाउने
- ५.१०.५.२.१ पानी भरिएको हेलिने पोखरीहरूको लागि एउटा जाली राख्न आवश्यक हुँदैन ।
- ५.१०.५.२.२ भुइँ भित्र र भुइँ माथिको पोखरीहरू वा प्राकृतिक वा बहिरङ्ग खेल क्षेत्रबाट पहुँच पाउन सकिने मानव निर्मित पानीको निकायहरूको लागि एफसीसीपी र /अथवा कर्मचारीको अनुमति

अवलोकन र सुपरिवेक्षण बिना बच्चाहरू पुग्न नसकोस् भनेर एउटा जाली राखिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । पोखरी वरिपरिको तार जाली फेदमा अधिकतम ठाडो अन्तर ३.५ इन्च भएको कम्तीमा पनि चार (४) फिट अग्लो हुनु पर्ने छ । पोखरीको पानी तर्फ फर्किएको पट्टी त्यस ढोकाको माथिल्लो भागबाट कम्तीमा पनि तीन (३) इन्च तल स्वतः खोलिने र स्वतः चुकुल लाग्ने प्रविधि स्थापना गरिएको ढोकाहरू बाहिर तर्फ खोलिनु पर्ने छ । प्रयोग नभएको अवस्थामा ढोकाहरूमा ताला बन्द गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.५.३ पोखरीको पानी स्वस्थकर बनाउने चलनहरू

५.१०.५.३.१ हेलिने पोखरीहरू प्रयोग भएको अवस्थामा दैनिक रूपमा सफा गरिएको र सङ्क्रमण रहित बनाइएको र कम्तीमा पनि दैनिक रूपमा ताजा पानीले भरिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । हेलिने पोखरीहरू खाली हुनुपर्ने छ र प्रयोग नभएको अवस्थामा सुक्खा रूपमा भण्डारण गरिनु पर्ने छ ।

५.१०.५.३.२ भुइँ भित्रको र भुइँ माथिको पोखरीहरूको लागि पानी फिल्टर गरिएको र एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.५.३.३ बहिरङ्ग खेल क्षेत्रबाट पुग्न सकिने प्राकृतिक वा मानव निर्मित पानीको निकायको लागि एफसीसीपीले यो सिसा जनावरको गोबर र अन्य स्वास्थ्य र सुरक्षा जोखिमबाट मुक्त रहेको निश्चित गर्नको लागि प्रयोग गर्नु भन्दा पहिला दृश्य रूपमा त्यस क्षेत्रलाई निगरानी गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.५.४ पोखरी/ पानी सुपरिवेक्षण/ निषेधहरू

५.१०.५.४.१ बच्चाहरूले हेलिने पोखरी प्रयोग गर्दा एफसीसीपी वा नाबालक /बच्चा सिपिआर वैद्य प्रमाणीकरण भएको कर्मचारी उपस्थित भएको र शारीरिक रूपमा र दृश्य रूपमा सबै बच्चाहरूलाई सधैं सुपरिवेक्षण गरि रहेको निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.५.४.२ बच्चाहरू भुइँ भित्रको वा भुइँ माथिको पोखरीमा वा प्राकृतिक वा मानव निर्मित पानीको निकायमा पौडि रहेको वा खेलिरहेको बेला आत्मविश्वास भएको पौडी खेल्न सक्ने र नाबालक बच्चा सीपीआर वैद्य प्रमाणीकरण वाहक एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारी उपस्थित रहेको र शारीरिक रूपमा र दृश्य रूपमा सबै बच्चाहरूलाई सधैं सुपरिवेक्षण गरि रहेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.५.४.३ हेरचाहमा रहेको बच्चाहरू भुइँ भित्रको वा भुइँ माथिको पोखरीमा वा प्राकृतिक वा मानव निर्मित पानीको निकायमा पौडी खेलि रहेको वा खेलि रहेको अवस्थामा एकजना जीवन रक्षक

उपस्थित रहेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ वा निम्नलिखित कर्मचारी/ बच्चाको अनुपातलाई कायम राख्नु पर्ने छ

- एक (१) जना वयस्क: दुई जना (२) नाबालक/ बामे सर्ने र किण्डरगार्टेन जानु पूर्वको बच्चाहरू
- एक (१) जना वयस्क: विद्यालय जाने उमेरको छ (५) जना बच्चाहरू

५.१०.५.४.४ जीवन रक्षकहरूसँग प्राथमिक उपचार, सिपीआर र वाईएमसीए, अमेरिकी रेड क्रस (एआरसी), अमेरिकाको केटा स्काउट (बिएसए) , ईलिस एण्ड एशोसिएट्स वा समान प्रमाणीकरण उपलब्ध गराउने अर्को राष्ट्रिय रूपमा मान्यता प्राप्त सङ्गठनबाट जीवन रक्षक प्रमाणीकरण हुनु पर्ने छ ।

५.१०.५.४.५ जीवन रक्षकहरू कर्तव्य पालनमा रहेको र त्यस क्षेत्रलाई सुपरिवेक्षण गरि रहेको अवस्थामा तिनीहरूलाई निम्नलिखित कर्मचारी/ बच्चाको अनुपातमा गणना गरिनु हुँदैन । प्रमाणीकरण गरिएको जीवन रक्षकद्वारा सुपरिवेक्षण गरिएको एउटा पौडीको क्रियाकलापमा सहभागी बच्चाको लागि न्यूनतम कर्मचारी/ बच्चाको अनुपातमा निम्न बमोजिम हुनु पर्ने छ

- एक (१) : आठ (८) वा त्यो भन्दा बढी उमेरको बच्चाको लागि दस (१०)
- एक (१) : छ (६) र सात (७) वर्षको उमेरको बच्चाको लागि आठ (८)
- एक (१) : तीन (३) र पाँच (५) वर्षको उमेरको बच्चाको लागि छ (६)
- एक (१) : तीन (३) वर्ष भन्दा कम वर्षको उमेरको बच्चाको लागि तीन (३)

५.१०.५.४.६ पानीको पोखरी/ निकायहरूको पौडी /प्रयोग अँध्यारो भएको सयमा निषेध गरिएको छ ।

५.१०.५.४.७ भर्ना भएको बच्चाको लागि डुब्की लगाउन निषेध गरिएको छ ।

५.१०.६ परिवहन

५.१०.६.१ वाहनको सुरक्षा

५.१०.६.१.१ बच्चालाई परिवहन गर्नको लागि प्रयोग गरिएको वाहन राज्यको कानून बमोजिमले दर्ता गरिएको, निरीक्षण गरिएको र बिमा गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

- ५.१०.६.१.२ यस नियमावलीको नियम ५.७.३ बमोजिम बच्चालाई परिवहन गर्नको लागि प्रयोग गरिएको कुनै पनि वाहनमा प्राथमिक उपचार किटको अतिरिक्त आपतकालिन अदतहरू रहेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.१.३ एफसीसीएचको स्वामित्वमा नरहेको कुनै पनि वाहनले यस नियमावलीको नियम ५.१०.६.१.१- ५.१०.६.१.२ को आवश्यकतालाई पुरा गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यस कागजातलाई ३६५ दिनसम्म एफसीसीएचमा फाइलमा राखिनु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.१.४ कुनै पनि चालकले वाहनको क्षमता भन्दा बढी बालबच्चा र वयस्क लगायत अरू बढी व्यक्तिहरूलाई परिवहन नगरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.२ कारको आसन र आरनको पेटीहरू
- ५.१०.६.२.१ आठ (८) वर्ष भन्दा कम उमेरको सबै बच्चाहरूलाई बच्चाको मेडिकल अवस्था अनुसार विशेष आसनको प्रयोग गर्नु नपर्ने भएमा तिनीहरूको तौल र आकारसँग उपयुक्त हुने गरि एउटा संधीय रूपमा स्वीकृत बच्चालाई वशमा राख्ने प्रणालीमा सुरक्षित राखिनु पर्ने छ । यी बच्चाहरूलाई वशमा राख्ने प्रणालीको आवश्यकता आसन पेटी नभएको बस प्रणालीमा लागू हुने छैन ।
- ५.१०.६.२.२ आठ (८) वर्ष भन्दा बढी उमेरको सबै बच्चाहरूलाई, चालक र कुनै पनि वयस्क यात्रुलाई बाल वशमा राख्ने वा सधैं राम्ररी काम गर्ने अवस्थामा भएको सुरक्षा पेटी प्रणाली प्रयोग गरेर उपयुक्त ढङ्गले वशमा राखिनु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.३ वाहनको अन्तरङ्ग तापक्रम
- सबै वाहनहरूमा सञ्चालन गर्न योग्य तताउने र वातानुकूलन गर्ने हुनु पर्ने छ । बच्चाहरूलाई परिवहन गर्दा एउटा आरामदायी तापक्रमलाई कायम राखिनु पर्ने छ । वातानुकूलन नभएको बसलाई बसको अन्तरङ्ग तापक्रम ८५ डिग्री फरेनहाइट भन्दा बढी नभएको अवस्थामा प्रयोग गर्न पनि सकिने छ ।
- ५.१०.६.४ वाहनको मर्मत सम्भार
- बच्चाहरूलाई परिवहन गर्नको लागि प्रयोग गरिने कुनै पनि वाहन सुरक्षित र असल रूपमा मर्मत सम्भार गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.५ चालकको योग्यता र सुरक्षित चलन
- ५.१०.६.५.१ बालबच्चाहरूलाई परिवहन गर्ने कुनै पनि मोटर वाहनको चालकसँग त्यस वाहनको लागि उपयुक्त वैद्य सवारी चालक अनुमति पत्र भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यदि चालक लगायत सोह्र (१६) वा त्यस भन्दा बढी व्यक्तिहरूलाई एक (१) समयमा परिवहन गरिएको छ भने चालकसँग यात्रुको दरपीठ युक्त एउटा वैद्य व्यवसायिक चालकको अनुमति पत्र भएको हुनु पर्ने छ ।

- ५.१०.६.५.२ चालकले सबै यातायातको नियमहरू पालना गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.५.३ चालकले सवारी चलाउँदा एउटा सेल फोन वा टेक्स्ट प्रयोग नगरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । सञ्चारण गर्न आवश्यक भएमा कुनै पनि हातमा लिइने उपकरण प्रयोग गर्नु भन्दा पहिला चालकले वाहनलाई सुरक्षित स्थानमा पार्क गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.६ परिवहन गरिएको बच्चाहरूको सुरक्षा र सुपरिवेक्षण
- ५.१०.६.६.१ बच्चाहरूको लागि परिवहन उपलब्ध गराउनु भन्दा पहिला माता पिताहरूबाट लिखित अनुमति प्राप्त गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । कार्यक्रमद्वारा रोजगारी न दिइएको कसैले तिनीहरूको बच्चालाई परिवहन गर्न आवश्यक भएमा माता पिताहरूलाई पनि त्यसबारे सूचित गरिने छ ।
- ५.१०.६.६.१.१ बच्चाहरूलाई घरमा परिवहन गर्ने एफसीसीएचलाई लिखित अधिकारमा बच्चालाई छोडिने ठेगाना तोकिएको हुनु पर्ने छ र कुनै अधिकार प्राप्त व्यक्ति उपस्थित नभएको अवस्थामा बच्चालाई छोड्ने वा नछोड्नेबारे उल्लेख गरिएको हुनु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.६.१.२ बच्चाहरूलाई एफसीसीएचको अधिकारमा नभएको एउटा परिवहन सेवामा छोडी दिने एफसीसीएचलाई दिएको लिखित अधिकारमा त्यस लिखित अनुमतिमा टिप्पणी उठाइनु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.६.२ एक समयमा कुनै वाहनमा कुनै पनि बच्चालाई कहिले पनि हेरचाह कर्ता बिना एकलै छोड्न पाइने वा सुपरिवेक्षण नगरिएको हुनु हुने छैन ।
- ५.१०.६.६.३ बच्चाहरूलाई परिवहन गर्दा यस नियमावलीको भाग २ को नियममा स्थापना गरिएको कर्मचारी/ बच्चाको अनुपात सधैं कायम राखिनु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.६.४ तीन (३) जना वा त्यो भन्दा बढी डुलफिर नगर्ने बच्चाहरू वाहन भित्र हुँदा त्यहाँ कम्तीमा पनि दुई (२) जना कर्मचारी सदस्य उपस्थित भएको बएफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.१०.६.६.५ एफसीसीपीले परिवहन गरिएको सबै बच्चाहरूको लेखा राख्ने कार्यविधि स्थापना गरेर लागू गर्नु पर्नेछ । त्यस कार्यविधिमा न्यूनतम पनि निम्नलिखित कुराहरू समावेश हुनु पर्नेछ :
- सबै खेपहरूमा मिति, समय, चालक, वाहन र परिवहन गरिएको बच्चाहरू लगायतको जानकारीको अभिलेख राख्ने ;
 - यदि एफसीसीपी होइन भने बच्चा कुन वयस्कलाई छोडिएको थियो भन्नेबारे अभिलेख राख्ने;
 - यदि अधिकार प्राप्त व्यक्ति वा एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारी नभएको खण्डमा बच्चा छोडिएको ठेगानको अभिलेख राख्ने ; र
 - प्रत्येक खेप पछि प्रत्येक बच्चा वाहन बाहिर निस्किएको निश्चित गर्ने एउटा विधि

५.१०.६.६.७ एफसीसीएचले परिवहन उपलब्ध गराउँदा बच्चालाई घर, एफसीसीएच वा विद्यालय तर्फ र बाट परिवहन गर्न लाग्ने अधिकतम एक (१) तर्फी समय पैतालीस (४५) मिनेट भन्दा बढी नहुने एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.७ कार्यक्षेत्र भ्रमण

५.१०.७.१ सबै कार्य क्षेत्र भ्रमण गर्नु भन्दा पहिला माता पिताहरूको लिखित अनुमति लिइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ र त्यसमा परिवहनको प्रकार र यदि विशेष कार्य क्षेत्रको भ्रमणको लागि लाग्ने अधिकतम एक (१) तर्फी समय पैतालीस (४५) मिनेट भन्दा बढी नहुने हो कि होइन भन्ने कुरा समावेश भएको हुनु पर्ने छ । यस लिखित अनुमतिलाई बच्चाको फाइलमा राखिनु पर्नेछ ।

५.१०.७.२ यस नियमावलीको नियम ५.१०.७.१ बमोजिम सबै हिँडेर जाने भ्रमण गर्नु भन्दा पहिला माता पिताहरूको लिखित अनुमति लिइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.७.३ कार्य क्षेत्र भ्रमण वा हिँडेर जाने भ्रमण ताका बच्चाहरूको स्वास्थ्य र सुरक्षालाई सधैं सुरक्षित राखिनु पर्ने छ ।

५.१०.७.४ कार्य क्षेत्रको भ्रमण वा हिँड्ने कार्य क्षेत्रको भ्रमणमा रहेका बच्चाहरूले प्रयोग गर्ने खेल मैदानहरू र खेल मैदानका उपकरणहरूले यस नियमावलीको बहिरङ्ग खेल क्षेत्रसँग सम्बन्धित नियम ५.१०.३ को आवश्यकताहरूलाई पुरा गरेको वा त्यस भन्दा बढी रहेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.७.५ यस नियमावलीको भाग ६.२ को नियमहरूमा स्थापित सबै कर्मचारी/ बच्चाको अनुपातलाई कार्य क्षेत्रको भ्रमण र हिँड्ने कार्य क्षेत्रको दौरानमा अनुपालना गरिएकोबारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.१०.७.६ कार्य क्षेत्रको भ्रमण र हिँड्ने कार्य क्षेत्र जाँदा एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले बच्चाहरूलाई सधैं शारीरिक रूपमा र दृश्य रूपमा सुपरिवेक्षण गरिनु पर्ने छ ।

५.१०.७.७ एउटा कार्य क्षेत्रको भ्रमणमा पोखरीहरू वा पानीको प्राकृतिक वा मानव निर्मित निकायहरूमा पहुँच समावेश भएमा एफसीसीपी वा कर्मचारीहरूले निम्न लिखित बमोजिम गर्नु पर्ने छ

- त्यो स्थान फुटेको सिसा, जनावरको दिसाहरू, बलियो धारहरू, वा टाँस गरिएको स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतावनीहरू जस्तो स्वास्थ्य र सुरक्षाको जोखिमबाट मुक्त रहेको निश्चित गर्नको लागि प्रयोग गर्नु भन्दा पहिला दृश्य रूपमा त्यस क्षेत्रलाई निरीक्षण गर्ने ;
- यस नियमावलीको भाग ५.१०.५.४ बमोजिम पानी सुपरिवेक्षण/ निषेधहरूसँग सम्बन्धित सबै नियमहरूलाई कठोरतासाथ कायम गरिएको निश्चित गर्ने; र
- बच्चाको पौडन सक्ने क्षमता बारे थाहा नपाइकन पानी कम्मर भन्दा कम गहिरो भएको क्षेत्रहरूमा बच्चाहरूलाई जान निषेध गरिएको निश्चित गर्ने ।

५.११ खाद्य तथा पोषण

५.११.१ खाना र खाजाहरू

५.११.१.१ यस नियमावलीको नियम ४.७ मा आवश्यक भए बमोजिम खाना र खाजाहरूको सम्बन्धमा एफसीसीपीले एउटा लिखित नीति विकास गरेर लागू गर्नु पर्ने छ । यस नीतिलाई सबै माता पिताहरूलाई बच्चा भर्ना गर्ने समयमा उपलब्ध गराइनु पर्ने छ । यसमा निम्नलिखित कुराहरू समावेश हुनु पर्नेछः

- उपलब्ध गराइएको सबै खाने कुराको सेवाहरूबारे वर्णन;
- खाजा र खाना खाने सामान्य समय;
- खानाको एलर्जीहरू, धार्मिक खानाको आवश्यकताहरू र अन्य विशेष आवश्यकताहरू; र
- सुरक्षित खाने बानीहरूबारे नीति र कार्यविधिहरू ।

५.११.१.२ खाना तयार गर्नको लागि उत्तरदायी रहेको व्यक्तिहरूमा पोषणजन्य आवश्यकताहरू, स्वस्थ खाना तयारी, भण्डारण र सफाइ बारे ज्ञान भएको र खाद्य पदार्थको सुरक्षा र खाद्य पदार्थ र पोषणसँग सम्बन्धित एफसीसीएचको नीतिहरूलाई पालना गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.११.१.३ मिनुहरूबारे पहिला नै योजना बनाइएको, मिति तोकिएको र माता पिताहरूले स्पष्ट देखे गरि टाँस गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । टाँस गरिएको मिनुमा गरिने कुनै पनि परिवर्तनबारे जानकारी गराइनु पर्ने छ । आउँदो छ (६) हप्ताको लागि खाना र खाजाको मिनुहरूलाई फाइलमा राखिनु पर्ने छ ।

५.११.१.४ एफसीसीपीले विभिन्न प्रकृतिहरू खाद्य, हातले खाने खाद्य पदार्थहरू र आफै खानको लागि कपको प्रयोग र पोषण शिक्षा प्रवेश गराउनु पर्नेछ । बच्चाहरूलाई आफै पस्कन र आफै खानको लागि प्रोत्साहन दिइनु पर्ने छ ।

५.११.१.५ बच्चाहरूलाई खाने कुरा दिइनु पर्ने छ र खाने कुरा कार्यक्रमद्वारा उपलब्ध गराइँदा दोस्रोहरूको लागि अवसर उपलब्ध गराइनु पर्ने छ तर खानको लागि दबाब दिइनु हुँदैन ।

५.११.२ खाना र खाजामा रहेको पोषण तत्त्व

५.११.२.१ बच्चाहरूलाई तिनीहरू उपस्थित भएको समयमा आधारित भएर न्यूनतम पनि निम्न लिखित खाना र खाजाहरू दिइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ

- चार (४) घण्टा भन्दा कम: एक (१) खाजा
- चार(४) देखि छ (६) घण्टा : एक (१) खाना र एक (१) खाजा

- छ (६) देखि एघार (११) घण्टा : दुई (२) खाना र एक (१) खाजा वा एक (१) खाना दुई (२) खाजाहरू
- एघार (११) घण्टा भन्दा बढी : तीन (३) खाना र दुई (२) खाजा
- पुरा दिनको लागि विद्यालय जाने विद्यालय जाने उमेरका बालबच्चाहरूलाई तिनीहरूको अपरान्हको आगमन पछि एक (१) घण्टा भित्र खाजा दिनु पर्ने छ ।

५.११.२.२ प्रत्येक बच्चाको उमेर सुहाउँदो गरि मिलाइएको उपलब्ध गराइएको खाना र खाजाले चालू युएसडिए/ बाल तथा वयस्क हेरचाह खाद्य कार्यक्रम खानाको ढाँचाको आवश्यकताहरूलाई पुरा गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.११.२.३ १०० प्रतिशत फलफूलको रस दिन सकिने छ । अन्य रस वा चिनीद्वारा गुलियो बनाइएको वा कृतिम रूपमा गुलियो बनाइएको पेय पदार्थहरू दिइनु हुँदैन ।

५.११.२.४ एफसीसीपीद्वारा दुग्ध पदार्थहरूको उत्पादनहरू दिइँदा यसले निम्नलिखित न्यूनतम आवश्यकताहरूलाई पुरा गरेको हुनु पर्नेछ: दुई (२) वर्ष माथिको सबै बच्चाहरूलाई तरल पार्चराइज गरिएको गाईको दूध, १ % वा तर झिकिएको दूध उपलब्ध गराउनु पर्ने छ; एक (१) वा दुई (२) वर्षको बच्चाहरूलाई फर्मुला वा स्तनको दूध नदिइएको अवस्थामा पुरै पाश्चराइज गरिएको गाईको दूध दिनु पर्छ; र पिउने उद्देश्यको लागि तरल दूधको बदलामा पाउडर दूध प्रयोग गर्नु हुँदैन ।

५.११.३ सबै तातो खाने कुरा र तरल पदार्थलाई प्रत्यक्ष रूपमा सुपरिवेक्षण गरिएको र बच्चाहरू पकाउने क्रियाकलापमा संलग्न रहेको वा परिवार शैलीको खानाहरू दिइएको अवस्थामा बाहेक बच्चा नपुग्ने ठाउँमा राखिनु पर्ने छ । तातो पिउने कुरा पिइ रहेको वा पकाइ रहेको एक जना वयस्कले बच्चा बोक्नु हुँदैन ।

५.११.४ बालबच्चाहरूको लागि पिउने पानी सधैं तयारी अवस्थामा उपलब्ध हुनु पर्नेछ ।

५.११.५ एफसीसीपीलाई खाने कुरा भर्मोन्ट स्वास्थ्य विभागद्वारा वैद्य खाद्य सेवा स्थापना अनुमति पत्र भएको एक जना बिक्रेताद्वारा उपलब्ध गराइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

५.११.६ नाबालकको निमित्त पौष्टिकता

५.११.६.१ भर्ना भएको प्रत्येक नाबालकको माता पिताहरूले पौष्टिकताको लागि बच्चाको प्राथमिक स्रोत (स्तनको दूध, इन्फ्यान्ट फर्मुला, वा दुवै) र खुवाउने तालिका तोकेर लिखित रूपमा खुवाउने निर्देशनहरू उपलब्ध गराएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । बच्चाको खाना परिवर्तन भए सँगै निर्देशनहरूलाई अद्यावधिक गरिनु पर्ने छ ।

५.११.६.२ नाबालकहरूलाई तिनीहरूको व्यक्तिगत खुवाउने तालिका र आवश्यकताहरू बमोजिमले खुवाइनु पर्ने छ ।

- ५.११.६.३ सबै नयाँ खाने कुराहरूको प्रवेश माता पिताहरूको अनुमति लिए पछि मात्र गरिनु पर्ने छ ।
- ५.११.६.४ तिनीहरू एउटा सहारा नदिइएको बोतल समाउन सक्ने नभएसम्म बोतलबाट खाउनको लागि नाबालकहरूलाई समातिनु पर्ने छ । एउटा नाबालकलाई खुवाउनको लागि कुनै पनि समयमा बोतललाई अडाए राख्नु हुँदैन ।
- ५.११.६.५ यदि हेरचाहमा रहेको एक (१) जना भन्दा बच्चाको बोतलहरू छ भने एफसीसीपी सबै बोतलहरूमा एक एक गरेर बच्चाको नाम भएको लेबुल टाँसिनु पर्ने छ र एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीद्वारा तयार गरे पछि र यदि माता पिताले तयार गरेको भए आगमन पश्चात् तत्काल रेफ्रिजरेसन गरिनु पर्ने छ ।
- ५.११.६.६ बच्चाहरूलाई अर्को बच्चाको फर्मुला वा स्तनको दूध खुवाउनु हुँदैन ।
- ५.११.६.७ फर्मुला वा स्तनको दूधलाई तताउनु वा एउटा माइक्रोवेभ ओभनमा पगाल्नु हुँदैन । यदि तताइएमा फर्मुला, वा दूधलाई उपयुक्त तवरले मिसाइ सके पछि र सुरक्षित तापक्रममा भएको निश्चित भए पछि मात्र बच्चालाई खुवाइनु पर्ने छ ।
- ५.११.६.८ रेफ्रिजरेसन नगरी नाबालकलाई दिइएको फर्मुला वा स्तनको दूधको प्रयोग नगरिएको भागलाई प्रत्येक पटक खुवाइ सके पछि वा एक (१) घण्टा पछि नष्ट गरिनु पर्ने छ । खुवाउनको लागि तयारी रहेको वा गाढा बनाइएको फर्मुलाको खुला भाँडालाई छोप्नु पर्नेछ, रेफ्रिजरेसन गर्नु पर्नेछ र यदि प्रयोग नगरिएको भए अठचालीस (४८) घण्टा पछि नष्ट गर्नु पर्नेछ । प्रयोग नगरिएको निचोरिएको स्तनको दूधलाई यदि रेफ्रिजरेसन गरिएको भए अठचालीस (४८) घण्टा पछि, यदि जमेको भए दुई (२) हप्ता पछि नष्ट गर्नु पर्नेछ ।
- ५.११.६.९ फर्मुला वा दूधलाई नाबालकको स्वास्थ्य हेरचाह प्रदायकको लिखित दस्तवेजिकरण बिना बच्चाको बोतलमा अन्न, फलफूलको रस वा अरु कुनै पनि खाने कुरासँग मिसाउनु हुँदैन । व्यवसायिक रूपमा तयार गरिएको फर्मुलालाई निर्देशन दिइए बमोजिमले तयार र भण्डारण गरिनु पर्नेछ ।
- ५.११.६.१० नाबालकको खाने कुरा तन्तुको हुनु पर्ने छ र सुरक्षित उपभोगलाई प्रवर्द्धन गर्ने एकरूपता हुनु पर्ने छ र अडिकने जोखिमलाई कम गर्नु पर्ने छ ।
- ५.११.६.११ प्रत्येक नाबालकको लागि बच्चाको खाना त्यस जारमा भएको सम्पूर्ण कुरा एक (१) पटमा दिनु पिने अवस्थामा बाहेक एउटा भाँडोबाट दिइनु पर्ने छ । खोलिएको तर खुवाइ नसकिएको बच्चाको खानाको भाँडाहरूलाई छोपेर राख्नु पर्ने छ मिति राख्नु पर्नेछ र लेबुल टाँसीएको हुनु पर्नेछ । खोलिएको बच्चाको खाने कुरालाई प्रारम्भिक खोलेको समयबाट छत्तीस (३६) घण्टा भित्र अनिवार्य रूपमा प्रयोग गरिनु पर्नेछ नष्ट गरिनु पर्नेछ ।

- ५.११.६.१२ फर्मुला, स्तनको दूध, बोतल र निपलहरू चलाउँदा स्वस्थ विधिहरू प्रयोग गरिनु पर्ने छ । फेरि प्रयोग गरिने बोतल र निपलहरूलाई प्रयोगहरूको बीचमा अनिवार्य रूपमा राम्ररी धुनु पर्नेछ । पहिला भरिएको बोतलहरू वा एक (१) जना बच्चाद्वारा एकल प्रयोग गरिने बोतललाई सफा गरेर घर पठाइ दिनु पर्नेछ ।
- ५.११.७ माता पिताहरूले खाना वा खाजा जुटाउँदा माता पिताहरूलाई एक प्रति सिएसिएफपी निर्देशनहरू उपलब्ध गराइ दिनु पर्ने छ र यथेष्ट र पोषणयुक्त उपयुक्त भाग उपलब्ध गराउन प्रोत्साहन दिनु पर्नेछ ।
- ५.११.८ विशेष पोषणको लागि अनुरोध र निषेधहरू
- ५.११.८.१ बच्चाको स्वास्थ्य हेरचाह प्रदायकको लिखित निर्देशनमा मात्र एफसीसीपी वा/ अथवा कर्मचारीद्वारा विशेष वा स्वास्थ्य उपचारजन्य खानाहरू दिइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.११.८.२ यदि खाने कुराको एलर्जी वा खाने कुरा सहन नगर्ने जस्तो बच्चाको मेडिकल आवश्यकताको कारणले गर्दा माता पिताहरूले आधारभूत खानाको ढाँचामा कुनै परिवर्तन गर्न अनुरोध गरेमा माता पिताले एफसीसीपीलाई परिवर्तन गर्ने अधिकार दिँदै बच्चाको स्वास्थ्य हेरचाह प्रदायकद्वारा लिखित कागजपत्र उपलब्ध गराएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.११.८.३ यदि माता पिताले परिवारको खानाको प्राथमिकताहरूको कारण वा धार्मिक विश्वासको कारणले आधारभूत खानाको ढाँचा परिवर्तन गर्न अनुरोध गरेमा माता पिताले एफसीसीपीलाई कुन खाने कुरा अस्वीकार्य छ र त्यही खाद्य समूहको कुन खाने कुराको प्रतिस्थापनको लागि अनुमति दिइएको छ भन्नेबारे लिखित कागजपत्र उपलब्ध गराएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ५.११.८.४ उपयुक्त कागजपत्रहरू उपलब्ध गराइए सम्म एफसीसीपीले लगातार रूपमा माता पिताको विशेष पोषण जन्य अनुरोध/ निषेधहरूलाई समायोजन गर्नु पर्ने छ । एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीहरूले बच्चाहरूको खाने कुराको एलर्जीबारे थाहा पाउनु पर्छ र त्यसलाई समायोजन गर्नु पर्छ ।

एफसिसिएच भाग ६ – शिक्षण र सिकाइ

६.१ विकासगत क्रियाकलापहरू (पाठ्यक्रम) को कार्यक्रम

६.११ यस नियमावलीको यस भागमा आवश्यक भए बमोजिमले पाठ्यक्रम विकासगत रूपमा उपयुक्त भएको निश्चित गर्नको लागि एफसीसीपीले शैक्षिक र विकासगत क्रियाकलापहरूको कार्यक्रमलाई व्यवस्थापन गर्नु पर्ने छ ।

६.१.२ बहिरङ्ग खेलको अवसरहरू

६.१.२.१ बच्चाहरूलाई एफसीसीएच घर बाहिर परिसरमा वा एउटा सुरक्षित हिँडेर पुगिने दूरीमा प्रत्येक दिन कम्तीमा पनि साठी (६०) मिनेटसम्म संयमी देखि जोसिलो खेलको र स्थूल सञ्चालन यन्त्र क्रियाकलापहरूको अवसर उपलब्ध गराइनु पर्ने छ । प्रति दिन चार (४) घण्टा भन्दा कम समय सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूको लागि प्रत्येक दिन बच्चाहरूलाई कम्तीमा पनि तीस (३०) मिनेट घर बाहिरको शारीरिक क्रियाकलापको लागि अवसर उपलब्ध गराइएकोबारे फसीसीएचले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

६.१.२.२ अत्याधिक ताप र आर्द्रता, लगायत चिसो हावा कारक तत्वहरू लगायत चिसो तापक्रम, जस्तो घनघोर मौसमी अवस्थाहरू र बच्चाको स्वास्थ्य र कल्याणमाथि असर पार्न सक्ने हावाको न्यून गुणस्तरबारे एफसीसीपी जानकार हुनु पर्ने छ । घनघोर मौसमी अवस्थाहरूमा बच्चाहरूलाई बाहिर खेल दिनु हुने छैन ।

६.१.२.३ बच्चाहरू बाहिर खेलन सक्षम नभएको कुनै पनि दिनमा एफसीसीपीले बच्चाहरूलाई कम्तीमा पनि (३०) मिनेट घर भित्रको संयमी देखि जोसिलो शारीरिक क्रियाकलापको लागि अवसर एफसीसीपीले उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

६.१.२.४ बाहिरको खेलको दौरानमा एफसीसीपी र /अथवा कर्मचारीले बच्चाहरूसँग अन्तरक्रिया गरि रहेको हुनु पर्ने छ ।

६.१.३ तालिका र नियमित कार्यविधिहरू

६.१.३.१ एफसीसीपीले निम्न कुराहरूको सन्तुलन रहेको एउटा सुहाउँदो दैनिक कार्यविधि विकार दस्तावेजिकरण र लागू गर्नु पर्ने छ:

- व्यक्ति, सानो समूह र पूरा समूहलाई खेल्ने र सिक्रे अवसरहरू;
- बच्चा निर्देशितका साथै प्रदायक निर्देशित क्रियाकलापहरूको अवसरहरू;
- उपयुक्त भए बमोजिम आराम गर्ने वा शान्त रहने समय; र
- अन्तरङ्ग र बहिरङ्ग खेलहरू ।

६.१.३.२ एउटा लिखित तालिका विकास गरिएको र उपयुक्त भए बमोजिम माता पिता, कर्मचारी र बच्चाहरूले देख्ने स्थानमा टाँस गर्नु पर्ने छ अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यस नियमावलीको नियम ६.१.३.१ बमोजिम त्यस तालिकाले दैनिक र हप्ताको दैनिक नियमित क्रियाकलापहरूको विभिन्न प्रकारको क्रियाकलापहरूको लागि तोकिएको समयको झुण्डहरूलाई देखाउनु पर्ने छ

६.१.४ विकास र सिक्रेको लागि अवसरहरू

६.१.४.१ खेलौना, उपकरण र सिक्रे सामग्रीहरू (अन्तरङ्ग र बहिरङ्ग)

- ६.१.४.१.१ खेलौना, उपकरण र सिक्रे सामग्रीहरू विभिन्न खालको र बच्चाहरूलाई आफ्नो प्रयोगबाट लाभ लिनको लागि एउटा शृङ्खलाको छनौटहरू दिने र बच्चाहरू बीच द्वन्द्वलाई घटाउने प्रशस्त मात्रामा उपलब्ध रहेको हुनु पर्नेछ ।
- ६.१.४.१.२ खेलौना, उपकरण र सिक्रे सामग्रीहरूले विकासगत रूपमा उपयुक्त र अर्थ पूर्ण सिक्रे अनुभवलाई देवा पुर्याउनु पर्ने छ र प्रत्येक बच्चाको रुची र आवश्यकताहरूलाई पुरा गर्नु पर्छ ।
- ६.१.४.१.३ खेलौना, उपकरण र सिक्रे सामग्रीहरूले बच्चाको संस्कृति र समुदायहरूलाई प्रतिबिम्बित गर्नु पर्ने छ र अरू संस्कृति र समुदायहरू बारेको ज्ञानलाई सम्बर्धन गर्नु पर्ने छ ।
- ६.१.४.१.४ बच्चाहरूले खेलन र दैनिक नियमित क्रियाकलापको लागि प्रयोग गर्ने फर्निचर र उपकरणहरू टिक्रे खालको र बच्चाहरूको आकार क्षमता र क्रियाकलापको लागि उपयुक्त हुनु पर्ने छ ।
- ६.१.४.१.५ अन्तरङ्ग र कर्मचारीको लागि आरामदायी वयस्क आकारको आसनहरू उपलब्ध हुनु पर्ने छ ।
- ६.१.४.२ विकासगत रूपमा उपयुक्त अनुभवहरू
- ६.१.४.२.१ चौबीस (२४) महिना भन्दा कम उमेरको बच्चाको क्रिब, प्लेपेन, पोर्ट अ क्रिब, पिड वा आसन जस्तो कुनै पनि जाकेर राख्ने उपकरणमा बिताएको ब्युँझिएको समयको मात्रा कुनै पनि दुई (२) घण्टाको समय अवधिमा तीस ३० मिनेट भन्दा कममा सीमित रहेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ६.१.४.२.२ तीन (३) वर्ष भन्दा कम उमेरको बच्चाहरूलाई आफ्नो हेरचाह आफै गर्ने सीप र बानी विकास गर्नको लागि प्रोत्साहन दिइएको र सहयोग दिइएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । तीन (३) वर्ष भन्दा कम उमेर देखि विद्यालय जाने उमेरको बच्चाहरूलाई आफ्नो हेरचाह आफै गर्ने सीप र बानीमा स्वावलम्बी हुनको लागि सीपहरू विकास गर्न र त्यसमा पारङ्गत हुनको लागि प्रोत्साहन दिइएको र सहयोग गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ६.१.४.२.३ बच्चाहरू निम्नलिखित सबै क्षेत्रहरूमा विकासगत रूपले उपयुक्त खेल, इन्द्रिय क्रियाकलापहरू र सिक्रे अनुभवमा संलग्न भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ
- सञ्चारण र अभिव्यक्ति: भाषा र साक्षरता विकास, र सृजनात्मक कलाहरू;
 - संसारबारे सिक्रे: सामाजिक अध्ययन, विज्ञान, र गणित; र
 - आफ्नो विकास : सिकाइ सामाजिक र भावनात्मक विकास वृद्धि चलमल र स्वस्थ्य हुनमा उपागम गर्छ
- ६.१.४.३ विविधताको लागि सम्मान
- ६.१.४.३.१ वातावरण आदरणीय हुनु पर्ने छ र फसीसीएचमा उपस्थित हुने र यस वरिपरिको समुदायको व्यक्ति र परिवारहरू, संस्कृतिहरू र जातिहरूको विविधताबारेको बुझाइलाई प्रतिबिम्बित गर्नु पर्ने छ ।

- ६.१.४.३.२ बच्चाहरूलाई उपलब्ध गराइएको सामग्री र अनुभवहरूले लिङ्ग, परिवारको बनौट, उमेर, भाषा र क्षमताहरू लगायत समाजमा पाइने विविधतालाई प्रतिबिम्बित गर्नु पर्ने छ ।
- ६.१.४.३.३ एफसीसीपीले तिनीहरूको बच्चाको संस्कृति र समुदायसँग खास रहेको हेरचाह गर्ने चलनहरूबारे माता पिताहरूसँग परामर्श गर्नु पर्ने छ प्रत्येक बच्चाको लागि एफसीसीएचको चलन र सम्भव भएसम्म अनुरूपता उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।
- ६.१.४.४ पर्दा समयको सीमाहरू
- ६.१.४.४.१ पर्दाको समयलाई दुई (२) वर्ष भन्दा कम उमेरको बच्चाहरूको लागि नियोजित क्रियाकलापको रूपमा कहिले पनि प्रयोग गर्नु हुँदैन ।
- ६.१.४.४.२ पर्दाको समय महिनाको एउटा भन्दा बढी नहुने गरि प्रयोग गरिने मनोरञ्जनको रूपमा एउटा विकासगत रूपमा उपयुक्त चलचित्रमा बाहेक विकासगत रूपले उपयुक्त र शैक्षिक कार्यक्रमहरू र खेलहरूमा सीमित हुनु पर्ने छ ।
- ६.१.४.४.३ पर्दा समयले बच्चाहरूलाई यौन रूपा स्पष्ट, हिंसात्मक वा अनुपयुक्त भाषा भएको जस्तो अनुपयुक्त विषय वस्तुसँग खुलासा गरिनु हुँदैन ।
- ६.१.४.४.४ पर्दाको समयलाई एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीद्वारा सुपरिवेक्षण गरिएको हुनु पर्ने छ ।
- ६.१.४.४.५ पर्दाको समय गृह कार्य पुरा गर्नको लागि प्रविधि प्रयोग गर्ने र प्रति महिना एउटा दुई (२) घण्टाको चलचित्र हेर्ने विद्यालय जाने उमेरको बच्चा बाहेक प्रति बच्चा, प्रति बच्चाको समूह दैनिक तीस (३०) मिनेट भन्दा बढी हुनु हुँदैन ।
- ६.१.४.४.६ उसको बालबच्चाहरूको एकीकृत सेवाहरू (सिआईएस)एक योजना, निजी परिवार सेवा योजना (आईएफएसपी)वा निजी शैक्षिक योजना (आईइपी) मा समावेश भएको विशेष आवश्यकताहरू भएको एउटा बच्चाद्वारा अत्याधिक प्रविधिको प्रयोगलाई यस पर्दाको समयको परिभाषामा समावेश गरिनु हुँदैन ।
- ६.१.४.४.७ टेलिभिजन भिडियो हेर्ने कार्यक्रम हुँदा विकासगत रूपमा उपयुक्त वैकल्पिक क्रियाकलापहरू उपलब्ध रहेको हुनु पर्ने छ ।
- ६.१.५ सिकाउने र सिक्रे अवसरहरू
- ६.१.५.१ नाबालक र साना बामे सने बच्चाहरू (चौबीस (२४) महिना भन्दा कम उमेरको बच्चाहरू)
- ६.१.५.१.१ बाह्र (१२) महिना भन्दा कम उमेरको प्रत्येक बच्चाको हेरचाहको लागि निजी विकास र सिक्रे क्रियाकलापहरू विकास गरेर लागू गरिनु पर्ने छ । यी क्रियाकलापहरूमा लक्षहरूलाई सहयोग गर्नको लागि कर्मचारीले उपलब्ध गराउनु पर्ने खास क्रियाकलाप र अनुभवहरूसँग निजी विकासको लक्षहरू समावेश रहेको हुनु पर्नेछ । बच्चाको प्रगतिलाई माता पिताहरूसँग साझेदारी गरिनु पर्ने छ ।

६.१.५.१.२ अनुमति प्राप्त एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले दिनको अन्त्यमा माता पिताहरूसँग साझेदारी गर्नको लागि चौबीस (२४) महिना भन्दा कम उमेरको बच्चाहरूको खुवाइ, सुताइ, डायपर परिवर्तन र विकासगत प्रगतिको एउटा दैनिक लिखित अभिलेख कायम राख्नु पर्नेछ ।

६.१.५.१.३ चौबीस (२४) महिना भन्दा कम उमेरको बच्चाहरूले प्रत्येक बच्चालाई दिनभरी नै अवसरहरू उपलब्ध गराउने एउटा अनुरूप अनुमति प्राप्त एफसीसीपी र /अथवा कर्मचारी सदस्यसँग पटक पटकको सकारात्मक अन्तरक्रियाहरूको अनुभव गर्नु पर्ने छ :

- मुखामुखको अन्तरक्रिया;
- उचालिनु र बोकिनु;
- निजी र समानान्तर खेल;
- सहकारी खेल र सानो समूहको क्रियाकलापहरू;
- खेल खेल्दा, खुवाउँदा र नियमित हेरचाहको दौरानमा कुरा गरिनु;
- पुस्तकहरू पढि दिनु र पुस्तकहरूमा हेर्नु;
- वातावरणमा वस्तु र अनुभवहरूलाई नाम दिनु;
- बटारिने, बस्ने, स्कुट गर्ने, घस्त्रिने, उभिने, चढ्ने र खेल्ने जस्तो स्थूल मोटर सीपहरूको विकासमा टेवा दिनको लागि स्थान र उपकरणहरू;
- खाने, औलाले खाने खाने कुरा, थाक लगाउने, सन्तुलन गर्ने, घसारेर लेख्ने र चित्र कोर्ने जस्तो सानो मोटर सीपहरूको विकासमा टेवा दिनको लागि स्थान र उपकरणहरू;
- विकासगत रूपमा उपयुक्त समस्या समाधान गर्नु;
- क्रियाकलापहरूलाई अन्वेषण, प्रयोग र पहल गर्नको लागि प्रोत्साहनहरू;
- खुला अन्त्य भएको खेल र क्रियाकलापहरू; र
- खेल र गरेर सिक्रेद्वारा निपुणता हासिल गर्नको लागि समय र स्थान ।

६.१.५.१.४ एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले बच्चाहरूको कार्य आवाजहरू र सुरुवातको भाषाहरू प्रति रुचि र प्रोत्साहनका साथ प्रतिक्रिया जनाउनु पर्ने छ ।

६.१.५.२ ठूलो बामे सर्ने बच्चाहरू पूर्व किण्डरगार्टेन जानेहरू (दुई (२) वर्ष देखि विद्यालय जाने उमेरका बच्चाहरू)

६.१.५.२.१ दुई (२) वर्ष देखि विद्यालय जाने उमेरका बच्चाहरूले प्रत्येक बच्चालाई दिनभरी नै अवसरहरू उपलब्ध गराउने एउटा अनुरूप अनुमति प्राप्त एफसीसीपी र /अथवा कर्मचारी सदस्यसँग पटक पटकको सकारात्मक अन्तरक्रियाहरूको अनुभव गर्नु पर्ने छ :

- मुखामुखको अन्तरक्रिया;
- निजी सानो समूह र ठूलो समूहको अनुभवहरूको संयोजन
- खेल खेल्दा, खुवाउँदा र नियमित हेरचाहको दौरानमा वयस्क र दौँतरीसँग कुरा गरिनु;
- निजी रूपमा र समूहमा पुस्तकहरू पढि दिनु र पुस्तकहरूमा हेर्नु;
- समाउने र फ्याँक्ने, सन्तुलन गर्ने, उफ्रने, चढ्ने, दौडने र डोरी नाप्ने जस्तो स्थूल मोटर सीपहरूको विकासमा टेवा दिनको लागि स्थान र उपकरणहरू;
- मिलाउने, घसेटेर लेख्ने, चित्र कोर्ने र लेख्ने जस्तो सानो मोटर सीपहरूको विकासमा टेवा दिनको लागि स्थान र उपकरणहरू;
- विकासगत रूपमा उपयुक्त पूर्व साक्षर र साक्षरता सीपहरूलाई सहयोग गर्ने सामग्री र अनुभवहरू;
- विकासगत रूपमा उपयुक्त गणितिय र वैज्ञानिक अवधारणाहरूलाई सहयोग गर्ने सामग्री र अनुभवहरू;
- खुला अन्त्य भएको खेल र क्रियाकलापहरू; र
- परिणामहरूलाई मात्र होइन परिश्रमहरूलाई सकारात्मक मान्यता;
- विकासगत रूपमा उपयुक्त समस्या समाधान गर्नु;
- विस्तारित र जटिल एकलै खेल्ने र दौँतरीहरूसँग खेल्ने सामग्री समय र प्रोत्साहन;
- अन्वेषण गर्न प्रयोग गर्न र क्रियाकलापहरूको लागि पहल गर्न प्रोत्साहन;
- विकासगत रूपमा उपयुक्त स्वतन्त्रता र
- खेल र गरेर सिक्नेद्वारा निपुणता हासिल गर्नको लागि समय र स्थान र प्रोत्साहन ।

६.१.५.२.२ एफसीसीपी र अथवा कर्मचारीले बच्चाहरूको शब्द र कार्यहरू प्रति स्वतन्त्रताको विकास र विकासगत रूपमा उपयुक्त सीपहरूमा निपुण हुनलाई टेवा पुर्याउनको लागि रुचि र प्रोत्साहनसाथ प्रतिक्रिया जनाउनु पर्नेछ ।

६.१.५.३ विद्यालय जाने उमेरको बालबच्चाहरू

प्रत्येक बच्चालाई दिनभरि नै निम्नलिखित अवसरहरू उपलब्ध गराउने एउटा योग्य अनुमति प्राप्त एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारी सदस्यसँग विद्यालय जाने उमेरको बालबच्चाहरूले सकारात्मक अन्तरक्रियाको अनुभव गर्नु पर्ने छः

- सक्रिय शारीरिक खेल;
- निजी, सानो समूह र ठूलो समूह को सामूहिक क्रियाकलापहरूको संयोजन;
- वयस्क र दौतरीहरूसँग कुराकानी;
- खुला अन्त्य भएको खेल र क्रियाकलापहरू;
- परिणामहरूको मात्र होइन परिश्रमलाई पनि सकारात्मक मान्यता;
- विकासगत रूपमा उपयुक्त समस्या समाधान गर्ने;
- विस्तारित र जटिल एक्ले र दौतरीहरूसँग खेलिने खेलहरूमा संलग्न गराउनको लागि सामग्रीहरू, समय र प्रोत्साहन;
 - सामाजिक योग्यता र सहकारी खेललाई प्रवर्धन गर्ने अनुभवहरू;
- विकासगत रूपमा उपयुक्त स्वतन्त्रता;
- सामाजिककरण आराम र शान्त क्रियाकलापहरूको लागि समय र स्थान;
- आवश्यकता बमोजिम गृह कार्य गर्नको लागि समय र सहयोग; र
- आफैले छनौट गरेको र निर्देशन दिएको क्रियाकलापहरू योजना गर्न र त्यसलाई सम्पन्न गर्नको लागि प्रोत्साहन ।

६.१.६ अवलोकन, मूल्याङ्कन र दस्तावेजिकरण

६.१.६.१ प्रत्येक बच्चाको सिकाइ र वृद्धिलाई अवलोकन, मूल्याङ्कन र दस्तावेजिकरणको लागि विकासगत रूपमा उपयुक्त प्रणालीलाई अनुमति प्राप्त एफसीसीपीद्वारा लागू गरिनु पर्नेछ ।

६.१.६.२ यस नियमावलीको नियम ६.१.६.१ को आवश्यकता बमोजिम बच्चाको सिकाइ र वृद्धिको को दस्तावेजिकरणले यस नियमावलीको नियम ४.३.१ बमोजिम वर्षको दुई पटक आयोजना गरिने माता पिताहरूको गोष्ठीहरूलाई सूचित गराउनु पर्ने छ ।

६.२ स्वास्थ्य सम्बन्धहरू निर्माण गर्नु

क्षमता र कर्मचारी नियुक्ति: क्षमता अनुमति पत्रको प्रकार, एफसीसीएचमा उपस्थित वा त्यहाँ बस्ने बच्चाहरूको उमेर, एक (१) वा एक भन्दा बढी बाल हेरचाह सहायकहरूको उपस्थित र एफसीसीएचमा बाल हेरचाहको लागि प्रयोग गर्न मिल्ने स्थानको मात्रा बमोजिमले निकर्षण गरिनु पर्ने छ ।

*यस नियमावलीको भाग ६.२.१ एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीपीको क्षमता र कर्मचारी नियुक्तिसँग मात्र सम्बन्धित रहेको छ ।

** यस नियमावलीको भाग ६.२.२ एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीपीको क्षमता र कर्मचारी नियुक्तिसँग मात्र सम्बन्धित रहेको छ ।

*६.२.१ एउटा दर्तावाल एफसीसीएचको अधिकतम क्षमता र कर्मचारी नियुक्ति

दर्ता गरिएको एफसीसीएचले निम्न लिखित रेखा चित्र लगायत यस भागमा वर्णन गरिएको सीमालाई उल्लङ्घन नगरिएको बारे दर्ता गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

*६.२.१.१ दर्ता गरिएको एफसीसीएचमा माता पिता साथ नभएको उपस्थित सबै बच्चाहरूलाई यस नियमावलीको भाग ६.२ अनुपालना गरिएको निश्चित गर्नमा समावेश गरिनु पर्ने छ ।

*६.२.१.२ कुनै पनि समयमा हेरचाहमा रहेको बच्चाहरूको कुल सङ्ख्या निम्न बमोजिमको दौरानमा दस (१०) नाघ्न हुँदैन

विकल्प एक (१): वर्ष भरिको हेरचाह वा विकल्प दुई (२) को लागि विकल्प दुई (२): वर्षा यामको बिदा

*६.२.१.३ दर्ता गरिएको एफसीसीपीको चौबीस (२४) महिना भन्दा कम उमेरको घरमा बस्ने आफ्नै बच्चाहरूलाई सीमाबारे सोच विचार गर्दा चौबीस (२४) महिना भन्दा कम उमेरको बच्चाहरू गणना गरिनु पर्ने छ र यस नियमावलीको नियम ६.२.१.६ प्रयोग गर्दा बच्चाहरूको समग्र सीमामा गणना गरिने छैन

*६.२.१.४ दर्ता गरिएको एफसीसीपी उपस्थित हुनु पर्ने छ र कम्तीमा पनि ६०% सञ्चालन घण्टाहरूको अनुपातमा गणना गरिने छ ।

*६.२.१.५ उपस्थित कर्मचारीको सङ्ख्याले बच्चाहरूको उमेरहरूको लागि, अधिकतम समूहको आकार, र दिनको कुनै पनि समयमा कर्मचारी/ बच्चाको अनुपात तलको रेखा चित्रमा वर्णन गरिएको आवश्यकतालाई पुरा गरेको दर्ता गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्नेछ ।

*६.२.१.६ विकल्प एक (१) मा: तलको रेखा चित्रमा वर्णन गरिएको वर्ष भरि नै हेरचाह , गर्मीको बिदाको दौरानमा एउटा दर्ता गरिएको एफसीसीपीले अधिल्लो विद्यालय वर्षको दौरानमा मे महिनाको १ तारिक अगावै विद्यालय जाने उमेरका सबै बच्चाहरू वा मा दर्ता गरिएको साना बच्चाहरूको सहोदर भाइ बहिनीहरू हेरचाहमा रहेको खण्डमा एकजना दोस्रो वयस्क बिना कुल दस (१०) जना सम्म बच्चाहरू हेरचाह गर्न सक्नेछ ।

*दर्ता गरिएको एफसीसीएच				
जम्मा कर्मचारी	जम्मा बच्चा	बच्चाको उमेर		
		२४ महिना भन्दा कम*	२-५ वर्ष	विद्यालय जाने उमेर
२	५-६	५-६	०	०-
२	६-१०	४	२	०-४
२	५-१०	४	१	०-५
२	४-१०	४	०	०-६
२	६-१०	३	३	०-४
२	५-१०	३	२	०-५
२	४-१०	३	१	०-६
२	४-१०	३	०	१-७
१	३	३	०	०
१	६-१०	२	४	०-४
१	५-१०	२	३	०-५
१	४-१०	२	२	०-६
१	३-१०	२	१	०-७
१	२-१०	२	०	०-८
१	६-१०	१	५	०-४
१	५-१०	१	४	०-५
१	४-१०	१	३	०-६
१	३-१०	१	२	०-७
१	२-१०	१	१	०-८
१	१-१०	१	०	०-९
१	६-१०	०	६	०-४
१	५-१०	०	५	०-५
१	४-१०	०	४	०-६
१	३-१०	०	३	०-७
१	२-१०	०	२	०-८
१	१-१०	०	१	०-९
१	१-१०	१	०	१-१०

*६.२.१.७ विकल्प दुई (२) मा: तलको रेखा चित्रमा वर्णन गरिएको गर्मी महिनाको विदामा दर्ता गरिएको एफसीसीपीले आफ्नो मौलिक छ (६) जना बच्चाहरूलाई र (१०) जना सम्म विद्यालय जाने उमेरको बच्चाहरूलाई हेरचार उपलब्ध गराउँदा र/ अथवा चालू वर्षको मे १ पछि हेरचाह सुरु गरेको मौलिक छ (६) जना बच्चाहरू माथि कुनै पनि विद्यालय जाने उमेरको बच्चाहरूलाई हेरचाह उपलब्ध गराउँदा यस रेखाचित्रलाई प्रयोग गर्नु पर्ने छ ।

*६.२.१.८ यस नियमावलीको नियम ६२१७ लाई प्रयोग गर्दा दर्ता गरिएको एफसीसीपीको विद्यालय जाने उमेर भन्दा कम उमेरको त्यस घरमा बस्ने बच्चाहरूलाई हेरचाह गर्नको लागि अनुमति दिइएको बच्चाहरूको जम्मा सङ्ख्या निर्धारण गर्दा समावेश गर्नु पर्ने छ र दर्ता गरिएको एफसीसीपीको विद्यालय जाने उमेरको आफ्नै बच्चाहरूलाई गणना गरिनु हुँदैन ।

*दर्ता गरिएको एफसीसीएच: विकल्प २: गर्मी महिनाको विदा				
जम्मा कर्मचारी	जम्मा बच्चा	बच्चाको उमेर		
		२४ महिना भन्दा कम*	२-५ वर्ष	विद्यालय जाने उमेर
१	५-६	२	२	१-२
१	४-६	२	१	१-३
१	३-६	२	०	१-४
१	६	१	४	१
१	५-६	१	३	१-२
१	४-६	१	२	१-३
१	३-६	१	१	१-४
१	२-६	१	०	१-५
१	६	०	५	१
१	५-६	०	४	१-२
१	४-६	०	३	१-३
१	३-६	०	२	१-४
१	२-६	०	१	१-५
१	१-६	०	०	१-६
२	७-१२	२	४	१-६
२	७-१२	२	३	२-७

२	७-१२	२	२	३-९
२	७-१२	२	१	४-९
२	७-१२	२	०	५-१०
२	७-१२	१	५	१-६
२	७-१२	१	४	२-७
२	७-१२	१	३	३-८
१	७-१२	१	२	४-९
२	७-१२	१	१	५-१०
२	७-१२	१	०	६-११
२	७-१२	०	०	७-१२
२	७-१२	०	६	१-६
२	७-१२	०	५	२-७
२	७-१२	०	४	३-८
२	७-१२	०	३	४-९
२	७-१२	०	२	६-१०
२	७-१२	०	१	५-११

*६.२.२ एउटा अनुमति प्राप्त एफसीसीएचको अअधिकतम क्षमता र कर्मचारी नियुक्ति

अनुमति प्राप्त एफसीसीएचले रेखा चित्र लगायत यस भागमा वर्णन गरिएको सीमालाई पालना गरेको अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नुपर्छ ।

*६.२.२.१ अनुमति प्राप्त एफसीसीपीको घरमा बस्ने आफ्नै बच्चाहरू र विद्यालय जाने उमेर भन्दा कम उमेरको पारिवारिक बाल हेरचाह सहायकको बच्चाहरू लगायत अनुमति प्राप्त एफसीसीएचमा उपस्थित र माता पिता साथमा नरहेको सबै बच्चाहरूलाई एउटा कुनै समयमा कार्यक्रमको क्षमता निकर्षण गर्नको लागि समावेश गरिनु पर्नेछ ।

६.२.२.२ अनुमति प्राप्त एफसीसीएचले कुनै एक (१) समयमा सेवा गरेको बच्चाहरूको सङ्ख्या यस अनुमति प्रमाणपत्रमा लिखित अधिकतम क्षमता भन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

६.२.२.३ अनुमति प्राप्त एफसीसीपी अनिवार्य रूपमा उपस्थित भएको र कम्तीमा पनि सञ्चालनको ६०% समयको अनुपात गणना गरिएको हुनु पर्ने छ । अनुमति प्राप्त एफसीसीपी कार्यक्रमको लागि उत्तरदायी

हुनु पर्नेछ र बच्चा कर्मचारी अनुपातमा गणना गर्दा बाल हेरचाह र शिक्षा सेवाहरूमा सक्रियतासाथ संलग्न भएको हुनु पर्नेछ ।

६.२.२.४ उपस्थित कर्मचारीको सङ्ख्याले बच्चाहरूको उमेरहरू अधिकतम समूहको आकार र दिनको कुनै पनि समयमा कर्मचारी/ बच्चाको अनुपात को लागि तलको रेखा चित्रमा वर्णन गरिएको आवश्यकतालाई पुरा गरेको अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

** अनुमति प्राप्त एफसीएच: तीन (३) जना कर्मचारी सँग क्षमता			
२४ महिना भन्दा कम	बच्चाको उमेरहरू		जम्मा बच्चा
	२ वर्ष	३ - १२ वर्ष	
६	६	०	१२
६	५	०-१	११-१२
६	४	०-२	१०-१२
६	३	०-३	९-१२
६	२	०-४	८-१२
६	१	०-५	७-१२
५	६	०-१	११-१२
५	५	०-२	१०-१२
५	४	०-३	९-१२
५	३	०-४	८-१२
५	२	०-५	७-१२
५	१	१-६	७-१२
४	८	०	१२
४	७	०-१	११-१२
४	६	०-२	१०-१२
३	९	०	१२
३	८	०-१	११-१२
३	७	०-२	१०-१२
२	१०	०	१२
२	९	०-१	११-१२
२	८	०-२	१०-१२
१	११	०	१२
१	१०	०-१	११-१२
१	९	०-२	१०-१२
०	१२	०	१२
०	११	०-१	११-१२
०	१०	०-२	१०-१२

** अनुमति प्राप्त एफसीएच: दुई (२) जना कर्मचारी सँग क्षमता

बच्चाको उमेरहरू			जम्मा बच्चा
२४ महिना भन्दा कम	२ वर्ष	३ - १२ वर्ष	
६	०	०	६
५	१	०	६
५	०	०	५
४	५	०-३	९-१२
४	४	०-४	८-१२
४	३	०-५	७-१२
४	२	०-६	६-१२
४	१	०-७	५-१२
४	०	०-८	४-१२
३	६	०-३	९-१२
३	५	०-४	८-१२
३	४	०-५	७-१२
३	३	०-६	६-१२
३	२	०-७	५-१२
३	१	१-८	४-१२
२	०	०-९	४-१२
२	७	०-३	९-१२
२	६	०-४	८-१२
२	५	१-५	७-१२
२	४	२-६	७-१२
२	३	३-७	७-१२
२	२	४-८	७-१२
२	१	५-९	७-१२
१	०	०-१०	७-१२
१	८	०-३	९-१२
१	७	०-४	८-१२
१	६	०-५	७-१२
१	५	१-६	७-१२
१	४	२-७	७-१२
१	३	३-८	७-१२

** अनुमति प्राप्त एफसीएच: एक (१) जना कर्मचारी सँग क्षमता			
बच्चाको उमेरहरू			जम्मा बच्चा
२४ महिना भन्दा कम	२ वर्ष	३ - १२ वर्ष	
३	०	०	३
२	४	०	६
२	३	०-१	५-६
२	२	०-२	४-६
२	१	०-३	३-६
२		०-४	२-६
१	५	०	६
१	४	०-१	५-६
१	३	०-२	४-६
१	२	०-३	३-६
१	१	०-४	२-६
१	०	०-५	१-६
०	६	०	६
०	५	०-१	५-६
०	४	०-२	४-६
०	३	०-३	३-६
०	२	०-४	२-६
०	१	०-५	१-६
०	०	१-८	१-८

६.२.२.५ एफसीसीएचमा बच्चाहरूसँग एक (१) वा एक भन्दा बढी प्रशिक्षार्थीले काम गरेको बखत बच्चालाई सुरक्षित हेरचाह र शिक्षा दिइएकोबारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

६.२.२.६ तिनीहरूले एउटा कक्षा कोठाको सहयोगीको कामको उत्तरदायित्वहरू सम्पादन गरि रहेको बखत कर्मचारी/ बच्चाको अनुपातमा कक्षा कोठाको सहयोगीलाई गणना गर्नु हुँदैन । उसलाई खटाइएको बच्चा वा बच्चाहरूसँग एक जना कक्षा कोठाको सहयोगीलाई एकलै छाड्न पनि सकिने छ ।

६.२.२.७ बच्चाहरूसँग साझेदारी कर्मचारीलाई एकलै छाडि दिन हुँदैन र एफसीसीएचमा कर्मचारी/ बच्चाको अनुपातमा गणना गर्नु हुँदैन ।

- ६.२.२.८ एकजना प्रशिक्षार्थी उपस्थित हुँदा एफसीसीएचमा एफसीसीपी, पारिवारिक बाल हेरचाह सहायक वा एक जना प्रतिस्थापन उपस्थित हुनु पर्ने छ र सक्रिय रूपमा बच्चाहरूसँग काम गरि रहेको हुन पर्नेछ । कर्मचारी/ बच्चाको अनुपातहरूमा प्रशिक्षार्थीलाई गणना गरिनु हुँदैन ।
- ६.२.२.९ एफसीसीएचमा बच्चाहरूसँग एक जना प्रशिक्षार्थी सत्र (१७) वर्षियलाई कहिले पनि एकलै नछाडिएको बारे एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । एफसीसीपी, पारिवारिक बाल हेरचाह सहायक वा एक जना प्रतिस्थापन एफसीसीएचमा उपस्थित भएको खण्डमा एक जना प्रशिक्षार्थी अठार (१८) वर्षियलाई एफसीसीएचमा बच्चाहरूसँग एकलै छाड्न सकिने छ ।
- ६.२.३ अन्तर क्रियाहरूको गुण स्तर
- ६.२.३.१ प्रत्येक बच्चालाई विकासगत रूपमा उपयुक्त क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुनको लागि समान अवसरका साथ महत्व र आदर भावले व्यवहार गरिनु पर्ने छ ।
- ६.२.३.२ एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले बच्चासँग उपयुक्त ढङ्गले बोल्ने, स्पर्श गर्ने, मुस्कुराउने र कुरा कानी गरिनु पर्ने छ ।
- ६.२.३.३ एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले बच्चाहरूसँग तिनीहरूको आँखाको स्तरमा कुराकानी गर्नु पर्नेछ ।
- ६.२.३.४ एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारी तिनीहरूलाई अनुभव, विचार र अनुभूतिहरू साझेदारी गर्न प्रोत्साहन दिँदै बच्चाहरूको लागि उपलब्ध र प्रतिक्रियाशील हुनु पर्ने छ ।
- ६.२.३.५ एफसीसीपी अथवा कम्तीमा पनि एक (१)जना कर्मचारी सदस्य खाना वा खाजा खादा सँगै बस्नु पर्ने छ ।
- ६.२.३.६ एफसीसीपी अथवा कर्मचारीले बच्चाहरूको कुरा ध्यान पूर्वक आदरका साथ सुन्नु पर्नेछ ।
- ६.२.३.७ बच्चाहरू रूँदा तिनीहरूलाई हेरविचार गर्नु पर्छ ।
- ६.२.३.८ एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले गरेको डायपर परिवर्तन गर्ने, दिसा गराउने, खुवाउने, लुगा लगाइदिने र आराम गराउने लगायतको क्रियाकलापहरूलाई विकास गत रूपले उपयुक्त र बच्चाको सिकाइ स्वयम् सेवा र सामाजिक सीपहरूलाई प्रवर्द्धन गर्ने एउटा आरामसाथ, आश्रवासन दिने र निजी तवरले गरिनु पर्नेछ ।
- ६.२.३.९ एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले सम्पादन गरेको लालन पालन विकासगत रूपमा उपयुक्त हुँदा र यस नियमावली उल्लङ्घन नहुने गरि माता पिताहरूले अभिव्यक्त गरेको प्राथमिकतालाई मध्यनजरमा राखेर र लालन पालन गर्ने चलन बमोजिमले गरिनु पर्ने छ ।
- ६.२.३.१० एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीको आवाजहरूले समूहको समग्र आवाजमाथि प्रभुत्व जमाउनु हुँदैन ।

६.२.४ बालबच्चाहरूको सुपरिवेक्षण

यस नियमावलीको नियम ६.२.४.१- ६.२.४.४ मा अनुमति दिइए बमोजिमको अवस्थामा बाहेक एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले बच्चाहरूको दृश्य सुपरिवेक्षण गरिएको निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

६.२.४.१ दिनभरि नै आधारभूत हेरचाहको आवश्यकतालाई पुरा गर्नको लागि एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारी बच्चाहरूबाट टाढा जानु पर्ने हुन सक्छ । यो समय सीमित हुनु पर्छ; र एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारी पूर्व किण्डरकार्टेन उमेरको र त्यो भन्दा सानो सबै बच्चाहरूलाई सधैं सुन्न सक्षम हुनु पर्छ; र शारीरिक रूपमा तत्काल प्रतिक्रिया दिन सक्षम हुनु पर्ने छ ।

६.२.४.२ एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारी सबै विद्यालय जाने उमेरको बच्चाहरू को कहाँ छ भन्नेबारे तिनीहरूको सबै क्रियाकलापहरू बारे सधैं जानकारी हुनु पर्ने छ; र शारीरिक रूपमा तत्काल प्रतिक्रिया दिन सक्षम हुनु पर्ने छ ।

६.२.४.३ बच्चाहरू सुतिरहेको वा आराम गरि रहेको अवस्थामा एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीलाई बच्चाहरूको सुपरिवेक्षण गर्नको लागि तैनाथ गरिनु पर्ने छ । यदि तिनीहरू सबैलाई एकै (१)पटकमा देख्न सकिँदैन भने एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले सबै बच्चाहरूलाई कम्तीमा पनि प्रत्येक पन्ध्र (१५) मिनेटमा हेरेर अवलोकन गर्नु पर्ने छ ।

६.२.४.४ बच्चाहरू बाहिर खेलि रहेको बखत एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारी बच्चाहरूलाई सुपरिवेक्षण गर्दै बाहिर रहनु पर्ने छ । यदि बच्चाहरूको मिश्रित उमेरको कारणले र बच्चाहरूको आधारभूत हेरचाहको आवश्यकतालाई पुरा गर्नको लागि टाढा जान आवश्यक भएको कारण भएमा एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले बच्चाहरूलाई विद्यालय जाने उमेरको बच्चाहरूलाई यदि तिनीहरूलाई घरभित्र बाट देखिन्छ भने र बाहिरको क्षेत्र बच्चाहरूलाई खेल क्षेत्र छाडेर जानबाट रोकथाम गर्नको लागि तार जाली लगाइएको छ भने घर भित्रबाट सुपरिवेक्षण गर्न पनि सक्ने छ । विद्यालय जाने उमेर भन्दा कम उमेरको बच्चाहरू कुनै पनि समयमा एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारी उपस्थित नभइ बाहिर खेल्नु हुँदैन ।

६.२.४.५ बच्चाहरूले खाइ रहेको बखत एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीलाई सबै बच्चाहरूलाई हेरेर गरिने सुपरिवेक्षणको लागि तैनाथ गरिएको हुनु पर्नेछ र खाने कुरा अड्किएको कुनै पनि बच्चा प्रति तत्काल प्रतिक्रिया जनाउन सक्षम हुनु पर्ने छ ।

६.२.४.६ बच्चाहरूलाई अरू बच्चाको हानिकारक कार्यबाट सुरक्षित राखिनु पर्ने छ ।

६.२.४.७ उसको आफ्नै बच्चा(हरू)सँग एकजना माता वा पितालाई एकलै छाड्न सकिने अपवाद बाहेक आँलाको छाप लगायत पृष्ठभूमि जाँचको परिणामहरूमा आधारित विभागको स्वीकृति बिना बच्चाहरूसँग कुनै पनि व्यक्तिलाई एकलै न छाडिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्नेछ ।

६.२.५ सकारात्मक मार्गदर्शन र व्यवहार व्यवस्थापन

६.२.५.१ बच्चाहरूको सकारात्मक मार्गदर्शन र व्यवहार व्यवस्थापनको सम्बन्धमा एफसीसीपीले सरल भाषामा एउटा नीति विकास गरेर लागू गर्नु पर्नेछ । नीतिहरू कर्मचारी र माता पितालाई नियमित रूपमा उपलब्ध गराइनु पर्छ ।

६.२.५.२ बच्चाहरूको व्यवहारबारे एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीको अपेक्षाहरू र तिनीहरूको व्यवहारको प्रतिक्रियाहरू प्रत्येक बच्चाको विकास र बुझाइको स्तर उपयुक्त प्रकारको हुनु पर्ने छ । प्रत्येक बच्चाको निजी आवश्यकतालाई पुरा गर्नको लागि मार्गदर्शनको ढाँचा तयार गरिनु पर्ने छ ।

६.२.५.३ एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले आत्म संयम आत्म निर्देशन र आत्म सम्मान र सहयोगलाई प्रोत्साहन दिने मार्ग दर्शन र व्यवहार व्यवस्थापनको सकारात्मक विधिहरू प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

६.२.५.४ बच्चाहरूसँग निम्नलिखित जस्तो तर यसमा मात्र सीमित नरहेको कुनै पनि प्रकारको अनुपयुक्त अनुशासन वा शारीरिक सजाय प्रयोग गरिन हुने छैन

६.२.५.४.१ हिर्काउने, हल्लाउने, टोक्ने, चिमोत्ने;

६.२.५.४.२ रोकेर बाँधेर वा अरु कुनै पनि प्रकारको यान्त्रिक नियन्त्रणको प्रयोग मार्फत बच्चाको हिँडडुललाई निषेध गर्नु ;

६.२.५.४.३ खाने कुरा, पानी र शौचालयको प्रयोग रोकि दिनु ;

६.२.५.४.४ आलमारी वा बन्द कोठा जस्तो एउटा बन्द गरिएको वा अँध्यारो पारिएको क्षेत्रमा बच्चालाई कैद गर्नु;

६.२.५.४.५ एउटा बच्चालाई अपमानित गर्नु, शर्मनाक बनाउनु, खधम्की दिनु वा डर त्रास देखाउनु जस्तो मानसिक वा भावनात्मक सजाय दिनु; वा

६.२.५.४.६ एक जना बच्चा वा उसको परिवारको सम्बन्धमा अपमानजनक टीका टिप्पणी गर्नु ।

६.२.५.५ न सुतेकोमा, चर्पी जाने दुर्घटनाको लागि, सबै खाना वा केही भाग खाना खान नसक्नु वा तोकिएको क्रियाकलाप गर्न असफल हुँदा कुनै पनि प्रकारको सजायको न दिनु ।

६.२.५.६ एफसीसीएचमा बच्चाहरू उपस्थित भएको बेला गाली र अश्लीलको भाषा प्रयोग गरिनु हुँदैन ।

६.२.५.७ एउटा प्रभावकारी व्यवहार व्यवस्थापनको ढाँचा तयार गर्नको लागि र चुनौती पूर्ण व्यवहारको ढाँचा प्रदर्शन गर्ने एकजना बच्चाको लागि व्यवहार व्यवस्थापनको चलनलाई संयोजन गर्नको लागि एफसीसीपीले माता पिता र पेसाकर्मीहरूसँग परामर्श गर्नु पर्ने छ ।

६.२.६ सङ्क्रमणकालहरू

६.२.६.१ एफसीसीपीले हेरचाह र शिक्षाको निरन्तरतालाई सहयोग गर्नु पर्ने छ । एकजना बच्चाको निरन्तरको भर्ना जोखिममा भएको अवस्थामा निम्नलिखित कुराहरू लागू हुने छ :

- ६.२.६.१.१ बच्चाको भर्नालाई निरन्तरता दिने लक्षका साथ सरोकारहरूलाई सम्बोधन गर्नको लागि एउटा योजना विकार गरेर लागू गर्नको लागि एफसीसीपीले बच्चाको माता पिता (हरू) र उपयुक्त पेसाकर्मीहरूसँग परामर्श गर्नु पर्ने छ ।
- ६.२.६.१.२ सरोकारहरूलाई समाधान गर्न नसकिने अवस्थामा निष्कासन गर्नु भन्दा कम्तीमा पनि पाँच (५) दिन अगाडि सूचना दिएर बच्चाको माता पिता (हरू) लाई एउटा लिखित सूचना दिनु आवश्यक हुन्छ ।
- ६.२.६.१.३ एकजना बच्चालाई एउटा कार्यक्रमबाट निष्कासन गरिँदा कार्यक्रममा बच्चाको अन्तिम दिन वा त्यस भन्दा पहिला बच्चाको माता पिता (हरू) लाई बच्चाको फाइलको एउटा पूर्ण प्रति अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराइनु पर्ने छ । एफसीसीपीले माता पिताहरूलाई फाइल उपलब्ध गराइएको कागजपत्रलाई आफूसँग राख्नु पर्ने छ ।
- ६.२.६.२ एफसीसीएचमा एकजना नयाँ बच्चा भर्ना गर्दा एउटा सकारात्मक सङ्क्रमण कालको योजना बनाएर त्यसलाई उपयोग गर्नको लागि एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले माता पिताहरूसँग सहकार्य गर्नु पर्नेछ ।
- ६.२.६.३ नयाँ कर्मचारी सदस्य प्रवेश गराउँदा अनुमति प्राप्त एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले एउटा सकारात्मक सङ्क्रमण कालको योजना बनाएर त्यसलाई उपयोग गर्नु पर्ने छ र माता पिताहरू यसबारे सूचित गरिएको निश्चित गर्नु पर्नेछ ।

६.३ विशेष आवश्यकताहरू भएको बालबच्चाहरूलाई सहयोग गर्नु

- ६.३.१ तिनीहरूको उमेर र विकाससँग उपयुक्त रहेको सबै क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुनको लागि सबै बच्चाहरूलाई अवसर उपलब्ध गराउनको लागि पाठ्यक्रमलाई अनुकूल बनाउनु पर्नेछ ।
- ६.३.२ पहिचान भएको अपाङ्गता भएको एकजना बच्चाको लागि यदि माता पिताले स्वेच्छाले बच्चाको निजी शैक्षिक योजना (आईइपी) बच्चाहरूको एकीकृत सेवाहरू (सिआईएस) एक योजना वा समकक्ष को प्रतिहरू उपलब्ध गराएमा; एफसीसीपीले यस कागजातलाई बच्चाको फाइलमा कायम राख्नु पर्ने छ र बच्चसँग काम गर्ने सबै कर्मचारीहरूसँग समीक्षा गर्नु पर्ने छ ।
- ६.३.३ बच्चाको आईइपी, सिआईएस, एक योजना वा समकक्षको लक्षलाई हासिल गर्नको लागि अपाङ्गता भएको बालबच्चाहरूको लागि क्रियाकलापहरूलाई अनुकूल बनाइनु पर्ने छ ।
- ६.३.४ एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले नियमित र आपतकालीन कार्यविधिहरू र बच्चाको माता पिता र पेसाकर्मीहरू वा बच्चाको लागि सेवा उपलब्ध गराउने निकायहरूसँगको परामर्शबाट विकास गरिएको विशेष आवश्यकता भएको बच्चाहरूसँग सम्बन्धित रहेको डायपर फेर्ने, दिसा पिसाब गराउने, खुवाउने, लुगा लगाउने र आराम गराउने लगायतको पालन पोषणको क्रियाकलापहरूमा गरिएको ढाँचा परिवर्तनहरूलाई पालना गर्नु पर्ने छ ।

एफसिसिएच भाग ७ – कार्यक्रम कर्मचारीगण/ कर्मचारी नियुक्ति

७.१ एफसीसीएच र कर्मचारीको लागि सामान्य योग्यताहरू

७.१.१ स्वास्थ्य सम्बन्धी आवश्यकता

७.१.१.१ एफसीसीपी, कर्मचारी र साझेदार कर्मचारी स्वस्थ र शारीरिक रूपमा आफ्नो हेरचाह सेवाको कार्य सम्पादन गर्नको लागि सक्षम हुनु पर्ने छ । बिरामी अत्यधिक थकावट वा बच्चाहरूसँग सुरक्षित तवरले काम गर्ने तिनीहरूको क्षमतालाई सीमित बनाउने कुनै पनि अवस्था ले ग्रस्त भएको एफसीसीपी, कर्मचारी र साझेदार कर्मचारीले तिनीहरूको अवस्थामा सुधार न आएसम्म त्यसो गर्नु हुँदैन ।

७.१.१.२ एफसीसीपी, कर्मचारी र साझेदार कर्मचारीले सरुवा रोगसँग सम्बन्धित सङ्केत र लक्षण बिरामी रेखा चित्रमा स्थापना गरिएको अप वर्जनको नीतिहरूलाई पालना गर्नु पर्ने छ । (अनुच्छेद क हेर्नुहोस्)

७.१.२ प्राथमिक उपचार र सिपिआर

७.१.२.१ एफसीसीपीले अनुमति प्राप्त गर्नु भन्दा पहिला नै बाल चिकित्सा प्राथमिक उपचार र सिपिआर सफलता पूर्वक पुरा गरेको हुनु पर्ने छ र अनिवार्य रूपमा हाल प्रमाणीकरण भएको हुनु पर्ने छ ।

७.१.२.२ बाल चिकित्सा प्राथमिक उपचार र नाबालक र बच्चा सिपिआर सफलता पूर्वक पुरा गरेको हाल प्रमाणीकरण गरिएको र कम्तीमा पनि एक (१) जना उत्तरदायी वयस्क व्यक्ति बच्चाहरू उपस्थित भएको बेलामा परिसरमा सधैं रहेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

७.१.२.३ कर्मचारी /बच्चा अनुपातमा गणना भएको कर्मचारीले अनुमति प्राप्त एफसीसीएचमा काम गर्न थालेको छ (६) महिना भित्र बाल चिकित्सा प्राथमिक उपचार र नाबालक र बच्चा सिपिआर तालिम लिएको र हाल प्रमाणीकरणमा रहेको अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

७.१.३ एफसीसीपी एफसीसीपी एफसीसीपी

७.१.४ एफसीसीपी र नयाँ कर्मचारीको अभिमुखीकरण

एफसीसीपीले बच्चाहरूको हेरचाह सेवा सुरु गर्नु भन्दा पहिला विभागले स्वीकृत गरेको एउटा अभिमुखीकरण तालिम सत्र पुरा गर्नु पर्ने छ । कर्मचारीले बच्चाहरूसँग एकलै छोडिनु भन्दा पहिला विभागले स्वीकृत गरेको एउटा अभिमुखीकरण तालिम सत्र पुरा गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । प्रशिक्षार्थीहरूले अभिमुखीकरण तालिममा बच्चाहरूसँग तिनीहरूले काम गर्न सुरु गरेको पहिलो दिन

देखि एक (१) महिना भित्र पुरा गर्नु पर्ने छ । अभिमुखीकरण तालिम सत्रमा निम्न लिखित कुराहरू समावेश हुनु पर्नेछ :

- बच्चाको वृद्धि र विकासबारे आधारभूत जानकारी;
- स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित अपवर्जन लगायत बच्चाहरूको नियमित र आपतकालीन स्वास्थ्य सुरक्षा;
- जोखिम पूर्ण सामग्रीहरूको सञ्चालन र भण्डारण र जैविक प्रदूषक कसरी नष्ट गर्ने लगायत सुरक्षा र स्वस्थताको आवश्यकताहरू;
- सकारात्मक व्यवहार व्यवस्थापन;
- बच्चाहरूको सुपरिवेक्षण;
- भवन र भौतिक परिसर सुरक्षा लगायत बच्चा दुर्घटना र चोटपटकको कार्यविधिहरू;
- सुरक्षित सुताइको चलनहरू
- औषधि खुवाउने आवश्यकताहरू
- आपतकाल र खाली गर्ने आवश्यकताहरू
- खाद्य र एलर्जिको प्रतिक्रियाको कारणले उत्पन्न आपतकाल रोकथाम र प्रतिक्रिया लगायत पोषण तथा खाद्य सुरक्षा
- अभिलेखीकरण
- यातायात र बच्चा यात्रु सुरक्षा
- बच्चा छोड्नु
- परिवारहरूको आदरपूर्ण संलग्नता
- यौन दुर्व्यवहार, यौन हिंसा, अलंकरणको प्रक्रियाहरू बाल यौन दुर्व्यवहारको खतराहरू र यौन अपराधीहरूको परभक्षी व्यवहारहरूलाई पहिचान गर्नु लगायत सङ्केत र लक्षण बारे जानकारी लगायत बाल दुर्व्यवहार र बेवास्ता रोकथाम, पहिचान र रिपोर्टिङ
- बाल्यकालको सामान्य बिरामीहरूको लक्षण पहिचान र प्रतिक्रिया
- सरुवा रोक फैलनबाट रोकथाम गर्नु
- बच्चाहरूको लागि विकासगत रूपमा उपयुक्त क्रियाकलाप र अनुभवहरू उपलब्ध गराउनु
- विशेष आवश्यकताहरू भएको बच्चाहरूलाई समावेश गराउनु
- स्वयमसेवी प्रशिक्षार्थी र साझेदारी कर्मचारीको लागि मार्ग निर्देशनहरू
- चालू लागू हुने अनुमति पत्रको नियमहरू पालना गर्ने उत्तरदायित्व
- अवस्थामा परिवर्तन, निषेध र यस नियमावलीले निषेध गरेकाहरूलाई अपवादहरू समावेश गर्नको लागि पृष्ठभूमि जाँचको आवश्यकताहरू
- खोल्ने र बन्द गर्ने लगायत कर्मचारी नियुक्तिको आवश्यकताहरू
- बच्चाहरूको अतिरिक्त कपडा र डायपरहरू उपलब्ध भएको निश्चित गर्ने

७.१.४ एफसीसीले चालू लागू हुने अनुमति पत्रको नियमहरू पढेको हुनु पर्ने छ र त्यसमा तयारी अवस्थामा पहुँच हुनु पर्ने छ । साथै कर्मचारीले चालू लागू हुने अनुमति पत्रको नियमहरू पढेको र त्यसमा तयारी अवस्थामा पहुँच भएको र चालू लागू हुने अनुमति पत्रको नियमहरूबारे स्पष्ट हुने अवसर पाएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

७.२ पृष्ठभूमि जाँच र उपयुक्त फछ्योर्ट

७.२.१ सबै नयाँ कर्मचारी र एफसीसीएचमा भएको बच्चाहरू समक्ष सुपरिवेक्षण नगरिएको पहुँच पाउने कुनै पनि नयाँ व्यक्तिले विभागलाई अभिलेख जाँच अधिकारपत्र फाराम पेस गरेको र विभागबाट आँलाको छाप लिने अधिकार प्राप्त गरिसकेपछि विभागले तोकेको एउटा स्थानमा आँलाको छापको लागि पेस गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

७.२.२ उस नियमावलीको नियम २.३.७.२ को आवश्यकता बमोजिम एफसीसीपीले विभागलाई एफसीसीएचमा बस्ने वा ३६५ दिनमा एफसीसीएच खुला रहेर सञ्चालन रहेको समयमा पाँच (५) पटक भन्दा बढी उपस्थित हुने सोह्र (१६) वर्ष वा त्यस भन्दा माथिको कुनै पनि नयाँ व्यक्तिको लागि एउटा अभिलेख जाँच अधिकारपत्र फाराम पेस गर्नु पर्ने छ ।

७.२.३ विभागले आफ्नो विवेकमा विभागको फाइलमा भएको पृष्ठभूमि जाँचको परिणामहरूलाई गत पाँच ५ वर्ष भित्र त्यसलाई पुरा भएको खण्डमा र एउटा नयाँ पृष्ठभूमि जाँच आवश्यक हुनुको बदलामा प्रयोग गर्न पनि सक्नेछ ।

७.२.४ आँलाको छाप लगायत पृष्ठभूमि जाँचको परिणाममा आधारित विभागको स्वीकृती बिना बच्चाहरूसँग कुनै पनि व्यक्तिलाई एकलै नछाडिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।

७.२.५ विभागले सबै पृष्ठभूमि जाँच फछ्योर्टहरूलाई सकेसम्म चाँडो तर भर्मोन्ट अपराध जानकारी केन्द्रले सबै कागजातहरू प्राप्त गरेको पैतालीस (४५) दिन भन्दा बढी नहुने गरि पुरा गरेर प्रक्रिया सुरु गर्नु पर्ने छ ।

७.२.६ यस भागमा वर्णन गरिएको पृष्ठभूमि जाँचको परिणाममा आधारित भएर निम्नलिखित व्यक्तिहरूलाई निषेध गरिएको छ र तिनीहरूले एफसीसीएच सञ्चालन गर्न, त्यहाँ बस्न, त्यहाँ रोजगारी पाउन वा सुपरिवेक्षण नगरिएको अवस्थामा एफसीसीएचमा पहुँच पाउने अनुमति पाउने छैनः

- पृष्ठभूमि जाँच गर्न अस्वीकार गर्ने वा जानाजान त्यस्तो पृष्ठभूमि जाँचको सम्बन्धमा प्राप्य साधनहरूबारे गलत वक्तव्य दिने पृष्ठभूमि जाँच पुरा गर्न आवश्यक भएको एक व्यक्ति
- जालसाजी गरेको दृढ निश्चय भएको एक व्यक्ति
- निम्नलिखित कसुर गरेको व्यक्ति
 - हत्या,
 - बाल दुर्व्यवहार वा बेवास्ता,

- यौन क्रियाकलाप वा बच्चाको अक्षील तस्विर लगायत बच्चाहरू विरुद्ध अपराध गरेको,
- श्रीमान् वा श्रीमतीलाई दुर्व्यवहार गरेको,
- बलात्कार वा यौन आक्रमण संलग्न रहेको अपराध,
- अपहरण,
- आगजनी,
- शारीरिक आक्रमण वा मारपिट ,
- गत पाँच (५) वर्षमा गरेको लागू पदार्थसँग सम्बन्धित अपराध
- बच्चा वा अर्को व्यक्ति विरुद्ध निम्न बमोजिमको अपराधमा सजाय पाएको एक व्यक्ति
 - हिंसा,
 - बाल दुर्व्यवहार वा बेवास्ता,
 - बाल खतरा उत्पन्न,
 - यौन आक्रमण वा क्रियाकलाप,
 - बाल अक्षील चित्र, वा
 - अन्य शारीरिक चोट पटक
- अदालतले एउटा बच्चा, प्रौढ वा जनावरलाई दुर्व्यवहार गरेको, बेवास्ता गरेको वा गलत व्यवहार गरेको फेला पारेको एक व्यक्ति वा
- भर्मोन्ट ऐनमा शीर्षक ३ को भाग ४९ र ६९ मा व्याख्या गरिएको दुर्व्यवहार वा बेवास्ताको रिपोर्ट परेको एक वयस्क व्यक्ति वा
- आदम वाल्स बाल सुरक्षा तथा रक्षा ऐन २००६ अन्तर्गत स्थापित राज्यको यौन अपराधीको दर्ता किताब वा सङ्ग्रहशाला वा राष्ट्रिय यौन अपराधीको दर्ता किताब मा दर्ता भएको वा दर्ता हुन आवश्यक भएको एक व्यक्ति

७.२.७ उसको कार्य वा व्यवहारले भर्ना भएको बच्चाहरूको लागि जोखिम वा हानी पुग्न सक्ने थाहा भएको जानकारी प्राप्त भएको भए विभागले एक जना व्यक्तिलाई निषेधित निकर्षित गर्न पनि सक्ने छ ।

७.२.८ निषेध गरिएको व्यक्तिको अपवर्जन

७.२.८.१ पृष्ठभूमि जाँच पुरा गरिएको त्यो व्यक्तिलाई यस नियमावलीको नियम ७.२.६ वा ७.२.७ बमोजिम अपवर्जन गर्नु पर्ने हो कि होइन भन्नेबारे विभागले यस नियमावलीको नियम ७.२.८.३ बमोजिम त्यस निर्णयको आधार खुलासा नगरिकन पृष्ठभूमि जाँचको परिणाम एफसीसीपीलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने छ र निषेधित व्यक्तिले असंगतिको लागि अनुरोध गर्न योग्य रहे नरहेको पहिचान गर्नु पर्ने छ ।

७.२.८.२ यस नियमावलीको नियम ७.२.६ वा ७.२.७ बमोजिमले एक जना व्यक्तिलाई निषेध गर्नु पर्ने व्यक्ति भनेर विभागले निक्कीर्ण गर्दा विभागले पृष्ठभूमि जाँच पुरा गरिएको त्यस व्यक्तिलाई पृष्ठभूमि जाँचको परिणाम, त्यस निर्णयको आधार, निर्णयको आधारमा रहेको जानकारीको सत्यता र पूर्णतालाई चुनौती दिने प्रक्रिया र असंगतिको लागि अनुरोध गर्न योग्य रहे नरहेको जानकारी उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

७.२.८.३ विभागले कुनै पृष्ठभूमि जाँचबारेको पनि जानकारीलाई यस नियमावलीको नियम ७.२.८.१ वा ७.२.८.२ मा उल्लेख गरिएको व्यक्तिसँग बाहेक कसैसँग पनि साझेदारी गर्नु हुँदैन

७.२.८.४ निश्चय प्राप्त भए पछि लागू हुने गरि एफसीसीपीले पृष्ठभूमि जाँचले निषेधित गरिनु पर्ने निश्चय गरेको जसमा एफसीसीएच मारोजगारी र एफसीसीएचमा नियमित रूपमा उपस्थित हुनबाट समेत समावेश भएको तर त्यसमा मात्र सीमित नभएको व्यक्तिहरूलाई अपवर्जन गर्नु पर्ने छ ।

७.२.८.५ यस नियमावलीको नियम ७.२.६ वा नियम ७.२.७ बमोजिम निम्नलिखित कारणहरूको लागि निषेध गरिएको व्यक्तिहरू मात्र अपवर्जनको लागि अनुरोध गर्न योग्य हुनेछन् :

- जालसाजीको अभियोग लागेको
- गत पाँच (५) वर्षमा गरिएको लागू पदार्थसँग सम्बन्धित एउटा अपराध
- अर्को व्यक्ति विरुद्ध निम्न लिखित अपराधको अभियोग लागेको
 - हिंसा;
 - अन्य शारीरिक चोटपटक; वा

एफसीसीपी र संलग्न रहेको व्यक्तिले आयुक्त वा तोकिएको व्यक्तिबाट एउटा लिखित अपवर्जन पाएको भए मात्र त्यो व्यक्तिले एउटा एफसीसीएचमा बस्ने, रोजगारी पाउन वा नियमित रूपमा उपस्थित हुन पाउन सक्छ । एफसीसीपी र संलग्न रहेको व्यक्तिले आयुक्त वा तोकिएको व्यक्तिलाई योग्यता वा पुनर् स्थापनको प्रमाण पेस गरेर एउटा अपवर्जनको लागि अनुरोध गर्नु पर्नेछ । प्रमाणको अभिभारा एफसीसीपी र संलग्न रहेको व्यक्तिमा हुने छ ।

७.३ योग्यता र अनुभवहरू

७.३.१ एउटा दर्ता गरिएको एफसीसीएच सञ्चालन गर्ने एउटा दर्ता गरिएको एफसीसीपीले आफू कम्तीमा पनि अठार (१८) वर्ष पुगेको उच्च माध्यमिक विद्यालबाट स्नातक गरेको वा एउटा जिईडी पुरा गरेको र अनुमति पत्र पाउनु भन्दा पहिला नै वा प्रारम्भिक अनुमति पाएको बाह्र (१२) महिना भित्र निम्नलिखित मध्येको एक १ योग्यता पुरा गरेको वा त्यसलाई नाघेको कागजात निश्चित गरेर त्यसलाई कायम राख्नु पर्ने छ:

- कम्तीमा पनि एउटा भर्मोन्ट प्रारम्भिक बाल्यकाल करियर सिँढी स्तर एक (१) प्रमाणपत्र वा त्यो भन्दा उच्च
- कम्तीमा पनि प्रारम्भिक बाल्यकाल पेसाकर्मीको पाठ्यक्रमको आधारभूत ज्ञान सफलता पूर्वक पुरा गरेको
- पेसागत मान्यताको लागि राष्ट्रिय परिषद्बाट कम्तीमा पनि चालू सिडिए (बाल विकास एशोसिएसन प्रमाणीकरण)
- भर्मोन्टको सामुदायिक कलेजबाट कम्तीमा पनि एउटा बाल हेरचाह प्रमाणपत्र
- एनएलडिसीले पहिचान गरेको मुख्य ज्ञान क्षेत्र अनुकूल विषय वस्तुमा कम्तीमा पनि बाह्र (१२) कलेज क्रेडिट सफलता पूर्वक पुरा गरेको ।

७.३.२ एउटा दर्ता गरिएको एफसीसीएच सञ्चालन गर्ने एउटा दर्ता गरिएको एफसीसीपीले आफू कम्तीमा पनि अठार (१८) वर्ष पुगेको उच्च माध्यमिक विद्यालयबाट स्नातक गरेको वा एउटा जिईडी पुरा गरेको र अनुमति पत्र पाउनु भन्दा पहिला नै वा प्रारम्भिक अनुमति पाएको बाह्र (१२) महिना भित्र निम्नलिखित मध्येको एक १ योग्यता पुरा गरेको वा त्यसलाई नाघेको कागजात निश्चित गरेर त्यसलाई कायम राख्नु पर्ने छ:

- कम्तीमा पनि एउटा भर्मोन्ट प्रारम्भिक बाल्यकाल करियर सिँढी स्तर दुई (२) वा स्तर तीन (३) प्रमाणपत्र; वा
- कम्तीमा पनि पेसागत मान्यताको लागि राष्ट्रिय परिषद्बाट कम्तीमा पनि चालू सिडिए (बाल विकास एशोसिएसन प्रमाणीकरण) र वर्ग (३) वा त्यो भन्दा कम उमेरको बालबच्चाको समूह मा काम गरेको बाह्र (१२) महिनाको अनुभव; वा
- भर्मोन्टको दर्ता गरिएको बाल हेरचाह सिकारु कार्यक्रमबाट कम्तीमा पनि तालिम पुरा गरेको प्रमाणपत्र
- नर्दन लाईट करियर डेभलपमेन्ट सेन्टरद्वारा पहिचान गरेको मुख्य ज्ञान क्षेत्र अनुकूल विषय वस्तुमा कम्तीमा पनि बाह्र (१२) कलेज क्रेडिट सफलता पूर्वक पुरा गरेको र वर्ग (३) वा त्यो भन्दा कम उमेरको बालबच्चाको समूह मा काम गरेको बाह्र (१२) महिनाको अनुभव

७.३.३ पारिवारिक बाल हेरचाह सहायक

एफसीसीपीले प्रत्येक पारिवारिक बाल हेरचाह सहायक अठार (१८) वर्ष पुगेको निम्नलिखित मध्येको एक (१) योग्यता पुरा गरेको वा त्यस भन्दा बढी भएको कागजात निश्चित गरेर त्यसलाई कायम राख्नु पर्ने छ :

- कम्तीमा पनि उच्च माध्यमिक विद्यालयबाट स्नातक गरेको वा एउटा जिईडी पुरा गरेको र रोजगारी पाएको बाह्र (१२) महिना भित्र प्रारम्भिक बाल्यकाल पेसाकर्मीको पाठ्यक्रम पुरा गरेको; वा

- कम्तीमा पनि उच्च माध्यमिक विद्यालयबाट स्नातक गरेको वा एउटा जिईडी पुरा गरेको र रोजगारी पाएको बाह्र (१२) महिना भित्र नर्दन लाईट करियर डेभलपमेन्ट सेन्टरद्वारा पहिचान गरेको मुख्य ज्ञान क्षेत्र अनुकूल विषय वस्तुमा कम्तीमा पनि तीन (३) कलेज क्रेडिट सफलता पूर्वक पुरा गरेको र
- कम्तीमा पनि उच्च माध्यमिक विद्यालयबाट स्नातकमा भर्ना भएको र बाल विकासलाई वा प्रारम्भिक बाल्यकाल शिक्षामा जोड्न दिने एउटा मानव सेवा प्रमाणीकरण कार्यक्रमद्वारा स्वीकृत गरिएको शिक्षाको राज्य परिषद्बाट स्नातक गरेको

७.३.४ कक्षा कोठा सहयोगी

कक्षा कोठा सहयोगी कम्तीमा पनि अठार (१८) वर्ष पुगेको आधारभूत लिखित ढाँचालाई बुझ्न सक्षम रहेको र निम्न लिखित मध्येको एक (१) योग्यता पुरा गरेको हुनु पर्नेछ:

- कम्तीमा पनि उच्च माध्यमिक विद्यालयबाट स्नातक गरेको वा एउटा जिईडी पुरा गरेको र रोजगारी पाएको पहिलो बाह्र (१२) महिना भित्र प्रारम्भिक बाल्यकाल पेसाकर्मीको पाठ्यक्रम वा भर्मोन्ट विद्यालय पछिको अत्यावश्यक प्रमाणपत्र पुरा गरेको; वा
- कम्तीमा पनि उच्च माध्यमिक विद्यालयबाट स्नातक गरेको वा एउटा जिईडी पुरा गरेको र रोजगारी पाएको पहिलो बाह्र (१२) महिना भित्र नर्दन लाईट करियर डेभलपमेन्ट सेन्टरद्वारा पहिचान गरेको मुख्य ज्ञान क्षेत्र अनुकूल विषय वस्तुमा कम्तीमा पनि तीन (३) कलेज क्रेडिट सफलता पूर्वक पुरा गरेको

७.३.५ प्रशिक्षार्थी

प्रशिक्षार्थी कम्तीमा पनि अठार (१८) वर्ष पुगेको आधारभूत लिखित ढाँचालाई बुझ्न सक्षम रहेको र निम्न लिखित मध्येको एक (१) योग्यता पुरा गरेको हुनु पर्नेछ:

- सत्र (१७) वर्ष पुगेको र बाल विकास वा प्रारम्भिक बाल्यकालको शिक्षालाई जोड दिने शिक्षाको राज्य परिषद्बाट स्वीकृत प्राप्त मानव सेवा प्रमाणपत्र कार्यक्रममा भर्ना भएको
- सत्र (१७) वर्ष पुगेको र बाल विकास वा प्रारम्भिक बाल्यकालको शिक्षालाई जोड दिने शिक्षाको राज्य परिषद्बाट स्वीकृत प्राप्त मानव सेवा प्रमाणपत्र कार्यक्रमबाट स्नातक गरेको
- अठार (१८) वर्ष पुगेको र बाल विकास वा प्रारम्भिक बाल्यकालको शिक्षालाई जोड दिने शिक्षाको राज्य परिषद्बाट स्वीकृत प्राप्त मानव सेवा प्रमाणपत्र कार्यक्रममा भर्ना भएको

७.३.६ प्रतिस्थापन

एक प्रतिस्थापन कम्तीमा पनि अठार (१८) वर्ष पुगेको आधारभूत लिखित ढाँचालाई बुझ्न सक्षम रहेको र उच्च माध्यमिक विद्यालयबाट स्नातक गरेको वा जिईडी पुरा गरेको हुनु पर्ने छ ।

७.४ वार्षिक पेसागत विकास

- ७.४.१ एफसीसीएचमा काम गर्न सुरु गरेको छ (६) महिना भित्र एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीको व्यक्तिगत पेसागत विकास योजना (आईपिडिपी) भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । यसलाई व्यक्तिको बिएफआईएस गुणस्तर र प्रमाणीकरण खातामा वा कार्य स्थलमा कर्मचारीको फाईलमा दस्तावेजिकरण गरिनु पर्ने छ । प्रत्येक ३६५ दिनमा एक पटक आईपिडिपीलाई अद्यावधिक गरिनु पर्नेछ ।
- ७.४.२ एफसीसीपीर कर्मचारीहरू आफ्नो आईपिडिपीमा तोकिए बमोजिमको पेसागत विकास क्रियाकलापहरूमा सक्रिय रूपमा संलग्न हुनु पर्ने छ ।
- ७.४.३ सबै पेसागत विकास क्रियाकलापहरूले एनएलडिसीले परिभाषित गरे बमोजिमको सबै न्यूनतम आवश्यकताहरूलाई पुरा गर्नु पर्ने छ र यसलाई व्यक्तिको बिएफआईएस गुणस्तर र प्रमाणीकरण खातामा वा कार्य स्थलमा कर्मचारीको फाईलमा दस्तावेजिकरण गरिनु पर्ने छ । पेसागत विकासको समयहरू व्यक्तिको आईपिडिपी पुरा गर्नको लागि लागू गर्न सकिने छ
- ७.४.४ यस नियमावलीको नियम ७.४.२ को आवश्यकता बमोजिम प्रतिस्थापनहरूलाई छाडेर सबै कर्मचारीहरूले वार्षिक पेसागत क्रियाकलाप विकासको लागि पन्ध्र १५ घडी घण्टाहरू पुरा गर्नु पर्ने छ ।
- ७.४.५ प्रारम्भिक बाल्यकाल शिक्षा, प्रारम्भिक बाल्यकाल विशेष शिक्षा वा प्राथमिक शिक्षा दरपीठ गरिएको चालू भर्मोन्ट शिक्षा निकायको शिक्षण अनुमतिपत्र वाहक एफसीसीपी र/ अथवा कर्मचारीले आफ्नो चालू शिक्षण अनुमति पत्रलाई यस नियमावलीको नियम ७.४.३ को आवश्यकता बमोजिमको पेसागत विकासको आवश्यकताहरूलाई पुरा गरेको दस्तावेजिकरण गरिएको रुजूको रूपमा प्रयोग गर्नु पर्ने छ । यो चालू शिक्षण अनुमति पत्रलाई रुजू गर्नु पर्छ र व्यक्तिको बिएफआईएस गुणस्तर तथा प्रमाणीकरण खातामा दस्तावेजिकरण गरिनु पर्ने छ ।
- ७.४.६ प्रारम्भिक बाल्यकाल शिक्षा, प्रारम्भिक बाल्यकाल विशेष शिक्षा वा प्राथमिक शिक्षा दरपीठ गरिएको चालू भर्मोन्ट शिक्षा निकायको शिक्षण अनुमतिपत्र वाहक कर्मचारीले आफ्नो चालू शिक्षण अनुमति पत्रलाई यस नियमावलीको नियम ७.४.१ को आवश्यकता बमोजिमको पेसागत विकासको आवश्यकताहरूलाई पुरा गरेको दस्तावेजिकरण गरिएको रुजूको रूपमा प्रयोग गर्नु पर्ने छ । यो चालू शिक्षण अनुमति पत्रलाई रुजू गर्नु पर्छ र व्यक्तिको बिएफआईएस गुणस्तर तथा प्रमाणीकरण खातामा दस्तावेजिकरण गरिनु पर्ने छ ।
- ७.४.७ सिपिआर र प्राथमिक उपचारको तालिम यस नियमावलीको नियम ७.४.४ को आवश्यकता बमोजिम वार्षिक पेसागत विकासको आवश्यकताको लागि गणना हुँदैन ।

७.५ कर्मचारी नीति र कार्यविधिहरू

- ७.५.१ यस नियमावलीको नियम ४.७ को आवश्यकता बमोजिम अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले कर्मचारीले प्राप्त गरेको लिखित कागजात प्राप्त गर्नु पर्नेछ र अनुमति प्राप्त एफसीसीएचको कार्यक्रमको दर्शनलाई र सबै लिखित अनुमति प्राप्त एफसीसीएच नीति र कार्यविधिहरूलाई पुरै बुझेको हुनु पर्ने छ ।
- ७.५.२ कर्मचारीको व्यक्तिगत फाइलमा कामको शीर्षक, कामको कर्तव्यहरू, लिखित कामको रूपरेखा तयार गर्ने वर्णन भएको सुपरिवेक्षणको लागि उत्तरदायी भएको कर्मचारी सदस्य पहिचान गर्ने लिखित कामको विवरण भएको अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । कर्मचारीको लागि कामको वर्णनमा त्यस पदलाई मूल्याङ्कन गर्ने कर्मचारी सदस्यको पहिचान पनि समावेश भएको अनुमति प्राप्त एफसीसीपी निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ७.५.३ अनुमति प्राप्त एफसीसीएच कर्मचारीले आफ्नो सुपरिवेक्षकबाट लिखित रूपमा वार्षिक कार्य सम्पादन समीक्षा प्राप्त गर्नु पर्ने छ ।
- ७.५.४ अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले बच्चा(हरू)सँग काम गरि रहेको कुनै पनि कर्मचारी सदस्य बच्चा(हरू)को हेरचाह र शिक्षासँग सम्बन्धित ठोस जानकारीहरूबारे सूचित गरिएको निश्चित गर्नको लागि कर्मचारीहरू माझ सञ्चारणको एउटा प्रणाली स्थापना गरेर त्यसलाई लागू गर्नु पर्नेछ ।

७.६ प्रतिस्थापनहरूको प्रयोग

- ७.६.१ यस नियमावलीको नियम ३.१.७ भाग ७.२.१ भाग ७.२.२ मा आवश्यक भए बमोजिम सबै प्रतिस्थापनहरूको लागि पृष्ठभूमि जाँच एफसीसीपी पालना गर्नु पर्ने छ ।
- ७.६.२ यस नियमावलीको भाग ३.२ को नियमहरू बमोजिम बाल दुर्व्यवहार र बेवास्ताको सम्बन्धमा सबै प्रतिस्थापनहरूले कानुनी आदेशलाई पालना गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ७.६.३ यस नियमावलीको नियम ३.३.५.१ मा आवश्यक भए बमोजिम अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले सबै प्रतिस्थापनहरूको लागि व्यक्तिगत फाइल कायम राख्नु पर्नेछ ।
- ७.६.४ यस नियमावलीको नियम ३.७ मा आवश्यक भए बमोजिम प्रतिस्थापनहरूले गोपनीयतालाई कायम राख्नु पर्ने छ ।
- ७.६.५ हेरचाह गर्ने उत्तरदायी पुरा गर्नको लागि प्रतिस्थापनहरू स्वस्थ र शारीरिक रूपमा सक्षम हुनु पर्ने छ । रोग, अत्याधिक थकान वा बच्चाहरूसँग सुरक्षित तवरले काम गर्ने तिनीहरूको क्षमतालाई सीमित पार्ने कुनै पनि अवस्था भएको प्रतिस्थापनले आफ्नो अवस्थामा सुधार न आए सम्म त्यसो गर्नु हुँदैन ।
- ७.६.६ प्रतिस्थापनहरूले सरुवा रोगसँग सम्बन्धित सङ्केत र लक्षण रोग रेखाचित्रमा स्थापना गरिए बमोजिम अपवर्जनको नीतिहरूलाई पालना गर्नु पर्ने छ (परिशिष्ट क हेर्नुहोस्)

- ७.६.७ यस नियमावलीको नियम ७.१.२.३ को आवश्यकता बमोजिम प्रतिस्थापनहरूले बाल स्वास्थ्य उपचार प्राथमिक उपचार र नाबालक र बच्चा सिपिआर प्राप्त गरेको अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ
- ७.६.८ कार्यक्रममा समय बिताउने प्रतिस्थापनहरूलाई कार्यक्रम र एफसीसीएचको चलनहरूबारे अभिमुखीकरण गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ । प्रतिस्थापनहरूलाई यस नियमावलीको नियम ७.१.३ को नियमको आवश्यकतालाई छुट दिइएको छ ।
- ७.६.९ प्रतिस्थापनहरूले लागू हुने अनुमति पत्रको नियमको चालू प्रति पढेको र त्यसमा तयारी पहुँच भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ७.६.१० प्रतिस्थापनहरूसँग आफ्नो फाइलमा कामको शीर्षक, कामको कर्तव्यहरू, लिखित कामको रूपरेखा तयार गर्ने वर्णन भएको सुपरिवेक्षणको लागि उत्तरदायी भएको प्रतिस्थापन पहिचान गर्ने लिखित कामको विवरण भएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ लिखित कामको वर्णन भएको अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ७.६.११ यस नियमावलीको नियम ७.५.४ को नियमको आवश्यकता बमोजिम प्रतिस्थापनहरूलाई कर्मचारीहरू माझ सञ्चारणको सूचना प्रणालीमा समावेश गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ७.६.१२ एकजना प्रतिस्थापनले ३६५ दिनको अवधिमा तीस (३०) दिन वा त्यो भन्दा बढी समय एउटा पथ भर्छ भने त्यो प्रतिस्थापन उसले पुरा गरेको पदको लागि पुरै योग्य हुने छ र उसलाई अब उपरान्त प्रतिस्थापन मानिने छैन तर यस नियमावलीमा कर्मचारीको लागि आवश्यकताहरूको भागीदार पूर्ण कर्मचारी व्यक्ति मानिने छ ।

७.७ स्वयम् सेवकहरूको प्रयोग

- ७.७.१ यस नियमावलीको नियम ३.७. को आवश्यकता बमोजिम सबै स्वयम् सेवकहरूले गोपनीयतालाई कायम राख्नु पर्ने छ ।
- ७.७.२ सबै स्वयम् सेवकहरू कर्मचारी बच्चाको अनुपातमा गणना नगरिने र माता पितालाई आफ्नो बच्चा(हरू)सँग एकलै छोड्न सकिने अपवाद बाहेक एफसीसीएचमा कुनै पनि बच्चा वा बच्चाहरूसँग कहिले पनि एकलै नछोडिने एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ७.७.३ स्वयम् सेवीहरूले सरुवा रोगसँग सम्बन्धित सङ्केत र लक्षण रोग रेखाचित्रमा स्थापना गरिए बमोजिम अपवर्जनको नीतिहरूलाई पालना गर्नु पर्ने छ (परिशिष्ट क हेर्नुहोस्)

- ७.७.४ एफसीसीपीले स्वयम् सेवीहरूको तिनीहरूको नाम र एफसीसीएचमा उपस्थित भएको सही दिन र समय सहित तालिकाको एउटा लिखित अभिलेख कम्तीमा पनि ३६५ दिनसम्म कायम गर्नु पर्ने छ ।
- ७.७.५ एफसीसीएचमा भर्ना भएको एकजना बच्चाको माता पिता नभएको र ३६५ दिनमा पाँच ५ पटक भन्दा बढी उपस्थित भएको स्वयम् सेवीहरूको लागि निम्न लिखित सर्तहरू लागू हुने एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ
- ७.७.५.१ यस नियमावलीको नियम ७.२.२ मा व्यवस्था भए बमोजिम यी स्वयम् सेवीहरूको लागि एफसीसीपीले पृष्ठभूमि जाँत पालना गर्नु पर्ने छ
- ७.७.५.२ यस नियमावलीको भाग ३.२ को नियमहरू बमोजिम यी स्वयम् सेवीहरूले बाल दुर्व्यवहार र बेवास्ताको सम्बन्धमा कानुनी आदेशहरू पालना गरेको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ
- ७.७.५.३ कार्यक्रममा समय व्यतीत गर्ने स्वयम् सेवीहरू एफसीसीएचको कार्यक्रम र चलनहरूबारे अभिमुखीकरण गरिएको एफसीसीपीले निश्चित गर्नु पर्ने छ ।
- ७.७.५.४ अनुमति प्राप्त एफसीसीपीले अनुमति प्राप्त एफसीसीएचमा स्वयम् सेवीहरूको एउटा पुरा र अद्यावधिक फाइल कायम राख्नु पर्ने छ । एउटा पुरा फाइलमा कम्तीमा पनि निम्नलिखित जानकारीहरू हुनु पर्ने छ:
- नाम, जन्म मिति, घरको ठेगाना र टेलीफोन नम्बर
 - शङ्का लागेको बाल दुर्व्यवहार वा बेवास्ता बारे रिपोर्ट गर्ने कानुनी आवश्यकताहरू बुझेको रूजू गर्दै हस्ताक्षर गरिएको कथन
 - यदि एउटा आवश्यक भएको भए चालू अभिलेखहरू जाँच अधिकारपत्र फारम कागजात र
 - उसको पद र पदको कर्तव्यहरूको रूपरेखा तयार गर्ने उसको भूमिकाबारे एउटा लिखित वर्णन

अनुच्छेद क

बिरामीको सङ्केत र लक्षण विवरणपट

निम्नलिखित विवरणपटले प्रत्येक बाल हेरचाह गरिने स्थान तिनीहरूलाई सरुवा रोग लागेको अवस्थामा विकास गर्न पनि सक्ने केही सबै भन्दा समान सङ्केत र लक्षणहरूलाई वर्णानुक्रम अनुसार सूचीकृत गर्छ । स्वास्थ्य पेसाकर्मीहरूले यस विवरणपटलाई रोगलाई पहिचान गर्नको लागि तिनीहरूले के के कुरा हेर्नु पर्छ

भन्नेबारे र व्यक्तिहरूलाई मेडिकल हेरचाह आवश्यक हुँदा एउटा निर्णय लिनमा सहयोग गर्नको लागि हेरचाह प्रदायकहरू/ शिक्षकहरूसँग छलफल गर्नको लागि प्रयोग गर्न पनि सक्नेछन् । हेरचाहकर्ताहरू, शिक्षकहरू, कार्यक्रम प्रदायकहरूले विभिन्न सङ्केत र लक्षणहरूले के हुन सक्छ, स्वास्थ्य परामर्शक र/ अथवा माता पिताहरूलाई महिले जानकारी दिन उपयुक्त हुन्छ भन्नेबारे र व्यक्तिहरूलाई कहिले अलग राखिनु पर्ने छ र उ कहिले समूहमा फर्कन सक्ने छ भन्नेबारे निकर्षोल गर्ने मानदण्डबारे जानकारी हुनको लागि यस जानकारीलाई प्रयोग गर्नु पर्छ । एउटा उपयुक्त रोग पहिचान र उपचारलाई निश्चित गर्नको लागि सबै हेरचाहकर्ताहरू/ शिक्षकहरू र प्रत्यक्ष कर्मचारीहरूले स्वास्थ्य पेसाकर्मीहरूसँग कार्य गर्नु पर्छ ।

स्वास्थ्य पेसाकर्मीकोमा जानलाई कहिले आवश्यक हुनेछ भन्नेबारे विवरणपटले सङ्केत गर्ने कुरालाई मनन गर्नु पर्छ । बाल हेरचाह गरिने स्थानबाट अलग राखिएको सबै व्यक्तिहरूले फर्किनु भन्दा पहिला एकजना स्वास्थ्य सम्बन्धी पेसाकर्मीकोमा जान आवश्यक हुँदैन । यद्यपि यदि तपाईँ त्यस व्यक्तिको खास रोगको प्रकृतिबारे सरोकार राख्नु भएको छ भने वा त्यस व्यक्तिलाई कसरी हेरचाह गर्ने भन्नेबारे निर्देशनहरू आवश्यक छ भने, बच्चाको माता पिता/अभिभावकहरूले अरु बढी मूल्याङ्कन गर्न आवश्यक छ कि छैन भन्नेबारे स्पष्ट हुनको लागि बच्चाको स्वास्थ्य पेसाकर्मीलाई फोन गर्न सक्नेछ । पिता/अभिभावकहरूको मन्जुरीमा बच्चाको स्वास्थ्य पेसाकर्मीले हेरचाहकर्ताहरू/ शिक्षकहरूलाई लिखित रूपमा वा फोनमा थप निर्देशनहरू दिन सक्छ ।

सङ्केत र लक्षण विवरणपट *बाल हेरचाह र विद्यालयहरूमा सरुवा रोगहरू व्यवस्थापन: एउटा द्रुत सन्दर्भ मार्गदर्शक*, दोस्रो संस्करण, बाल चिकित्साबारे अमेरिकी एकेडेमीको प्रकाशनबाट लिइएको छ । यसलाई भर्मोन्ट बाल हेरचाह नियमावलीमा समावेश गर्नको लागि अनुमति लिएर छापिएको छ । सन्दर्भ: बाल हेरचाह र विद्यालयहरूमा सरुवा रोगहरू व्यवस्थापन: एउटा द्रुत सन्दर्भ मार्गदर्शक, दोस्रो संस्करण, बाल चिकित्साबारे अमेरिकी एकेडेमी, सुसन एस आर्नसन, एमडी एफएएपी (सम्पादक), टिमोथी आर सोपे एमडी एमपिएच एफएएपी (सम्पादक)

रोगको लक्षण र सङ्केतहरूको रेखाचित्र (अनुकूलित)

सङ्केत र लक्षण विवरणपट						
लक्षण	सामान्य कारण	गुनासो वा के देखिन सक्छ	स्वास्थ्य परामर्शक लाई सूचित गर्ने	माता पिता लाई सूचित गर्ने	अस्थायी रूपमा अलग राख्ने	यदि अलग राखिएको भए कहिले फेरि भर्ना गर्ने

चिसोको लक्षणहरू	भाइरसहरू(केयन् भाइरसहरूको प्रारम्भिक अवस्था) <ul style="list-style-type: none"> एडिनोभाइरस कोक्साकिईभाइरस ईन्टेरोभाइरस पाराइन्फ्लुएन्जा भाइरस रेस्पिरेटरीसिन्सीटल भाइरस रिनोभाइरस कोरोनाभाइरस ईन्फ्लुएन्जा 	<ul style="list-style-type: none"> नाकबाट पानी बग्नु नाक बन्द हुनु घाँटी खसखसाउनु खोकी लाग्नु हाल्लु आउनु आँखाबाट पानी बग्नु ज्वरो आउनु 	आवश्यक छैन	पछै	निम्नलिखित कुराहरू नभएको भए पढिन <ul style="list-style-type: none"> व्यवहारमा परिवर्तसँगै आएको ज्वरो व्यक्ति निकै बिरामी भएको देखिन्छ वा त्यस्तो कार्य गर्छ व्यक्तिलाई श्वास फेर्न गाह्रो हुन्छ व्यक्ति चोटपटकसँग सम्बन्धित नरहेको रगत जस्तो रातो वा बैजनी दाना हुन्छ व्यक्तिले अरु भेट्छ 	<ul style="list-style-type: none"> अलग राख्ने मानदण्ड समाधान गरिए को छ
-----------------	---	--	------------	-----	---	---

सङ्केत र लक्षण विवरणपट						
लक्षण	सामान्य कारणहरू	गुनासो वा के देखिन सक्छ	स्वास्थ्य परामर्शक लाई सूचित गर्ने	माता पिता लाई सूचित गर्ने	अस्थायी रूपमा अलग राख्ने	यदि अलग राखिएको भए कहिले फेरि भर्ना गर्ने
	व्याक्टेरिया <ul style="list-style-type: none"> माईकोप्लाज्मा 				अलग राख्ने मानदण्ड	
खोकी (कान देखि फोक्सो सम्म कहिलेको पनि अतिप्रजनबाट आउन सक्छ। खोकि वायुनलीको तन्तुहरूमा आएको अवरोधप्रतिको शरीरको प्रतिक्रिया नै खोकी हो)	<ul style="list-style-type: none"> सामान्य रुघा खोकी तल्लो श्वास प्रस्वास सङ्क्रमण (अर्थात् न्युमोनिया ब्रोडकाईटिस) कण्ठरोग दम साइनस सङ्क्रमण रिनोभाइरस ब्रोडकाईटिस 	<ul style="list-style-type: none"> सुक्खा वा भिजेको खोकी नाकबाट पानी बग्नु (सफा, सेतो, वा पहेँलो हरियो) घाटी दुख्नु घाटी खसखस हुनु खस्रो आवाज, भुकेको जस्तो खोकी 	आवश्यक छैन	पछै	निम्नलिखित कुराहरू नभएको भए पढिन <ul style="list-style-type: none"> धेरै खोकु चाँडो चाँडो श्वास फेर्नु र/ अथवा श्वास फेर्नमा कठिनाई मूल्याङ्कन र उपचार नगरिएको भए स्वाँ स्वाँ गर्नु स्यानोसिस अर्थात् छाला र श्लेष्मा जाली नीलो हुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> अलग राख्ने मानदण्ड समाधान गरिएको छ
पखाला	सामान्यतः विषाणुद्वारा उत्पन्न भएको कम सामान्य रूपा ब्याक्टेरियल वा प्यारासाईटिक	<ul style="list-style-type: none"> बच्चाको सामान्य ढाँचासँग तुलना गर्दा घरी घरी गीलो वा पानी भएको दिसा गर्नु (द्रष्टव्य अत्यधिक स्तन पान गराइएको 	एक वा एक भन्दा बढी रगत भएको पखालाको लागी वा एउटा समूहमा एक हसा	हो	यदि निम्नलिखित भए हो <ul style="list-style-type: none"> डायपर लगाएको बच्चामा दिसा हुँदैन शौचालयको तालिम प्राप्त बच्चामा "दुर्घटना" गराउनु त्यस बच्चाको लागि सामान्य रहेको भन्दा दुई वा बढी पटक 	<ul style="list-style-type: none"> रगतयुक्त पखाला र सिगेला, साल्मो नेला वा जियार्डियाद्वारा भएको पखालाको मामिलाको लागि स्वास्थ्य

		<p>बच्चाको सामान्यत घरी घरी नजमेको र केही पानीयुक्त दिसा हुन्छ वा केयन् दिन सम्म दिसा नहुन पनि सक्छ)</p> <ul style="list-style-type: none"> • पेट बाउँडिने • सामान्यत सन्चो नभएको अनुभव गर्ने • कहिलेकाहीं बान्ता साथमा हुन्छ 	भिन्न पखाला लागेको दुई भन्दा बढी बच्चाहरू		<p>दिसा हुनु किनभने यसले हेरचाह प्रदायक शिक्षकलाई बढी काम उत्पन्न गर्छ र असल स्वस्थता बनाउको लागि निकै कठिन बनाउँछ</p> <ul style="list-style-type: none"> • दिसामा रगत वा सिँगान • बच्चाको लागि दिसाको असामान्य रङ (सबै कालो वा निकै पहेँलो) • ८ घण्टामा पिसाब नहुनु 	<p>पेसाकमीद्वारा फर्केको लागि सफाइ दिएको</p> <ul style="list-style-type: none"> • डायपर प्रयोग गरिएको बच्चाको दिसा डायपरमा भएको (दिसा गिलो भए पनि) र चार्पीको तालिम प्राप्त बच्चाको दिसा गर्न र दुर्घटना नहुने • सहभागी हुन सक्षम
--	--	---	---	--	---	---

सङ्केत र लक्षण विवरणपट						
लक्षण	सामान्य कारणहरू	गुनासो वा के देखिन सक्छ	स्वास्थ्य परामर्शक लाई सूचित गर्ने	माता पिता लाई सूचित गर्ने	अस्थायी रूपमा अलग राख्ने	यदि अलग राखिएको भए कहिले फेरि भर्ना गर्ने
					<ul style="list-style-type: none"> • व्यवहारगत परिवर्तन सँग ज्वरो • निकै बिरामी भएको देखिन्छ वा कार्य गर्छ 	
<p>श्वास फेर्नमा कठिनाई वा श्वास फेर्दा आवाज आउनु</p>	<ol style="list-style-type: none"> १. सामान्य रुघा खोकी २. कण्ठरोग ३. ईपिग्लोटिटिस ४. ब्रोडकाईटिस ५. दम ६. निमोनिया ७. श्वास नलिमा कुनै वस्तु अडिकएको 	<ol style="list-style-type: none"> १. सामान्य रुघा खोकी: नाक बन्द हुने, घाँटी दुब्रे, खोकी र/अथवा हल्का ज्वरो आउने २. कण्ठरोग:भुकेको जस्तो खोकी, खस्रोपन, ज्वरो, सम्भाव्य छातीमा असजिलो हुने (राति लक्षण झन खराब हुन्छ) र/अथवा श्वास फेर्दा विशेष गरेर श्वास तान्दा निकै ठूलो घ्यार घ्यार आवाज आउँछ ३. ईपिग्लोटिटिस: 	आवश्यक छैन	पर्छ	<p>निम्नलिखित कुराहरू भएको भए पर्छ</p> <ul style="list-style-type: none"> • व्यवहार परिवर्तन सँगै आएको ज्वरो • व्यक्ति धेरै बिरामी भएको जस्तो देखिन्छ कार्य गर्छ • व्यक्तिलाई श्वास फेर्न गाह्रो हुन्छ। • व्यक्तिको चोटपटकसँग सम्बन्धित नरहेको रगत जस्तो रातो वा बैजनी दाना हुन्छ • व्यक्तिले अरु भेट्छ 	<ul style="list-style-type: none"> • अलग राख्ने मानदण्ड समाधान गरिएको

		<p>मुख खालेर चिउँडो, तल पारेर, आवाज निकालेर श्वास फेर्नु, उच्च ज्वरो आउनु र/अथवा निलो निलो नङ र छाला, च्याल निकाल्ने, सुत्त नचाहने</p> <p>४. (र ५) ब्रोङ्काईटिस र दमः व्यक्तले श्वास फेर्नको लागि कडा परिश्रम गर्नु पर्छ; चाँडो चाँडो श्वास फेर्छ; करङ्हरू बीचको स्थान प्रत्येक श्वाससँग चुसिएको जस्तो हुन्छ; घरघराट; श्वास फेर्दा सिटि बजाएको जस्तो आवाज आउनु; चिसो/ खोकी; झर्काउने र बिरामी । श्वास भित्र तान्न भन्दा बाहिर फाल्न बढि समय लिन्छ</p> <p>५. माथि हेर्नुहोस्</p> <p>६. निमोनियाः गहिरो खोकी तीव्र श्वास करङ्हरू बीचको स्थान प्रत्येक श्वाससँग चुसिएको जस्तो हुन्छ</p> <p>७. श्वास नलिमा कुनै वस्तु अड्किएको माथि समूह र बमोजिमको लक्षण</p>				
कान दुब्ले	१.व्याक्टेरीया वा भाइरस २.प्राय जसो सामान्य	१. ज्वरो २. पिडा वा चिडचिडापन	आवश्यक छैन	हो	यदि निम्नलिखित भए आवश्यक छैन • सहभागी हुन असमर्थ • हेरचाहले कर्मचारीको	• अलग राख्न मानदण्ड समाधान गरिएको

	रुघा खोकिको सन्दर्भमा हुन्छ	३. सुन्नमा कठिनाइ ४. कान बन्द हुनु ५. निकास ६. कान वरिपरि सुन्नित्तु • सामान्यत सन्चो नभएको अनुभव गर्ने • कहिलेकाहीं बान्ता साथमा हुन्छ			अरू बच्चालाई हेरचाह गर्ने क्षमतासँग सम्झौता गर्छ • व्यवहार परिवर्तन सँगै ज्वरो आउने	
आँखा पोल्नु, रातो आँखा	१. आँखा छोप्रे तन्तु र छोप्रे ढकनीमा व्याक्टेरिया सङ्क्रमण (व्याक्टेरियल कन्जङ्क्टिभाइटिस) २. आँखा छोप्रे तन्तु र छोप्रे ढकनीमा भाइरल सङ्क्रमण (भाइरल कन्जङ्क्टिभाइटिस) ३. आँखा छोप्रे तन्तु र छोप्रे ढकनीमा एलर्जिक भएर पोल्ने (एलर्जिक कन्जङ्क्टिभाइटिस) ४. आँखा छोप्रे तन्तु र छोप्रे ढकनीमा पोल्ने (ईरिटेन्ट कन्जङ्क्टिभाइटिस) (अर्थात् बढी क्लोरिनयुक्त पानीमा पौडि खेल्नु; वायु प्रदुषण) ५.	१. व्याक्टेरिया सङ्क्रमण: आँखाहरू सेतोको बदला रातो हुनु र बाक्लो पहुँलो हरियो पीप आउनु। पोल्ने बिहान सुनिएको, पाप्रो जमेको हुन सक्छ। २. भाइरल सङ्क्रमण: गुलाबी रातो पोल्ने सुनिएको आँखाहरू पानी बग्ने संभावित माथिल्लो श्वास प्रश्वास सङ्क्रमण। ३. (र ४) एलर्जिक र रासायनिक पोलाइ: रातो, आँसु बग्ने, चिलाउनु आँखा; नाकबाट पानी बग्ने, हाँछ्युँ आउने; पानी आउने	पर्छ, यदि २ वा बढी बच्चाहरूमा पानी बग्ने रातो आँखा भएको छ भने	हो	व्याक्टेरियल कन्जङ्क्टिभाइटिसको लागि होइन । यस अवस्थाको लागि अलग छुट्याएर राख्नु पर्दैन। यसलाई एन्टिबायोटिक औषधिले यसको उपचार गर्नु पर्छ भन्ने विषयमा स्वास्थ्य कर्मीहरू बीच मतैक्यता छैन। उपचार र फैलावट रोकथाममा एन्टिबायोटिकको भूमिका अस्पष्ट छ। गुलाबी आँखा भएको धेरै जसो व्यक्तिहरू एन्टिबायोटिक बिना ५ वा ६ दिन पछि ठीक हुने गर्छन्। अरू रूपहरू लागि निम्न कुराहरू भए पर्दैन: व्यक्तिले अन्य अलग राख्नु पर्ने मापदण्डहरू पुरा गर्छ। द्रष्टव्य: एक प्रकारको भाइरस कन्जङ्क्टिभाइटिस चाँडो फैलन्छ र अलग राख्न आवश्यक हुन्छ। यदि २ वा बढी बच्चाहरूमा थाहा भएको कुनै पनि रासायनिक चिलाउनेसँग खुला भएको जानकारी बिना पानी बग्ने रातो आँखा भएको छ भने अलग राख्न आवश्यक हुन पनि सक्छ र स्वास्थ्य अधिकारीहरूलाई सूचित गरिनु पर्ने छ।	• <i>व्याक्टेरियल कन्जङ्क्टिभाइटिस</i> को लागि मातापिताहरूले स्वास्थ्य पेसाकर्मीसँग छलफल गरिसकेपछि। एन्टिबायोटिक्स प्रेस्क्राइव गर्न पनि सकिन्छ नगर्न पनि सकिन्छ। • अलग राख्ने मानदण्ड समाधान गरिएको
ज्वरो आउनु	• कुनै पनि भाइरल, व्याक्टेरियल वा प्यारासाईटिक सङ्क्रमण	थकित हुनु, चिडचिडा हुनु, घटेको क्रियाकलाप द्रष्टव्य:	आवश्यक छैन	हो	निम्न कुरा नभए सम्म पर्दैन: • व्यवहारमा परिवर्तन • सहभागी हुन असक्षम • हेरचाहले कर्मचारीको अरू	• सहभागी हुन सक्षम • अलग राख्ने मानदण्ड समाधान

	<ul style="list-style-type: none"> • बढी तातिनु • औषधिको प्रतिक्रिया (अर्थात् सुई मुखबाट खाने) • अन्य सङ्क्रमण नहुने रोग (अर्थात् बाथ मेलियोन्सी) 	<ul style="list-style-type: none"> • ज्वरो मात्र हानिकारक हुँदैन । एकजना व्यक्तिमा सङ्क्रमण हुँदा शरीरको तापक्रम बढ्नु आक्रमण विरुद्ध शरीरको सामान्य सुरक्षाको एक भाग हो • शरीरको तापक्रम द्रुत रूपले बढ्नाले कहिलेकाहीँ बच्चाहरूमा ज्वरोको मूर्च्छा हुन सक्छ यो सामान्यत ६ वर्ष पुगे पछि उब्जिन्छ । ज्वरोको मूर्च्छा पहिलो पटक हुँदा बच्चालाई मूल्याङ्कन गर्न आवश्यक हुन्छ । यी मूर्च्छाहरू डरलाग्दो हुन्छ तर बच्चालाई कुनै पनि दीर्घकालीन हानि गर्दैन । प्रत्येक पटक मूर्च्छा पर्दा बच्चालाई ज्वरोको मूर्च्छा भएको थाहा भए पनि माता पिताहरूले तिनीहरूको बच्चाको स्वास्थ्य कर्मीलाई सूचित गर्नु पर्छ । <p>चेतावनी: एस्पिन न दिनुहोस् । यो रीयी सिण्ड्रोम हुने बढ्दो जोखिमसँग जोडिएको छ (दिमाग र कलेजोलाई असर पार्ने एउटा दुर्लभ र गम्भीर रोग)</p>			<p>बच्चालाई हेरचाह गर्न क्षमतासँग सम्झौता गर्छ</p> <p>द्रष्टव्य:</p> <p>४ महिना भन्दा माथिको व्यक्तिको लागि तापक्रम अर्थपूर्ण रूपले सामान्य भन्दा माथि बढ्ने सोचिने छ यद्यपि ठोस स्वास्थ्य समस्या नै हो भन्ने एउटा सङ्केत भन्ने छैन</p> <ul style="list-style-type: none"> • १०० • १०१ डिग्रीफरेनहाईट (३८.३ सेन्टिग्रेट) मुख • १०२ डिग्रीफरेनहाईट (३८.९ सेन्टिग्रेट)मलाशय • कानको तापक्रम मुखको र मलाशयको तापक्रम बराबर <ul style="list-style-type: none"> • तत्काल मेडिकल सावधानी पाउनुहोस् जब ४ महिना भन्दा कम उमेरको नाबालकलाई व्याख्या नभएको तापक्रम १०१ डिग्रीफरेनहाईट (३८.३ सेन्टिग्रेट)मलाशय वा १०० डिग्रीफरेनहाईट(३७.८ सेन्टिग्रेट) काखी । ज्वरो आएको २ महिना भन्दा कम उमेरको कुनै पनि नाबालकले एक घण्टा भित्र मेडिकल सावधानी पाउनु पर्ने छ । 	गरिएको
टाउको दुख्छ		<ul style="list-style-type: none"> • थकित चिडचिडाहट • अरु लक्षणसँग वा अरु लक्षण बिना हुन सक्छ 	आवश्यक छैन	हो	<p>निम्नलिखित नभए सम्म पढिन</p> <ul style="list-style-type: none"> • व्यक्ति सहभागी हुन असक्षम <p>द्रष्टव्य:</p> <p>निम्न लिखित कुरा भए स्वास्थ्य पेसाकर्मीलाई सूचित गर्ने अचानक कडा</p>	<ul style="list-style-type: none"> • सहभागी हुन सक्षम

					<p>रूपमा टाउको दुखेमा बान्ता गरेर कडा रूपमा टाउको दुखेमा वा मानन्जाईटिसको सङ्केत हुन सक्ने घाँटी अरअरो हुने । घाँटीको छेउमा घाउ भन्दा फरक सरोकारको अरअरो घाँटी बच्चालाई उसको बेली बटनमा (छातीमा चिउँडो राखेर) हेर्न लगाउँदा अनिच्छा र असामान्य असजिलोपन</p>	
चिलाउने	<p>१. रिङ्गवर्म २. ठेउला ३. पिन वर्म ४. टाउकोको जुम्रा ५. स्क्याबिज ६. चिडचिडाक प्रतिक्रियाको एलर्जी (विष वृक्षलता) ७. सुक्खा छाला वा एक्जिमा ८. चर्मरोग</p>	<p>१. रिङ्गवर्म: छालामा चिलाउने गोलो धब्बाहरू वा तालुमा खुइले धब्बाहरू २. ठेउला: तालु, अनुहार र शरीरमा रातो परिवेशले घेरेको फोका जस्तो थोप्लाहरू; ज्वरो; चिडचिडाहट ३. पिन वर्म: मलद्वार चिलाउने ४. टाउकोको जुम्रा: कपालमा सानो किराहरू वा लिखा ५. स्क्याबिज: शरीरको न्यानो क्षेत्रहरूमा विशेष गरेर आँलाको बीचमा धेरै चिलाउने रातो फोकाहरू ६. चिडचिडा: प्रतिक्रियाको एलर्जी (विष वृक्षलता): उठेको गोलो चलायमान डाबर छाला रातो हुनु स्थानीय प्रतिक्रियासाथ ठेलाहरू उठ्छ ७. सुक्खा छाला वा एक्जिमा: शरीरमा सुक्खा क्षेत्रहरू । धेरै जसो गालाहरू कुइनु अगाडि र घुँडा पछाडि सवै भन्दा नराम्रो । नाबालकहरूमा खुट्टा</p>	<p>जुम्रा र लुतो जस्तो सङ्क्रमणको लागि यदि समूहमा एक वा एक भन्दा बढी बच्चामा चर्मरोग वा रिङ्गवर्म; ठेउलाको लागि</p>	<p>ठेउला लुतो र छालारोगको लागि पर्छ । रीङ्गवर्म र टाउकोको जुम्राको लागि हो, दिनको अन्त्यमा ● व्यक्तिलाई दिनको अन्त्यमा उपचारको लागि स्वास्थ्य पेसाकर्मीलाई रिफर गर्नु पर्ने छ । <i>पिनवर्म एलर्जिक वा चिडचिडाउने प्रतिक्रिया र एक्जिमाको लागि</i> निम्न बमोजिम नभए होइन पानी आउने वा माथी परेको घाउको कारण सङ्क्रमित भएको देखिन्छ समूह बाट अलग राख्नु यदि पहिला लेखाजोखा नगरिएको भए समूहहरूको लागि उपचार र हेरचाहको योजना बनाउनको लागि मेडिकल सल्लाह प्राप्त गर्नको लागि मात्र आवश्यक छ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● अलग राख्ने मानदण्ड समाधान गरिएको छ ● एकजना स्वास्थ्य पेसाकर्मीको सिफारिस बमोजिमको औषधि र उपचारमा यदि अवस्थाको लागि हो भने पुन भर्ना हुनको लागि आवश्यक समयको लागि । घाउको लागि एन्टिबायोटिक प्रयोग गर्नु पर्ने वा मुखबाट आवश्यक हुने अवस्थाको लागि अरुमा सर्न सक्ने जोखिमलाई घटाउनको लागि उपचार गर्ने समय अवधि सामान्यतः २४ घण्टा हो । कीरा वा परजीवी सङ्क्रमण भएको धेरै जसो व्यक्तिहरूको लागि उपचार गर्नासाथ पुन भर्ना गर्नु स्वीकार्य छ । 	

		<p>अगाडि वा शरीरमा जहाँ पनि तर सामानुत डायपर क्षेत्रमा होइन सुक्खा क्षेत्रहरू हुन्छ । यदि सुनिएको रातो भएको वा स्राव भइ रहेको छ भने सङ्क्रमणबारे सोच्नुहोस् ।</p> <p>८. चर्मरोग: माम्नी परेको पहुँलो क्षेत्रहरू स्राव भइ रहेको घाउनहरू । प्रायजसो मुखमा र नाकको प्वाल बरिवरि</p>				
<p>मुखको घाउ</p>	<p>१. मुख र घाँटीमा मोती रंगको च्याउ जस्तो उम्रने रोग (खमिर सङ्क्रमण)</p> <p>२. लूतो, दाद, जनै-खटिरा, सार्की-खटिरा</p> <p>३. मुखको रोग</p>	<p>१. मुख र घाँटीमा मोती रंगको च्याउ जस्तो उम्रने रोग जिब्रो र गालामा सेतो धब्बाहरू</p> <p>२. लूतो, दाद, जनै-खटिरा, सार्की-खटिरा सुन्निदा दुख्ने; ज्वरो; पिडादायी; मुखमा पहुँले पहुँलो धब्बाहरू; घाँटीको ग्रन्थीहरू सुनिएको; ज्वरो उम्रेको; चिसो घाउ; रातो, सुनिएको पिडादायी ओठहरू</p> <p>३. मुखको रोग गाला वा गिजामा पिडादायी घाउहरू</p>	<p>आवश्यक छैन</p>	<p>हो</p>	<p>निम्नलिखित अवस्थामा बाहेक पर्दैन</p> <ul style="list-style-type: none"> • मुखको घाउसँग सम्बन्धित अविरल रूपमा न्याल चुहाउने • सहभागी हुन असक्षम • हेरचाहले कर्मचारीको अरु बच्चालाई हेरचाह गर्ने क्षमतासँग सम्झौता गर्छ 	<ul style="list-style-type: none"> • सहभागी हुन सक्षम • अलग राख्ने मानदण्ड समाधान गरिएको

<p>डाबर</p>	<p>विभिन्न कारणहरू १. भाइरल; रोसिओला इन्फान्टुम, पाँचौ रोग, ठेउला, हर्प्स भाइरस, मोलुस्कुम कन्टाजियोसुम, मुसाहरू, चिसो घाउहरू, सिडलेस (हर्प्स जुस्टर) र अन्य २. छालाको रोग संचार र सङ्क्रमण; रिडवर्म (फङ्गस), लुतो (परजीवी), चर्म रोग, फोडा, र सेल्युलाईटिस (ब्याक्टेरीया) ३. मेनिङ्गोकोक्कस, स्थाफाइलोकोक्कस आउरीयोस (एमएसएसए, एमआरएस)</p>	<p>छालाले विभिन्न कारणले उस्तै प्रकारको लक्षण देखाउन सक्छ । डाबरको कारण निश्चित गर्नको लागि डाबर कस्तो देखिन्छ भन्ने मात्र होइन अन्य जानकारीहरूबारे पनि सोच विचार गर्ने एकजना योग्य स्वास्थ्य पेसाकर्मीको मूल्याङ्कन आवश्यक हुन्छ । १. भाइरल; प्रायजसो नाकबाट पानी बग्ने, खोकी, र ज्वरो जस्तो सामान्य बिरामीको सङ्केतहरू (मुसा र मोलुस्कुममा बाहेक) प्रत्येक भाइरल डाबरको खास प्रकारको रूप हुने गर्छ । २. सामान्य छालाको रोग सञ्चार र सङ्क्रमण; "चिलाउने" हेर्नुहोस् अझ बढी गम्भीर खालको छालाको सङ्क्रमणहरू: रातोपन, पीडा, ज्वरो, पीप ३. गम्भीर प्रकारको ब्याक्टेरियल सङ्क्रमण; दुर्लभ । यी बच्चाहरूमा डाबरसँग ज्वरो आउँछ र निकै बिरामी हुन पनि सक्छ ।</p>	<p>प्रकोपको लागि</p>	<p>हो</p>	<p>निम्न लिखित कुराहरूमा बाहेक पर्दैन : • व्यवहार परिवर्तन वा ज्वरोको साथमा डाबर • स्राव भइ रहेको/ खुला घाउ भएको • चोटपटकसँग सम्बन्धित नभएको निलडाम • जोर्नी दुख्ने र डाबर आउने • सहभागी हुन असमर्थ • नरम, छालाको रातो क्षेत्र, विशेष गरेर यदि त्यसको आकार वा नरमपन बढिरहेको छ भने</p>	<ul style="list-style-type: none"> • दैनिक क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुन सक्षम • कम्तीमा पनि २४ घण्टा एन्टिबायोएक्टिक औषधिमा • अलग राख्ने मानदण्ड समाधान गरिएको
<p>घाँटीमा घाउ (फारिन्जिटिस)</p>	<p>१. भाइरल माथिल्लो श्वास प्रश्वासको सङ्क्रमण गराउने रुधा खोकीको भाइरसहरू २. स्ट्रेप घाँटी</p>	<p>१. भाइरल: शब्दरूप बच्चाहरूले घाँटीमा घाउ भएको गुनासो गर्नेछ; साना बच्चाहरू भोक कम भएर र खाने कुरा निल्ल बढ्दो रूपमा अस्वीकार चिडचिडा हुन पनि सक्नेछ । नाकबाट पानी बग्ने, खोकी र</p>	<p>आवश्यक छैन</p>	<p>पर्छ</p>	<p>निम्न लिखित नभए पर्दैन • निल्लमा असमर्थता • श्वास फेर्नमा गाह्रो हुनुको साथै अत्यधिक न्याल चुहाउने । • व्यवहार परिवर्तसँग ज्वरो • व्यक्तिले अन्य अलग राख्नु पर्ने मान दण्ड पुरा गर्छ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • निल्ल सक्षम • सहभागी हुन सक्षम • कम्तीमा पनि २४ घण्टा औषधिमा • अलग राख्ने मानदण्ड समाधान गरिएको

		<p>रगत जम्न जस्तो माथिल्लो श्वास प्रश्वास सम्बन्धी रोग देखिन पनि सक्छ</p> <p>२. स्ट्रेप घाँटी: स्ट्रेप सङ्क्रमणको परिणाम सामान्यत खोकी र नाकबाट पानी बग्ने हुँदैन । सङ्क्रमणको विरुद्ध शरीरको प्रतिरोधको सङ्केत घाँटीको छेउमा, जिब्रो पछाडि र घाँटी पछाडिको पर्खालमा सेतो धब्बा भएको रातो तन्तुहरू लगायतका छन् । टन्सीलहरू एक अर्कालाई छुने समेत ठूलो हुन पनि सक्छ । शरीरले सङ्क्रमण विरुद्ध लडा सुन्लिएको चर्मसार हुन्छ (कहिलेकाहीं भुलले "सुन्लिएको ग्रन्थीहरू" भनिने)</p>				
पेट दुख्छ	<p>१. भाइरल ग्यास्ट्रोइन्टेरेटिस वा स्ट्रेप घाँटी</p> <p>२. आन्द्रा, ठूलो आन्द्रा, कलेजो, मूत्राशय जस्तो पेटको आन्तरिक अङ्गहरूमा समस्या</p>	<p>१. भाइरल ग्यास्ट्रोइन्टेरेटिस वा स्ट्रेप घाँटी: बान्ता गर्ने र पखाला र/ अथवा कचमच हुनु पेट र /अथवा आन्द्राको एउटा भाइरल सङ्क्रमणको सङ्केतहरू हो । स्ट्रेप घाँटीले घाँटी दुखाइ, टाउको दुखाइ र सम्भावित ज्वरोको साथै पेट दुख्ने गराउन सक्छ । यदि खोकी र नाकबाट पानी जाने उपस्थित छ भने स्ट्रेप हुन निकै कम सम्भावना हुन्छ ।</p> <p>२. पेटको आन्तरिक अङ्गहरूमा समस्या: पेटमा लगातारको अति पीडा</p>	<p>एक हप्ता भित्र उही समूहमा बहु मामिला भएमा बाहेक पर्दैन</p>	<p>पछि</p>	<p>निम्न लिखित कुरा नभएमा पर्दैन</p> <ul style="list-style-type: none"> • अति पिडाले बच्चालाई झुक्ने वा चिच्याउने गराउँछ । • चोट पटक पछि पेटमा पिडा • रगत भएको/ कालो दिसा • ८ घण्टा सम्म पिसाव नहुनु • पखाला • बान्ता • पहुँलो छाला/ आँखा • व्यवहार परिवर्तन सँगै ज्वरो • निकै बिरामी देखिन्छ वा त्यस्तो कार्य गर्छ 	<ul style="list-style-type: none"> • पिडाको समाधान हुन्छ • सहभागी हुन सक्षम • अलग राख्ने मानदण्ड समाधान गरिएको

परिशिष्ट ख

क्रिब (बच्चाको बिछ्यौना) सम्बन्धी उपभोक्ता उत्पादन सुरक्षा आयोग १६ सी.एफ.आर §१२२०

डिसेम्बर २८, २०१२ देखि सुरु भएर बाल हेरचाह सुविधाहरू र पारिवारिक बाल हेरचाह गृहहरूले उपलब्ध गराइएको कुनै पनि बिछ्यौनाले अनिवार्य रूपमा नयाँ र सुधारिएको सघीय सुरक्षा मानकहरूलाई पुरा गर्नु पर्नेछ। नयाँ मानकहरू अझ बढी खप्रे धातु सामग्री र पूजाहरू आवश्यक हुँदै र अझ बढी कठोर परीक्षणको लागि आदेश दिँदै परम्परागत ड्रप साईड ट्रेलहरूमा पहिला देखिएको सुरक्षा खतराहरूलाई सम्बोधन गर्दै जुन २८, २०११ मा निर्माताहरू, खुद्रा विक्रेताहरू, आयातकर्ता र बितरकहरूलाई लागू हुनेछ।

तपाईंले के जान्नु पर्छ

- यो एउटा ड्रप साईडको मुद्दा भन्दा बढी हो। तपाईंको हालको क्रिबलाई स्थिर गर्नले यसलाई अनुपालना गरिएको बनाउँदैन।
- उत्पादनमा हेरेर तपाईंले अनुपालना गरिएको निक्क्योल गर्न सक्नुहुन्न।
- नयाँ मानकहरू काठको, धातुको र मिलाएर राख्न मिल्ने सबै पूर्ण आकारको र गैह्र पूर्ण आकारको क्रिबहरूमा लागू हुने छ।
- यदि तपाईंले जुन २८ २०११ लागू हुने मिति भन्दा पहिला नै एउटा क्रिब किन्नु भयो र त्यसले नयाँ सघीय मानकहरूलाई पुरा गरेको वा नगरेको बारे निश्चित हुनुहुन्न भने प्रमाण मागेर तपाईंले क्रिबले मानक पुरा गरेको रूजू गर्नु पर्ने सिपिएससीले सिफारिस गर्छ।
 - निर्माताहरू, खुद्रा विक्रेताहरू, आयातकर्ता र बितरकहरू अनुपालना गरेको प्रमाणपत्र देखाउन भन्नुहोस्। कागजातहरू अनिवार्य रूपले निम्न बमोजिम हुनु पर्ने छ
 - उत्पादनको वर्णन
 - आयातकर्ता वा घरेलु निर्माताको नाम, पुरा जानकारी, हुलाक ठेगाना र टेलिफोन नम्बर दिनुहोस्
 - कुन नियमको लागि यसले अनुपालना गरेको नियमलाई पहिचान गर्नुहोस् (१६ सि.एफ.आर १२१९ वा १२२०)
 - अभिलेक कर्ता र परीक्षण प्रयोगशालाको नाम, पुरा जानकारी, हुलाक ठेगाना र टेलिफोन नम्बर दिनुहोस्
 - निर्माण र परीक्षणको स्थान र मिति दिनुहोस्
 - क्रिबमा निर्माण भएको मिति भएको एउटा लेबुल पनि टाँसिएको हुनु पर्ने छ।

तपाईंले के गर्नु पर्छ

- सबै बाल हेरचाह सुविधाहरू पारिवारिक बाल हेरचाह गृहहरू र सार्वजनिक आवासको क्षेत्रहरू:

- डिसेम्बर २८, २०१२ भन्दा पहिला नै अनिवार्य रूपमा आफ्नो हालको क्रिबहरूलाई नयाँ अनुपालना गर्ने क्रिबहरूले प्रतिस्थापन गर्ने तयारी गर्नु पर्ने छ ।
- नयाँ क्रिबको मानकलाई पुरा नगर्ने क्रिबलाई फेरि बिक्री दान दिने त्यसै दिने गर्नु हुँदैन ।
- पुरानो अनुपालना नगर्ने क्रिबहरूलाई फेरि जोड्न प्रयोग गर्न नसकिने तवरले नष्ट गर्ने
- अनुपालना नगर्ने क्रिबहरूलाई अनलाईन लिलाम साइटहरू मार्फत फेरि बिक्री गर्नु हुँदैन वा स्थानीय किफायत पसलहरूलाई दान दिनु हुँदैन । त्यसलाई नष्ट गर्नु भन्दा पहिला त्यसलाई भत्काउने सिपिएससी सिफारिस गर्छ ।

बाल विकास विभाग
बालबच्चा तथा परिवार विभाग
एनओबी १ नर्थ
२८० स्टेट ड्राईभ
वाटरबरी भिटी ०५६७१-१०४०